

బిత్తకదంబం

సినిమా టీట్-బిట్స్

కౌముది

మీ సమగ్ర సాహిత్య వ్యాసం

www.koumudi.net

ప్రచురణ సంఖ్య: 37

చిత్ర కదంబం

సినీ బరాణీలు

ఎరుకొచ్చినవారు - సినీజ్ఞా నానందమహర్షి

రూమ్ మేట్స్

తాతా-మనవడు, మీనా, ముద్దమందారం, శివరంజని, చిల్లరకొట్టు చిట్టెమ్మ, మేఘసందేశం..వగైరా చిత్రాలకు సంగీతదర్శకుడిగా వ్యవహరించిన రమేష్-నాయుడు గారు తెలుగు చలనచిత్ర సంగీత రంగంలో తనదైన ముద్రవేశారు. ఈ స్వరచ్చక్రవర్తి బాల్యం అంతా కష్టాలమయమే. అతి చిన్న వయసులోనే బొంబాయి పారిపోయి, ఫుట్ పాత్ ల మీద బతికి ఒక సంగీత వాయిద్యాల షాపులో బోయ్ గా చేరి..అంచలంచెలుగా సంగీతాన్ని మచ్చిక చేసుకున్నారు. చాలా సంవత్సరాలకి కిషోర్ సాహు అనే నిర్మాత, దర్శకుడి దృష్టిలో పడి ఒకటి రెండు చిత్రాలకి ఆయనవద్ద పనిచేశాక సొంతంగా అద్దె కట్టుకునే స్థాయికి వచ్చారు. ఆ సమయంలో అదే ఇంట్లో రమేష్ నాయుడి గారితో అద్దె పంచుకుంటూ నివసించిన రూమ్ మేట్స్ ఎవరో తెలుసా.. సునీల్ దత్, మాలా సిన్హా, సిప్పీ..!

సూపర్ స్టార్ - సూపర్ కమేడియన్

అమితాబ్ బచ్చన్ సినీరంగానికి వచ్చిన కొత్తలో అప్పటి ప్రఖ్యాత హాస్యనటుడు మహమూద్ ఇంట్లో ఉండేవారట.. ఒకరోజు అమితాబ్ తనకి వచ్చిన ఒక ఉత్తరాన్ని మహమూద్ కి సంతోషంగా చూపించారట.. విశేషమేమిటంటే ఆ వుత్తరం మీద 'అమితాబ్ బచ్చన్ - బొంబాయి' అని మాత్రమే ఉంది. అతి కొద్ది కాలంలోనే తనకి వచ్చిన పాప్యులారిటీని మహమూద్ తో పంచుకోవాలనుకున్నారాయన. మహమూద్ ఆనందపడి.. 'జస్ట్ ఎ మినిట్' అని చాలాకాలం క్రిందట తనకొచ్చిన ఒక ఉత్తరాన్ని చూపించారట అమితాబ్ కి . దాని మీద 'మహమూద్, ఇండియా' అని ఉంది..!

తీవీ రాజు..!

అలనాటి మధుర సంగీత దర్శకుడు టి.వి.రాజు గారి పేరు వినగానే అన్నో శ్రావ్యమైన గీతాలు మనసు ముంగిట్లో ముగ్ధులైస్తాయి.. 'జయ కృష్ణా..ముకుందా..మురారి..' (పాండురంగ మహాత్మ్యం), 'మత్తు వదలరా..' (శ్రీకృష్ణపాండవీయం), 'చెప్పాలని ఉంది..పల్లెటూరి అబ్బాయిని పదును పెట్టి వెన్ను తట్టి..(ఉమ్మడి కుటుంబం), 'రివ్యూన సాగే రెప..రెపలాడె..' (మంగమ్మ శపథం)..వగైరా..వగైరా. 'పల్లెటూరి పిల్ల' సినిమాలో కంపనదొర అనే పాత్ర దగ్గర ఇద్దరు వ్యక్తులు గూఢచారులుగా ఉంటారు. వారిలో ఒకరు తాపీచాణక్య..మరొకరు..మనం ప్రస్తావించుకుంటున్న టి.వి.రాజు గారు. ఈయన సొంతంగా సంగీతదర్శకుడు కాక పూర్వం ఆదినారాయణరావు గారి వద్ద సహాయకునిగా పనిచేశారు. పూర్తి పేరు తోటకూర వెంకటరాజు.. 'జయసింహ' లోని 'ఈనాటి ఈ హాయి..కలకాదోయి నిజమోయి..' అన్నపాటకి 18 ఆల్టర్నేట్ ట్యూన్సులు ఇచ్చారట..!

రేలంగి గాంచనివి..!

తెలుగు సినిమా ఉన్నంతకాలం మాయాబజార్ ఎలా నిలిచిపోతుందో, దానితోపాటే చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయే రచయిత పింగళి నాగేంద్రరావు గారు. మామూలు మాటలతోనే చమత్కరించడం ఆయనకి బాగా అలవాటుగా ఉండేదట. ఒకసారి ప్రముఖ హాస్యనటుడు రేలంగి 'కవిగారూ! మీరు బ్రహ్మచారి , శృంగార రసం ఎరగని వారు, మరి శృంగారప్పాటలూ, సీన్లూ అంత గొప్పగా ఎలా రాయగలుగుతున్నారండీ...' అని అడిగాడట.. అందుకు పింగళి గారి సమాధానం..'' రేలంగీ...! శృంగారం రాయడానికి అనుభవం అక్కరలేదు. యుద్ధం సీన్లు రాయాలంటే యుద్ధంలోకి వెళ్ళి వుండాలా?నువు రేలంగివి, నేను పింగళిని అంటే కవిని.. రవి గాంచనివి కవి గాంచును..రేలంగి గాంచనివి పింగళి గాంచును.. అదీతేడా..''

మల్లీశ్వరి కథ వెనుక కథ..

ప్రఖ్యాత రచయిత బుచ్చిబాబు గారు, ప్రముఖ దర్శకుడు బి.ఎన్.రెడ్డి గారు మంచి స్నేహితులు. బుచ్చిబాబు గారి వ్రాసిన రేడియో నాటిక 'రాయల కరుణ కృత్యం'ని చదివిన బి.ఎన్.రెడ్డి గారు, దాన్ని సినిమాగా తీస్తాననీ, ముగింపుని మార్చమనీ అడిగారట. ఐతే బుచ్చిబాబు గారు అందుకు ఒప్పుకోలేదట. బి.ఎన్.రెడ్డి గారు ఆ నాటికనీ, వేరే పత్రికలో ఎక్కడో వచ్చిన మరికొన్ని సంఘటనలనీ కలిపి సినిమా తీసి సూపర్ హిట్ చేశారు. అదే 'మల్లీశ్వరి'. సినిమా విడుదలయ్యాక కూడా బుచ్చి బాబు గారు, బి.ఎన్ రెడ్డి గారు తరచూ కలుసుకుంటూ వుండేవారట. ఐతే సినిమా కథా రచయితగా తనపేరు పెట్టలేదేమీటని బుచ్చిబాబు గారు బి.ఎన్ గారిని ఎప్పుడూ మాట వరసకైనా అడగలేదట. .బి.ఎన్ గారూ ఆ వూసే ఎప్పుడూ తీసుకురాలేదట..! అదీ పెద్ద మనిషి తరహా..!

వీరివీరి గుమ్మడిపండు.. వీరి పేరేమీ?

సమాధానాలు..5 పేజీలో

సిని సూక్తులు

తనువుకెన్ని గాయాలైనా
మాసిపోవు నేలాగైనా
మనసుకొక్క గాయమైనా
మాసిపోదు చితిలోనైనా
- ఆత్మేయ

మనసనేదే లేనినాడు
మనిషికేదీ వెల
మమతనేదే లేని నాడు
మనసుకాదది శిల
- రాజశ్రీ

నిన్నుగా ప్రేమించుటకు
నీకోసమే కన్నీరు నించుటకు
నేనున్నానని నిండుగ పలికే
తోడొకరుండిన అదే భాగ్యమూ..అదే స్వర్గమూ..
- శ్రీశ్రీ

అనుకున్నా మని జరగవు అన్నీ
అనుకోలేదని ఆగవు కొన్నీ
జరిగేవన్నీ మంచికని
అనుకోవడమే మనిషి పని
- ఆత్మేయ

కళ్ళు కళ్ళు కలిసినాక వెళ్ళలేవు
వెళ్ళినా మూన్నాళ్ళు ఉండలేవు
మనసు మనసు తెలిసినాక మారలేవు
మారినా మనిషిగా బతకలేవు
- ఆత్మేయ

మనసులేని బతుకొక నరకం
మరువలేని మనసొక నరకం
- ఆత్మేయ

బుద్ధికిప్పుదయం లేక
ప్పుదయానికి బుద్ధి రాక
నరుడే ఈ నరలోకాన్ని
నరకం చేశాడు
- ఆత్మేయ

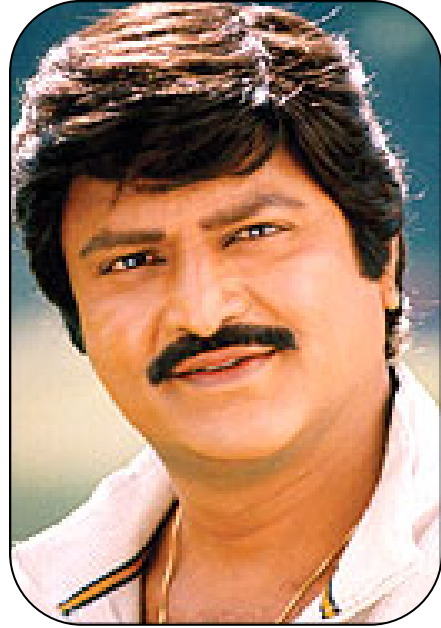
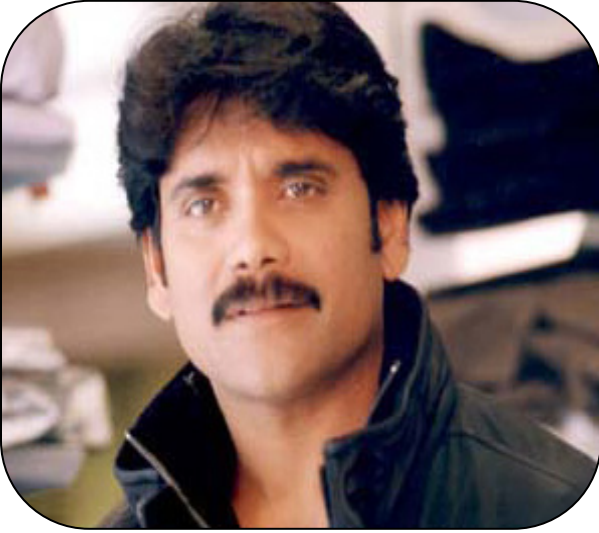
వయసుకోతి వంటిది
మనసు కొమ్మ వంటిది
ఊపేసి పోతుంది మొదటిది
ఆ ఊపు మరువనంటుంది రెండవది..
- ఆత్మేయ

ఉన్నది వదిలేవు
లేనిది కోరేవు
ఒక పొరబాటుకు
యుగములు వగచేవు..
ఊహల ఉయ్యాల వే మనసా
మాయల దయ్యానివే
- ఆత్మేయ

ఎవరో వస్తారని ఏదో చేస్తారని..
ఎదురు చూసి మోసపోకుమా
నిజం మరచి నిదురపోకుమా
- శ్రీశ్రీ

వీరే.. వారండీ..!

మూడోపజిలోని క్విజ్ కి సమాధానాలు

చిత్ర కదంబం

సినీ బరాణీలు

ఎరుకొచ్చినవారు - సినీజ్ఞా నానందమహర్షి

అదంతే..!!

తన సినీ జీవితం గురించి ఏ ఇంటర్వ్యూలో చెప్పినా ప్రేమ్నగర్ గురించి తప్పకుండా చెబుతుంటారు ప్రముఖ నిర్మాత రామానాయుడుగారు. ఆ సినీమాలో ప్రతి సంభాషణనీ హిట్ చేసి సినీమాటల రచయిత గౌరవాన్ని శిఖరాలకి తీసుకెళ్లిన ఆచార్య ఆత్రేయ గారు, అందులో పాటలు కూడా వ్రాసారని వేరే చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. అందులోని 'మనసు గతి ఇంతే ..' పాట రాశాక దర్శకుడు కె.ఎస్.ప్రకాశరావు గారికి చూపించినప్పుడు, ఆయన

'మనసు గతి ఇంతే

మనిషి బ్రతుకింతే

మనసున్న మనిషికి

సుఖము లేదంతే..'' అన్న మాటలు చదివి

'మొదటి రెండు పంక్తులలోనూ 'ఇంతే' అన్నమాటకి అర్థం కనిపిస్తోంది కానీ చివరి లైనులోని 'అంతే' అన్నమాట ఎందుకు రాసారో అర్థం కావడం లేదు..' అన్నారు..

"అదంతే.." అని ఆత్రేయ సమాధానమిచ్చారు.. తాను వ్రాసిన వాక్యాలమీద సాధికారంగా నమ్మకమున్న కవి ఆత్రేయ..! ఇంకో ఆసక్తికరమైన విషయమేమిటంటే.. ఆత్రేయని సినీమా రంగానికి పరిచయం చేసింది కె.ఎస్.ప్రకాశరావు గారే, 1951లో ఆయన దర్శకత్వం వహించిన 'దీక్ష' చిత్రం ద్వారా!

పోలీసెంకటసామి

అమరగాయకుడు ఘంటసాల ప్రైవేటుగా పాడిన పాటలు ఇప్పటికీ ఎంతోమంది గాయకులు పాడుతుంటారు.. 'తలనిండ పూదండ దాల్చిన దేవీ..' , 'బహూదూరపు బాట సారీ.. ఇటురావో ఒక్కసారి..' వగైరా. ఆ వరుసలోదే పోలీసెంకట సామి పాట కూడా.. 'నిను లేను మరువలేనురా..ఓ..పోలీసెంకట సామి..' అనే పాట నిశితంగా గమనిస్తే స్త్రీపాత్ర పాడాల్సిన పాటగా అనిపిస్తుంది కదా..! నిజానికి ఆ పాట సినీమాలోదే 1949 లో విడుదలైన 'మనదేశం' (ఎన్టీఆర్ మొదటి సినీమా)లో నర్మి అనే పాత్ర (జిక్కి నేపథ్యగానం) పాడిన పాట అది. ఆ రోజుల్లో ఆంధ్రదేశమంతా మారుమోగి పోయిందాపాట. దాన్నే తరువాత ఘంటసాల మాస్టారు సొంత గొంతుకతో ప్రైవేటు ఆల్బమ్లో చేర్చారు.

గురుశిష్యులు..!

విశ్వవిఖ్యాత నట సార్వభౌమ స్వర్ణీయ ఎన్టీఆర్ విజయవాడలోని ఎస్.ఆర్.ఆర్ - సి.వి.ఆర్ కాలేజీలో ఇంటర్మీడియట్ చదివారు. అప్పుడు ఆయనకి తెలుగు బోధించింది కవి సామాట్ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ. అప్పుడే ఆ తెలుగు మాస్టారు 'రాచమల్లని దౌత్యం' అనే నాటకం రాసి, కాలేజీలో ప్రదర్శించేందుకు పాత్రధారుల్ని ఎంపిక చేయసాగారు. అందులో నాయకురాలు నాగమ్మ వేషం వెయ్యమని రామారావు గారిని అడిగారు. ఐతే ఆడవేషం వెయ్యనని పట్టుబట్టారు ఎన్టీఆర్. విశ్వనాథ వారు అంత తొందరగా వదిలిపెట్టలేదు. తన 'పెద్దరికం' చూపించే సరికి మాస్టారి మాట ఒప్పుకోలేక తప్పలేదు. ఐతే ఒక పరతు పెట్టారు మీసాలతోనే 'నాగమ్మ' పాత్ర వేస్తానని. అలానే వేషం వేశారు..దానికి రెండో బహుమతి కూడా తెచ్చుకున్నారు..! అదే ఎన్టీఆర్, తన చిన్నప్పటి తెలుగు మాస్టారు విశ్వనాథ గారి నవల 'ఏకవీర' చిత్రంగా రూపొందినప్పుడు (1969లో) అందులో హీరోగా వేశారు. ఈ విషయాన్ని గురు శిష్యులిద్దరూ ఊహించి ఉండరు..! అదే సినిమా రంగమంటే..!

చిన్నప్పుడు తళుక్కుమన్న తార- పక్కనే నటించిన వేళ

ప్రముఖ కేరళర్ యాక్టర్ శ్రీ గొల్లపూడి మారుతీ రావుగారు తన జీవితంలో చూసిన మొదటి సినీతార శ్రీమతి భానుమతి గారు. అప్పటికి ఆయన వయసు 11 సంవత్సరాలు. అప్పుడే భానుమతి గారు 'ప్రేమ' సినిమా పూర్తయ్యాక విశాఖపట్నంలోని గ్రంథి మంగరాజు గారింటికి (పూర్ణా పిక్చర్స్ అధినేత) వచ్చినప్పుడు 'బాల' గొల్లపూడికి ఆమెని చూసే అవకాశం లభించింది.

అక్కడ కట్ చేసి రీలు ఫార్వర్డ్ చేస్తే..

గొల్లపూడిగారు నటుడిగా వెలుగొందుతున్న రోజుల్లో మంగమ్మగారి మనవడు సినిమాలో భానుమతి గారి పక్కన నటించారు. ఇదీ ఎవరూ ఊహించని కాలం చేసిన ఇంద్రజాలమే. ఆ రోజుల్లో గొల్లపూడి గారి పాత్రలన్నీ కొసమెరుపు సంభాషణలతో ప్రేక్షకుల్ని కట్టి పడెసినవే. భానుమతిగారి తరువాత ఆయనో డైలాగ్ చెబితే 'గొల్లపూడి గారూ.. మీరా మాట అంటే నేనింకో మాట అంటాను..' అనేవారు నిక్కచ్చిగా. ఏ పాత్రతో నటించేప్పుడైనా ఖచ్చితంగా పైచేయి తనదే కావాలనుకుని, అలానే నటనా జీవితాన్ని కొనసాగించిన విదుషీమణి, నటీమణి భానుమతి గారు..!

వీరివీరి గుమ్మడిపండు.. వీరి పేరేమీ?

సమాధానాలు.. | | పేజీలో

సిరివెన్నెల ఆశాంతరంగం

ఉరుములేని ఏ మేఘమైనా చినుకులేనిదే
మరిగిపోని ఏ లోహమైనా పనికి రానిదే
బాధలేని ఏ బంధమైనా బిగువులేనిదే
పోరులేని ఏ విజయమైనా విలువలేనిదే

నొప్పిలేని నిముషమేది జననమైన మరణమైన
జీవితాన అడుగు అడుగునా
నీరసించి నిలిచిపోతే నిముషమైన నీదికాదు
బ్రతుకు అంటే నిత్య ఘర్షణ

జగాలేలు జాబిల్లి మహా ఒంటివాడు
తన అనే తోడేది సమీపాన లేదు
ఎదను రగులు వేడున్నా వెలికి తెలియనీడు
జనులు నిదురపోతున్నా అలిగి తొలగిపోడు

బడబాగ్నితో కడుపు రగిలినా బయటపడని కడలిగుణం
పడమరలో మునిగిన రవినే తూర్పున తేల్చే గొప్పతనం
మిణుగురంత మిగిలున్న చాలు చీకటి చీల్చే ఆశాకిరణం

మొదటివాడు ఎప్పుడూ ఒక్కడే మరి
మొదటి అడుగు ఎప్పుడూ ఒంటరే మరి..!

వెలుగు విలువ తెలిసేది నడిచీకటిలోనే
బతుకుతీపి తెలిసేది బాధలలోనే

వేడిపాలలాంటివమ్మ ఏడిపించే రోజులు
పంటికింద రాళ్ళు అనుకో బాధపెట్టే బెంగలు
అలాగని పాలుకాస్తా పారబోసి పారిపోం గద చిన్నారి
ఆపదొస్తే తప్పుకుందికి చూసుకోమా చిన్నదారి!

ఏదీ సొంతం కాదను సందేశం
పంచే గుణమే పోతే ప్రపంచమే శూన్యం

అనీ..ఇనీ..మరికొక్క.

-౧౪౮

యస్.రాజేశ్వరరావు సంగీత దర్శకత్వంలో వచ్చిన 'ఆరాధన' చిత్రంలోని 'నా హృదయంలో నిదురించే చెలీ' పాటను, 'చదువుకున్న అమ్మాయిలు' చిత్రంలోని 'ఆడవాళ్ళ కోపంలో అందమున్నది' పాటను ఇప్పటికీ మరిచిపోని వాళ్ళున్నారు. ఆయా పాటల్లో అక్కినేని నాగేశ్వరరావు పియానో వాయిచడం, చాలా క్లౌజ్ షాట్స్ లో కొన్ని బిట్స్ కి ఆయన వేళ్ళు పియానో రీడ్స్ మీద ఖచ్చితంగా పడడం వాద్యాన్ని వాయిచడం తెలిసిన వారికి గుర్తుండే ఉంటుంది. అసలు సంగతేమిటంటే రాజేశ్వరరావు గారి పెద్దబ్బాయి రామలింగేశ్వర రావు పియానో చాలా బాగా వాయిస్తాడు. ఇంకో విశేషం ఏమిటంటే ఆయన చేతివేళ్ళు, అక్కినేని చేతివేళ్ళు చూడడానికి చాలా వరకూ ఒక్కలాగే ఉంటాయి. అందుచేత ఆరాధన, చదువుకున్న అమ్మాయిలు చిత్రాల్లో రామలింగేశ్వరరావు గారికి అక్కినేని అప్పట్లో పెట్టుకునే నల్లటి బెల్ట్ రిస్ట్ వాచ్ కూడా పెట్టి ఆయన పియానో వాయిస్తుండగా చిత్రీకరించడం జరిగింది.

"నేనుప్పటివరకూ నా జీవితంలో పూర్తిగా చూసిన సినిమా ఒక్కటే.." అనేవారు సంగీత దర్శకులు సత్యంగారు. అనేక సినిమాలకు సంగీతాన్నిచ్చే సంగీత దర్శకుడెవరైనా ఒకే సినిమా చూశానని చెబితే ఎవరికైనా ఆశ్చర్యమే కదా... అదే మాట ఆయనతో అంటే " నేను స్వరకల్పన చేసే చిత్రాలు రీ రికార్డింగ్ లో ముక్కలు ముక్కలుగా రోజుల వారీగా ఎలానూ చూడకతప్పదు. కానీ ఏకబిగిన ఆద్యంతం నేను చూసిన తెలుగు సినిమా ఒక్కటే.. అది వినోదా వారి 'దేవదాసు' అనేవారు సత్యం..!

సంగీత దర్శకుడు స్వర్ణీయ చక్రవర్తి , శోభన్ బాబు గారి 'మల్లెపువ్వు' సినిమాకి స్వరరచన చేస్తున్నప్పటి మాట. ఆ చిత్రంలో 'చిన్నమాట..ఒక చిన్నమాట..' అనే పాట పుట్టించెలానో తెలుసుకుందాం.. వేటూరి పాట రాయడం, చక్రవర్తి స్వరకల్పన చేయడం..అలా పన్నెండు రోజులపాటు సుమారు పదిహేను పాటల దాకా ప్రయత్నించారెవరూ. ఏ ఒక్కటి సన్నివేశపరంగా సంతృప్తిని కలిగించలేదెవరికీ. 'ఛస్..చిన్న ముక్క కూడా రావటం లేదు..' అని బాధపడసాగారు వేటూరి. 'అదే. ఆ ముక్కని పేపరు మీద పెట్టు..' అన్నారు చక్రవర్తి. వేటూరి పేపరు మీద 'చిన్న ముక్క..చిన్నముక్క' అని రాసారు.ఓ నిమిషం తేరిపార చూసుకున్నారెవరూ..వెంటనే వేటూరి దాన్ని మార్చి 'చిన్నమాట..ఒక చిన్నమాట..' అన్నారంతే!! గంటలో మొత్తం పాట తయారైపోయింది..!

వీరే.. వారండీ..!

మూడోపజిలోని క్విజ్ కి సమాధానాలు

సిని బరాణీలు

ఏరుకొచ్చినవారు - సినిమా నానందమహర్షి

మూడున్నర గంటల సినిమా -45 రోజుల షూటింగ్ !!

1977లో విడుదలైన దానవీరశూరకర్ణ కేవలం ఎన్టీఆర్ సిని జీవితంలోనే కాక తెలుగు చిత్రసీమలోనే ఒక మైలురాయి. అంత ప్రతిష్టాత్మకమైన భారీ చిత్రాన్ని (చిత్రం నిడివి మూడున్నర గంటలు పైగా) రామారావు గారు కేవలం 45 రోజుల్లో షూట్ చేశారు. ఆ సినిమాలో ఆయన మూడు పాత్రలు ధరించడమే కాక దర్శకత్వం వహించారుకూడా. కొన్ని వందలాది మంది ఆర్టిస్టులతో పనిచేయిస్తూ, తను బహుముఖ ప్రజ్ఞత్వం చూపిస్తూ, అంత భారీ చిత్రాన్ని అన్ని తక్కువరోజుల్లో షూట్ చేయడమనేది ఎప్పటికీ రికార్డ్ గానే నిలిచిపోతుంది.

రోల్ మోడల్

ఎన్టీ.రామారావుగారు మాస్ హీరోగా శిఖరాలనధిరోహిస్తున్న రోజుల్లోనే 1972లో వెరైటీ సినిమా 'బడిపంతులు' చేశారు. దానికి డైరెక్టర్ అప్పుడప్పుడే పైకి వస్తున్న పి.చంద్రశేఖర్ రెడ్డి గారు. సీనియర్ ఐనా, జూనియర్ ఐనా డైరెక్టర్ కి రామారావుగారు ఎంత విలువనిచ్చేవారు అన్న విషయానికి ఒక ఉదాహరణ: ఒక రోజు పొద్దున్నే షూటింగ్ కి వస్తూనే రామారావుగారు " రెడ్డిగారూ! ఈ రోజు కొంచెం పెదలకాడ భోజనానికి వెళ్తాను. ఎందుకంటే ఈరోజు మా అమ్మాయికి డైమెండ్ ఉంగరం కొనాలి అదికూడా జాతకరీత్యా మధ్యాహ్నం 12.30 కి కొనమని చెప్పారు. మీరు అనుమతిస్తే నేను 12.00 కి వెళ్ళి మళ్ళీ 3.00 కల్లా తిరిగి వస్తాను.." అన్నారట..!! ఎంత ఎదిగినా ఒదిగి ఉండడమంటే ఇదే కదూ..!

దత్తా బ్రదర్స్

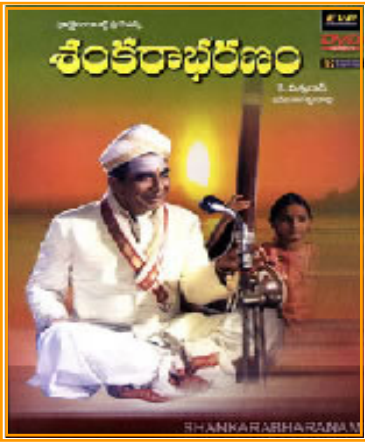
ఇటీవలే 'చంద్రహాస్' అనే సినిమాకి దర్శకత్వం వహించిన శివశక్తి దత్తా ప్రముఖ సంగీత దర్శకుడు కీరవాణిగారి తండ్రి. అలానే లోగడ విడుదలైన 'శ్రీకృష్ణ 2006' కి దర్శకత్వం వహించిన విజయేంద్ర ప్రసాద్ ప్రముఖ దర్శకుడు రాజమౌళిగారి తండ్రి. ఐతే వీరిద్దరూ కలిసి దత్తా బ్రదర్స్ అనే పేరుతో దాదాపు 10, 12 సంవత్సరాల క్రిందట 'అర్థాంగి' అనే సినిమాకి దర్శకత్వం వహించారు. ఘోరపరాజయం పాలైన ఆ సినిమా, నిర్మాత(కాటగడ్డ ప్రసాద్)కి 90 లక్షల నష్టాన్ని మిగిల్చింది ఆ రోజుల్లోనే.

టు-ఇన్-వన్

ప్రముఖ దర్శక నిర్మాత విజయభాషినీడుగారు విభిన్నతకి పెట్టింది పేరు. ఆయన సినిమాల్లోకి రాకపూర్వం నిర్వహించిన ప్రతికల్లోకూడా ఏదో ఒక విభిన్నత చూపిస్తుండేవారు. 1977-78 ప్రాంతాల్లో ఆయన రెండు సినిమాలని కలిపి ఒక సినిమాగా రిలీజ్ చేశారు. అంటే ఒక కన్నడ సినిమానీ, మరొక మళయాళం సినిమానీ డబ్బింగ్ చేసి, వాటి నిడివి కాస్త తగ్గించి ఇంటర్వెల్ వరకూ ఒక సినిమానీ ఇంటర్వెల్ తర్వాత మరో సినిమానీ చూపించారు. వాటి పేర్లు 'ప్రేమపూజారి', 'మరో అహల్య'. తెలుగుసినిమా చరిత్రలో ఇలాంటి ప్రయోగాన్ని ఇంకెవ్వరూ చెయ్యలేదంటవరకూ..!

లక్ష్మ డబ్బేవేల పెట్టుబడి - రెండు కోట్ల ఆదాయం

తెలుగు చలచిత్ర రంగంలో ఒక చెరిగిపోని అధ్యాయాన్ని సృష్టించిన 'శంకరాభరణం' సినిమాని మళయాళంలో డబ్బింగ్ చేసి రిలీజ్ చేశారు ఆ రోజుల్లోనే. డబ్బింగ్ రైట్స్ కి లక్షా డబ్బై ఐదు వేల రూపాయలు చెల్లించాడా డిస్ట్రిబ్యూటర్. ఎన్నాకులంలో రెండేళ్ళు ఆడింది సినిమా. ఇంకో విశేషమేమిటంటే పాటల్ని తెలుగులోనే ఉంచి, కేవలం సంభాషణల్ని మాత్రమే మళయాళంలోకి మార్చారు. ఇంకో విషాదమేమిటంటే - లక్షా డబ్బై ఐదువేల రూపాయల పెట్టుబడి పెట్టిన ఆ డిస్ట్రిబ్యూటర్ కి వచ్చిన లాభం ఎంతో ఊహించగలరా? అక్షరాలా రెండుకోట్ల రూపాయలు (అదీ పాతిక సంవత్సరాల క్రిందట). కలలోనైనా ఊహించని ఈ సంపాదనని చూసి ఆనందంతో ఉక్కిరిబిక్కిరైన డిస్ట్రిబ్యూటర్ గుండెపోటుతో మరణించాడు..!

తొలిపాత్రలోనే జీవించిన నందమూరి

ఎన్టీఆర్ తొలిసినిమా 'మనదేశం' లో ఆయన వేసింది ఇన్స్పెక్టర్ వేషం. ఆ సినిమాలో 'భారత యువకా కదలరా..' అని ఒక పాట ఉంటుంది. ఆ సినిమాని శోభనాచల స్టూడియోలో తీశారు. ఆ పాట పూర్తవగానే పోలీసులు ప్రజల్ని తరిమికొట్టాలి. ఇదీ సీన్. దర్శకుడు ఎల్వీప్రసాద్ గారు, కొత్తనటుడు ఎన్టీఆర్ ని పిలిచి సన్నివేశం వివరించి 'యాక్షన్' అన్నారు. అంతే నందమూరి వెంటనే పాత్రలో లీనమై పోయి, ఆ పాట సన్నివేశంలో నటించిన వాలంటీర్లందరినీ నిజంగానే చితకబాదడం మొదలుపెట్టారు. అనుకోని సంఘటనకి బిత్తరపోయిన వాళ్ళంతా తలో దిక్కు పారిపోవటం మొదలుపెట్టారు. పాత్రలో జీవిస్తున్న ఎన్టీఆర్ వాళ్ళని తరిమి తరిమి కొట్టసాగారు. పరిస్థితి గమనించిన ప్రసాద్ గారు 'కట్' చెప్పినా ఎన్టీఆర్ వినిపించుకోలేదు. చివరికి యూనిట్ సభ్యులొకరు పరుగెత్తికెళ్ళి నందమూరిని ఎదురుగుండా వెళ్ళి కావటేసుకుని ఆపాడు. అప్పటికిగానీ ఎన్టీఆర్ కి తను నటిస్తోంది సినిమా పాత్ర అని తెలియలేదు. 'సార్.. మీరు నటించమన్నారు కానీ..నేను పాత్రలోకి వెళ్ళిపోయాను. పోలీసులు మరి అలానే కొడతారు కదండీ..' అని అమాయకంగా సమాధానమిచ్చారు..!

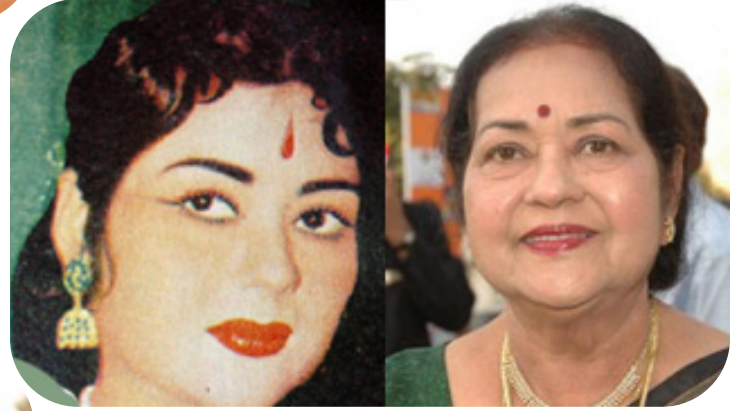
కాలం తెచ్చిన మార్పులు

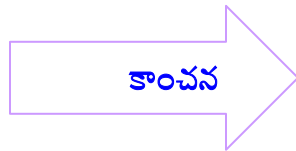
కె.ఆర్.విజయ

కృష్ణకుమారి

బి.సరోజా దేవి

కాంచన

ప్రకృతి ఒడిలో సినిమా పాట

ఎచటి నుండి వీచెనో ఈ చల్లని గాలి
తీవెలపై ఊగుతూ పూవులపై తూగుతూ
ప్రకృతినెల్ల హాయిగా - తీయగా - మాయగా
పరవశింపజేయుచూ

ఎచటినుండి వీచెనో - ఈ చల్లని గాలి

పింగళి

ఈ ఉదయం - నాహృదయం
పురులు విరిసి ఆడింది
పులకరించి పాడింది
పడుచుపిల్ల పయ్యెదలా
పలుచని వెలుతురు పరచినది
కొండలకోనల మలుపుల్లో
కొత్తవంపులు చూపినది

ఆతేయ

నిన్నలేని అందమేదో
నిదురలేచెనెందుకో
తెలియరాని రాగమేదో
తీగసాగెనెందుకో - నాలో
పూచిన ప్రతి తరువొక వధువు
పువుపూవున పొంగెను మధువు
ఇన్నాళ్ళీ శోభలన్నీ ఎచటదాగెనో..!

సి.నా.దె

నీలాంబరమే ఇంద్రధనువు మగ్గంపై నేలకోసం చీరనేసినేమో
చేలూ పూలూ జిలుగుల మెరుపై అద్దకాల అందమిచ్చినేమో
కోనసీమ తల్లి కులుకే కులుకూ సంకురాత్రి సిరి బలికే వరకూ
పంటపాప ఇంట వెలిగే వెలుగూ భోగిపళ్ళు పోసి మురిసే కళ్ళతో
కరిమబ్బు దీపావళి కరిగవచ్చే ఇల ముందుకే వినిపిస్తోంది చలిజావళి..!

సిరివెన్నెల

సిని బరాణీలు

విరుకొచ్చినవారు - సినిజ్ఞా నానందమహర్షి

దాదాపు 36 ఏళ్ళ క్రిందట ఆచార్య ఆత్రేయ 'ప్రేమ్ నగర్' సినిమాతో సిని సంభాషణల రచయిత 'పవర్' ఏమిటో తెలియచేశారు. ఆ తరువాత గణేశ్ పాత్రో, గొల్లపూడి మారుతీరావు వగైరా రచయితలు సినిమాల్లో ఆలోచింపచేసే సంభాషణలు వ్రాసారు. ఐతే ఇటీవల కాలంలో సెటైర్లు తప్ప సరైన సంభాషణలు రావడంలేదన్న వాదనని బలహీనపరుస్తూ , వేసవిలో చిరుజల్లులా వచ్చిన 'గమ్యం' సినిమాలో సంభాషణలు మళ్ళీ తెలుగు ప్రేక్షకులని ఒక కుదుపు కుదుపుతున్నాయి. సినిమాలో ప్రతి పాత్రా ఆ పాత్ర ఔచిత్యానికి తగినట్లు మాట్లాడడం ఒక ప్రత్యేకత. అనేక సంభాషణలు మనసుకి సూటిగా తాకి పదే పదే ఆలోచింపచేస్తాయి. సంభాషణల రచయిత ప్రఖ్యాత నాటక రచయిత శ్రీ గంధం నాగరాజు. (ప్రఖ్యాత రచయిత శ్రీ గంధం యాజ్ఞవల్క్య శర్మగారి అబ్బాయి) 'కౌముది' కి ఆత్మీయ మిత్రులు. మచ్చుకి కొన్ని సంభాషణలివిగో..

జానకిని వెదుక్కుంటూ వెళ్ళే ప్రయాణంలో తనని తాను తెలుసుకున్న అభిరామ్, చివరలో జానకిని కలుసుకోగానే చెప్పే మాటలు:

"మనిషంటే కాసిని కన్నీళ్ళు..కొంచెం కోపం..అర్థం చేసుకోవడం..ఆవేశపడ గలగడం.. ఇవేమీ నాలో లేవు .. ఆ విషయం నాకే తెలీదు."

గాలి శీను స్నేహితుని చేతుల్లో చనిపోయేప్పుడు

" ఈ శీనుగాడి సీన్ ఐపోయింది బాస్.. బాసూ అందరూ చచ్చిపోయేటప్పుడు నొప్పి ఉందనుకుంటారు. కానీ ..చచ్చిపోయేప్పుడు నొప్పి ఉండదు..బాధ ఉంటుంది. మిమ్మల్నందరినీ వదిలి వెళ్ళిపోతున్నాననే బాధ"

శీను మరణించాక మాజీ నక్సలైట్ వ్యాఖ్య

"తప్పులు అందరూ చేస్తారు, కానీ త్యాగాలు కొందరే చేస్తారు"

భుక్తికోసం అంగాంగ ప్రదర్శనచేసే రికార్డింగ్ డాన్సర్ ని ఊరి రౌడీల బారి నుంచీ రక్షించాక శీను:

"అడదాని జీవితంలో ఎన్ని కన్నీళ్ళు బాసూ.. అందుకే భూమ్మీద మూడొంతులు నీళ్ళే ఉన్నాయి"

శీను గురించి టీకొట్టు ఓనర్:

"శీను దొంగాడేమో కానీ దొంగనాయాల కాదు బాబూ.. దొంగంటే తెలీనివాడిదగ్గర యేసేసే వాడు. దొంగనాయాల అంటే తెలీసిన వాడిని కూడా ఎత్తేసే వాడు.."

మాజీ నక్సలైట్, అడవిలో ఎదురైన నక్సలైట్ తో :

"ప్రశ్నించగలిగేది మనం..తలెత్తి పోరాడగలిగేది మనం..మరి ఇక్కండెందుకున్నాం మనం. క్రూర మృగాలు అడవిలోకాదు కామ్రేడ్స్ బయటప్రపంచంలో ఉన్నాయి. జనాల్ని పీక్కు తింటున్నాయి"

మోటార్ సైకిల్ మీద వెళ్తూ అభిరామ్ తో శీను:

" బాసూ..జనాలు రెండు రకాలు బాసూ..

దొబ్బేవాళ్ళు..దొబ్బించుకునే వాళ్ళు. దొబ్బేవాళ్ళు ఎలక్షన్ లో నిలబడతారు. దొబ్బించుకునేవాళ్ళు వాళ్ళకి ఓట్లేస్తారు. వందరూపాయలు తీసుకుని ఓటేసి గెలిపిస్తే, గెలిచిన వాడు కోటిరూపాయలు నొక్కెయ్యకుండా ఊరుకుంటాడా..లెక్క..ప్రతిదానికీ లెక్క ఉంటుంది బాసూ.."

ధనవంతుడైన అభిరామ్ , మధ్యతరగతి జానకితో మురికి వాడల్ని చూశాక:

"నేను న్యూయార్క్, లండన్, పారిస్..ఎన్నో దేశాలు..ప్రపంచమంతా చూశాను. కానీ ఎక్కడా..ఎక్కడా ఇలాంటి దరిద్రాన్ని చూడలేదు"

"నువ్వు చూసింది ప్రపంచం కాదు..ప్రదేశాలు. కారు విండోలోంచి చూస్తే టి.వి.చూసినట్లుంటుంది. కారు దిగి చూడు ..ప్రపంచమంటే ఏమిటో అర్థమౌతుంది." జానకి సమాధానం.

ప్రేయసిని వెదుక్కుంటూ ఇల్లు వదిలి, రోడ్డు పట్టిన కొడుకు అభిరామ్ ని మధ్యలో కలుసుకున్న తండ్రి

"అభిరామ్ ..నీ లైఫ్ ఎంత వాల్యూనో నీకు తెలీదు.. "

అందుకు అభిరామ్ " నాకు తెలుసు డాడ్..నేను పుట్టినప్పుడే అమ్మ చచ్చిపోయింది. ఐ యామ్ లివిగ్ హర్ లైఫ్ టూ.. (గాలిశీనుని చూపిస్తూ) వీడు మీకు దొంగ అని తెలుసు కానీ నాకు వీడు మనిషి అనికూడా తెలుసు. అది మామూలుగా తెలీలేదు. వాడితో కలిసి తిరిగితేనే తెలీసింది. దిసీజ్ రియల్ ఎడ్యుకేషన్ డాడ్..25 సంవత్సరాలు నా చదువు నాకు నేను మాత్రమే బతకాలని నేర్పింది. కానీ జీవించడమంటే ఈ ప్రపంచంలో షేర్ చేసుకుని బతకడం. యు మస్ట్ షేర్ ఎవ్వరి థింగ్ విత్ అదర్స్. ఈ విషయం నాకే ఎడ్యుకేషన్ నేర్పలేదు డాడ్..జానకిని వెదికే క్రమంలో నాకు నేను దొరుకుతున్నాను డాడ్."

అభిరామ్ తో జానకి

" నీకు కుళ్ళు, దరిద్రంగా అనిపించే పరిసరాలు..నేను వాటిల్లోనేఉంటాను. నువ్వు ఎవరినీ ప్రేమించలేవు.. నిన్ను నువ్వు ప్రేమించుకోలేవు. తనని తాను ప్రేమించుకోలేని వాడు ఎదుటి వాళ్ళని ప్రేమించలేడు..." (ఈ చివరి వాక్యాలు సినిమాలో లేవు. ఎడిటింగ్లో కట్ అయ్యాయి.)

అభిరామ్ తనని రౌడీల బారినుంచీ తప్పించాక శీను:

"బాసూ..ఇంక నేను నీతోనే ఉంటాను. వదిన కోసం వెదుకుదాం పద. నాకు రెండుపూటలా భోజనం పెట్టించి కొంచెం నమ్మకమివ్వు చాలు"

ఇదే సినిమాలో మనిషి తనం గురించి సిరివెన్నెల వ్రాసిన పాట:

ఎంత వరకు ఎందుకొరకు
ఇంత పరుగు అని అడక్కు
గమనమే నీ గమ్యమైతే
బాటలోనె బ్రతుకు దొరుకు
ప్రశ్నలోనే బదులు ఉండే
గుర్తుపట్టే గుండెనడుగు
ప్రపంచం నీలో ఉన్నదని
చెప్పేదాకా నిజం తెలుసుకోవా
తెలిస్తే ప్రతిచోట నిన్ను
నువ్వే కలుసుకుని పలకరించుకోవా

కనపడే వెన్నెన్ని కెరటాలు
కలగలిపి సముద్రమంటారు
అడగరేం ఒక్కక్క అలపేరు విడిగా
మనకిలా ఎదురైన ప్రతివారూ
మనిషనే సందాన కెరటాలు
పలకరేం మనిషీ అంటే ఎవరూ విధిగా
సరిగా చూస్తున్నదా మది
గదిలో నువ్వేకదా ఉన్నది

చుట్టూ అద్దాలలో విడి విడి
రూపాలు నువ్వు కాదంటున్నది
నీ వూపిరిలో లేదా గాలి
వెలుతురు నీ చూపుల్లో లేదా లేదా
మన్నూ మిన్నూ నీరూ అన్నీ
కలిపితే నువ్వేకాదా కాదా
మనసులో నీవైన భావాలే
బయట కనిపిస్తాయి దృశ్యాలై
నీడలూ నిజాల సాక్ష్యాలే తెలుసా
శత్రువులు నీలోని లోపాలే
స్నేహితులు నీకున్న ఇష్టాలే
ఋతువులూ నీ భావ చిత్రాలే తెలుసా
ఎదురైన మందహాసం
నీలోని చెలిమికోసం
మోసం రోషం ద్వేషం
నీ మకిలి మదికి భాష్యం
పుటకా చావూ రెండే రెండు
నీకవి సాంతం కావు పోనీ
జీవితకాలం నీదే నేస్తం
రంగులు ఏం వేస్తావో కాని

(చిత్రంలో చేర్చని చరణం)

చెట్టుముందా విత్తుముందా చర్చ ఎప్పుడూ తేలదనకు

విత్తనంలో చెట్టు ఉంది

చూడకుంటే తప్పవరిది

ఉన్నదొకటే రెండు చేసి

లేనిదేన్నో వెతుక్కోకు

కళ్ళు రెండున్నా కాళ్ళు రెండున్నా

ఒకే పని చేస్తాయి కలిసి

బుద్ధి ఒకటున్నా ఇలా ప్రతిదాన్నీ

వేరు చేస్తుందే తెలిసి తెలిసి

జగమంత బంధుకోటి

అనుకుందుకేమి లోటు

అపనమ్మకాల తోటే

అడుగడుగు భంగపాటు..!

దేవదాసు స్పెషల్

1953లో విడుదలై ఘన విజయం సాధించిన అక్కినేని, సావిత్రిల దేవదాసు తెలుగు సినిమా చరిత్రలో ఒక మైలురాయి. మూల కథా రచయిత బెంగాలీ బాబు శరత్ బాబు ఐనా, దేవదాసు తెలుగు వాడేమోనన్నంతగా మనవాళ్ళు సాంతంచేసుకున్నారు ఆ పాత్రని. ఆ సినిమాలోని పాటలు అప్పటికీ ఇప్పటికీ సంగీత సాహిత్య పరంగా ప్రామాణికాలు.

దేవదాసులోని కొన్ని పాటలు మల్లాది రామకృష్ణ శాస్త్రి గారే వ్రాసారనీ, ఐనా పేరు మాత్రం సముద్రాల సీనియర్ గారికే వచ్చిందనీ ఒక వార్త వాడుకలో ఉంది. అది ఎంతవరకొ నిజమో, కాదో తెలీదు కానీ ఆ పాటల్లోని వేదాంతం గురించి ఇప్పటికీ గంటల తరబడి చర్చలు చేసే వాళ్ళు తెలుసు. 'చందమామ మసకేసి పోయె..ముందుగా కబురేలోయి..' అని ఎందుకు రాశాడు, అప్పటి దేవదాసు పరిస్థితికీ, ఈ ఉపమానానికీ ఎంత సామీప్యత ఉంది? ఇలా..ఎన్నో కోణాల్లో చర్చించే వాళ్ళున్నారప్పటికీ.

"కుడి ఎడమైతే పొరబాటులేదోయ్..ఒడిపోలేదోయ్.." అన్నపాట ఒరిజినల్ గా 'కూడి ఎడమైతే పొరబాటు లేదోయ్..' అని సూటి అర్థం వచ్చేలానే ఉందనీ ఐతే సంగీత

దర్శకుడు సౌలభ్యం కోసం 'కూడి' ని 'కుడి' చేశారనీ, అందువల్లనే 'ఎడమైతే' అన్న మాటకి కూడా అర్థం మారిందనీ.. ఒక వార్త ప్రచారంలో ఉంది. వాటిల్లో వాస్తవమెంతో, కల్పితమెంతో కాలానికే తెలియాలి.

తరువాత 1974లో వచ్చిన కృష్ణ దేవదాసులో ఆరుద్ర గారు కూడా తన శాయశక్తులా పాటల్లో వేదాంతాన్ని జొప్పించారు కానీ ఏమైనా సముద్రాల పాటలంతగా ఆరుద్ర పాటలు కాలగతిలో నిలవలేదు.

ఈ సందర్భంలో ఇంకొక ఆసక్తికరమైన సంఘటన ఏమిటంటే-

వేటూరి సుందర రామమూర్తి గారు సినిమాల్లోకి రాకముందు మాట ఇది. నెల్లూరి లోని కొంతమంది ఔత్సాహిక కళాకారులు 'దేవదాసు' ని రంగస్థల నాటకంగా ప్రదర్శిస్తూ వేటూరి గారిని అందుకోసం పాటలు వ్రాయమని అడిగారు. కుమార్ అనే హాస్యనిష్ఠ ఈ పాటలకి సంగీత బాణీలు సమకూర్చాడు. అందులో ఒక పాట ఇదీ (దేవదాసు చిత్రంలోని సముద్రాల(మల్లాది) సాహిత్యంతో పోల్చి చూసుకోవచ్చు)

'అంతా సుఖమేనోయ్ బ్రతుకే
 వింత అనుభవమోయ్
 ఆరిపోయిన ఆశలలోన
 ఆరు రుతువులు ఒకటేనోయ్
 కల నిజమా నిజము నిజమా
 కలా నిజమూ కలేనా
 వస గొంతునకోయిలా
 కొసరి కొసరి కూయకే
 వసంతమే వచ్చిందని వలపులు కలబోయకే
 మూడు నాళ్ళ ముచ్చట యిది
 మోడులు నవ్వే పండుగ
 ఎగసి పాడకే గుండెలు
 రగిలే వేసవులుండగ! '

అదీ వేటూరి వారి కలం పదును..!

ముందులో చెప్పినట్లుగా బెంగాలీ దేవదాసును తెలుగు వారు ఎంతగా ప్రేమించారంటే కె.వి.జి. రామారావు అనే ఆయన 1950 ప్రాంతాల్లోనే 'దేవదాసు'ని పద్య కావ్యంగా రచించారు..!

మచ్చుకి అందులో నుంచీ ఒక పద్యం:

ప్రేమ విఫలమై, పార్వతి జ్ఞాపకాలలో మునిగిన దేవదాసు మనఃస్థితిని వర్ణించే పద్యమిదీ

అన్నల మిన్నరావె హృదయాబ్జము విచ్చెను లోన రేకులన్
 బన్నితి పాన్పు జల్లితిని పై పై రాగపరాగ రేణువుల్
 చిన్నతనాన మురిపించి తటాలున బోక కొంతసే
 పన్నను విశ్రమించి తగుహాయిని గూర్చుటలో ముదంబగున్!

మరో మాయాబజార్

విజయావారు నిర్మించిన 'మాయాబజార్' గురించి మళ్ళీ కొత్తగా పాగడాల్సిన పనిలేదు. ఇప్పటికీ కొత్తగా దర్శకులు కాబోయే వారికి 'మాయాబజార్' స్క్రీన్ప్లేని పాఠ్యాంశంగా చెబుతుంటారు చాలా మంది. 1957 లో విడుదలైన మాయాబజార్ కంటే 20 సంవత్సరాల క్రిందటే, అంటే, 1936 లో వచ్చిన మాయాబజార్ గురించి చాలా మందికి తెలిక పోవచ్చు. వేల్ పిక్చర్స్ వాళ్ళు శశిరేఖా పరిణయము అనే పేరుతో తీశారా సినిమాని. ఇందులో లక్ష్మణ స్వామి, శాంతకుమారి నటించారు. ఘటోత్కచుడిగా రామిరెడ్డి అనే ఆయన నటించారు. దర్శకుడు పి.వి.దాసు.

మరి 'వివాహభోజనంబు..' కి ఒరిజినల్ వెర్షన్ ఏమిటో చూద్దాం.. .

'వివాహ భోజనంబు వింతైన పాయసంబు
ఘనమైన దప్పశంబు కడుమంచి అప్పశంబు
దవులూర జేయు విందు సంతోషముగ తిందు
సాకిల రండు ముందు లేకున్న మనసు గండు
భలే సభాసు లడ్డు పరుగెత్తవేమి అడ్డు
జిల్ బులార రండు శ్రీఘం..బయటకు రండు..'

ఈ సినిమాకి టాగ్ లైన్ ఏమిటో తెలుసా?

'కార్య సాధకుల పట్టుదల నుట్టిపడజేయు మనోహరగాధ!'

ప్రచారానికి ఉపయోగించిన కరపత్రంలోని మరో వాక్యం

'వీనుల విందు, కన్నుల పండువ నగు రమణీయ శబ్ద చిత్రం..!'

ఆర్కుద గీతమాలికా సౌరభాలు..

నీరిడిసి పెడితే సేప బతికుంటదా

నీతిడిసి పెడితే మనిషి పరువుంటదా? (అంతస్తులు - 1965)

ఇచ్చు టలో ఉన్న హాయి

వేరెచ్చటనూ లేనే లేదని

కౌముది

లేటుగ తెలుసుకున్నాను

నా లోటును దిద్దుకున్నాను (బుద్ధిమంతుడు - 1969)

అందుకోజాలని ఆనందమే నీవు

ఎందుకో చేరువై దూరమౌతావు (బావామరదళ్ళు - 1961)

www.koumudi.net

ఆడ జన్మకు కంటినిండా నిదుర
రెండు సార్లైనమ్మా - రెండు సార్లు
అన్నెమెరుగని బాలప్రాయాన తొలిసారి
అన్నీ ముగిసిన అవసానకాలాన కడసారి (పిన్ని - 1967)

జననం మొదలు మరణం వరకు
జగమే గాన మయం
స్పందించే ప్రతి పూదయంలోను
వున్నది ఏదో స్వరం (పరివర్తన 1975)

మరలా పుట్టుక, మరలా చచ్చుట
యిరుసే లేని చక్రం
వచ్చేవారు, పోయే వారూ
జగతి పురాతన సత్రం (దేవదాసు -1974)

ఎదగడానికెందుకురా తొందర..
ఎదర బతుకంతా చిందర వందర.. (అందాలరాముడు -
1973)

పదిమందిలో పాట పాడినా - అది
అంకితమెవరో ఒకరికే
విరితోటలోన పూలెన్ని పూచినా - గుడికి
చేరేది నూటికి ఒకటే (ఆనంద నిలయం - 1968)

కొత్తకుండలో నీరు తియ్యన
కోరిన మగవాడే తియ్యన (ఇల్లరికం - 1959)

ఏటిలోని కెరటాలు ఏరు విడిచిపోవు
ఎదలోపలి మమకారం
ఎక్కడికీ పోదు (ఉయ్యాల జంపాల - 1965)

నీరెండవేళ గగనాన
ఓ రెండు మబ్బులు పరువాన
వడివడుగా పరుగులిడి
కొండబడిలో కరిగిపోతే
మనసుకెంతో చల్లన, మమతకెంతో వెచ్చన (మళ్ళీపెళ్ళి -
1970)

చిత్ర కదంబం

సినీ బరాణీలు

ఏరుకొచ్చినవారు - సినీజ్ఞా నానందమహర్షి

వాడే.నేను..!

12 డిసెంబర్ 1971 న ఆంధ్రపత్రిక దినపత్రికలో ఒక వార్త వచ్చింది. 'ప్రఖ్యాత కవి, నాటకకర్త, సినీ రచయిత పింగళి నాగేంద్రరావు మృతి' అని.

వార్త టైటిల్ కీ, వివరాలకీ మధ్య పింగళిగారి ఫోటో బదులుగా విజయా ప్రాడక్షన్స్ సినీ నిర్మాణ సంస్థ భాగస్వామి, రచయిత చక్రపాణి గారి ఫోటో అచ్చయింది..

విశాఖపట్నంలో ఈ వార్త చదివిన ప్రముఖ రచయిత భమిడిపాటి రామగోపాలం గారు, మరో రచయిత ఎమ్మీఎల్ (ముత్యాలముగ్గు సినీ నిర్మాత కూడా) గారు కలిసి అర్జంటుగా పోస్టాఫీసుకి వెళ్ళి ఆంధ్ర పత్రిక ఆఫీసులోని శంభుప్రసాద్ గారికి ట్రంకాల్ చేసారు.

'నేను ఎమ్మీఎల్ నండీ నా పక్కని భమిడిపాటి రామగోపాలం ఉన్నాడు. ఇవాళ మన డెయిలీలోనండీ, పింగళి నాగేంద్రరావు గారి ఐటెమ్ లో చక్రపాణి గారిఫోటో ప్రింటయిపోయిందండీ' 'అయ్యో అలాగా..నేను చక్రపాణి గారికి క్షమాపణలు చెప్పి రేపటి పేపర్లో సవరణ వేయిస్తాను' అన్నారు పత్రికాధిపతి శంభుప్రసాద్ గారు.

ఆ తరువాత ఎమ్మీఎల్ గారు చక్రపాణి గారికి కూడా ఫోన్ చేసారు.

ఆయన చెప్పిన పొరబాటు ఫోటో గురించి విని

"అళ్ళు సరిగానే యేశారులే.. ఎందుకంటే ఆడుబోతే నేపోయినట్టేగా.. అన్నారు..!

అదీ పింగళి, చక్రపాణి గారి మధ్య అనుబంధం, అనురాగం..!

(భరాగో గారి ఆత్మకథ 'ఆరామ గోపాలం' నుంచీ..)

మొదటిసినీమా-అట్లర్ ఫ్లాష్

ప్రముఖ రచయిత పింగళి నాగేంద్రరావుగారి మొదటి సినీమా 'వింధ్యరాణి' 1948లో విడుదలయ్యింది. అందులో హీరో అప్పటికే 60వ పడిలో పడుతున్న డి.వి.సుబ్బారావు, హీరోయిన్ ప్రముఖ హిందీ నటి రేఖ తల్లి పుష్పవల్లి. ఆ సినీమా ఘోర పరాజయం పాలై వారంరోజులు కూడా ఆడలేదు. ఐతే రచయితగా పింగళిగారికీ, హాస్యనటుడిగా రేలంగికి కూడా 'వింధ్యరాణి' మంచి పేరు

తెచ్చి పెట్టింది.

తెలుగులో నవరంగ్

1960 ప్రాంతాల్లో హిందీలో చారిత్రాత్మక ఘన విజయం సాధించిన 'నవరంగ్' సినీ దర్శకుడు శాంతారామ్ ఆ సినీమాని తెలుగులో నిర్మించడానికి ప్రయత్నాలు చేసారు. ప్రముఖ సినీ గేయ రచయిత కొసరాజు గారిని పాటలు, మాటలు వ్రాయడానికి నియమించి కొంత కాలం పాటు స్క్రిప్టు పని కూడా చేసారు. ఐతే తెలుగు చిత్రానికి పూర్తి న్యాయం చేకూర్చలేనేమోననే సందేహంతో ఆ ప్రాజెక్టుని మధ్యలో ఆపేసారు శాంతారామ్. ఆ సినీమాకి మక్కికి మక్కి కాపీ కాకపోయినా ఆ సినీమా స్ఫూర్తితోనే బీరమ్ మస్తాన్ రావు గారు 1989 ప్రాంతాల్లో 'సువర్ణ సుందరి' అనే సినీమాని చంద్రమోహన్, జయశ్రీ(మళయాళీ నటి)లతో నిర్మించారు (ముందులో ఈ సినీమాకి అక్కినేని, హేమమాలిని అని కూడా అనుకున్నారు.). ఈ సినీమా ఘోరపరాజయం మస్తాన్ రావు గారి సినీరంగ నిష్క్రమణకి కూడా దారితీసింది..!

జానపదబ్రహ్మ సాంఘిక సినీమా

జానపదబ్రహ్మగా పేరు తెచ్చుకుని 50 సంవత్సరాల క్రిందటే అద్భుతమైన ట్రిక్స్ తో అనేక విజయవంతమైన జానపద చిత్రాలు నిర్మించిన విరలాచార్య సినీ జీవితం సాంఘిక చిత్రాలతోనే మొదలైంది. 1955 లో మొదటిసారి 'కన్యాదానం' అనే సాంఘిక చిత్రాన్ని తీసారు. ఇందులో హీరో, హీరోయిన్లు కాంతారావు, షావుకారు జానకి. తరువాత 5 సంవత్సరాలపాటు సాంఘిక చిత్రాలే నిర్మించి దేనిలోనూ విజయం సాధించలేక పోయారు. అప్పుడు 1960లో 'కనకదుర్గపూజా మహిమ' తో జానపద చిత్ర దర్శకత్వాన్ని మొదలుపెట్టి ఘన విజయం సాధించి, తెలుగు చలన చిత్ర రంగంలో అత్యధిక జాపద చిత్రాల నిర్మాతగా, దర్శకుడిగా మిగిలిపోయారు.

నిర్మాత కుమారుడూ , దర్శకుడి కుమారుడూ...

చిరంజీవి తొలిసారి సోలో హీరోగా నటించిన చిత్రం, 'కోతలరాయుడు. దీని నిర్మాత ఒక ప్రముఖ నిర్మాతగారి అబ్బాయి, దర్శకుడు మరో ప్రముఖ దర్శకుడిగారి అబ్బాయి. వాళ్ళే తమ్మారెడ్డి కృష్ణమూర్తిగారి అబ్బాయి భరద్వాజ(తర్వాత ఈయన దర్శకుడయ్యారు), కృష్ణమూర్తి గారి అబ్బాయి కె.వాసు. హీరోగా శతదినోత్సవం జరుపుకున్న చిరంజీవి మొదటిసినీమా కూడా ఇదే..!

స్వయంకృషి

ప్రముఖ కుటుంబ చిత్రాల దర్శకుడు కృష్ణారెడ్డి మొదటిసారి సినీ రంగప్రవేశం యంగ్ హీరోగా

'పగడాలపడవ' అనే సినిమాతో జరిగింది. దానిలో మెయిన్ హీరో హరనాథ్. ఆ సినిమా విడుదలకి నోచుకోలేదు. ఆ తరువాత మిత్రుడి అచ్చిరెడ్డి, కృష్ణారెడ్డి కలిసి హైదరాబాదులో స్వీట్స్ బిజినెస్ పెట్టారు. ఇరానీ హోటళ్ళకి ఆంధ్రా స్వీట్స్ సరఫరా చేసే వ్యాపారం. అందులో విజయం సాధించాక టీ పాడి వ్యాపారం కూడా చేసారు. అప్పట్లో డంకన్ టీ చాలా ఫేమస్. ఐతే వీళ్ళ టీ పాడిని 'పాప్ టీ' (పాప్ సాంగ్స్ నుంచీ ప్రేరణ) పేరుతో విడుదలచేసి విజయం సాధించారు.. సినీ రంగప్రవేశానికి ముందు కృష్ణారెడ్డి. అచ్చిరెడ్డి గార్ల స్వయంకృషికి, వ్యాపారప్రయోగాలకి ఇవి నిదర్శనాలు.

బంగారాజు..!

ప్రముఖ క్రియేటివ్ దర్శకుడు కృష్ణ వంశీ అసలు పేరు 'వెంకట బంగారాజు'. ఆయన సినీ జీవితం లైట్ బోయ్ గా మొదలైంది. ఆయన దర్శకత్వం వహించిన మొదటి సినిమా 'మనీ-మనీ'. కానీ ఆ సినిమాకి దర్శకుడుగా శివనాగేశ్వరరావు పేరు వచ్చింది. ఆ తరువాత 'అనగనగా ఒక రోజు' సినిమాకి కూడా దర్శకుడిగా మొదలుపెట్టారు. కానీ మధ్యలో ఆయనని దర్శకత్వ స్థాయి నుంచీ ఆస్పైంట్ గా తగ్గించి ఆయన బదులు రామ్ గోపాలవర్మే ఆ సినిమాని పూర్తి చేసారు.

మొదటి స్లికూలు..

కొంగర జగ్గయ్య	ఆదర్శం (1952) లో కథానాయకుడిగా.
టి.ఎల్.కాంతారావు	నిర్దోషి (1951) లో చిన్న పాత్ర, 'ప్రతిజ్ఞ' (1953) లో కథానాయకుడిగా.
బాలయ్య	ఎత్తుకి పైఎత్తు (1958) లో కథానాయకుడిగా.
సత్యనారాయణ	'సిపాయి కూతురు' (1959) లో కథానాయకుడిగా.
హరనాథ్	'మాఇంటి మహాలక్ష్మి' (1959) లో కథానాయకుడిగా.
గుమ్మడి	'అదృష్టదీపుడు' (1950)
నాగభూషణం	'పల్లెటూరు' (1952) లో చిన్న పాత్ర, ఏది నిజం (1956) లో కథానాయకుడు.
రాజనాల	'ప్రతిజ్ఞ' (1953)
ప్రభాకర రెడ్డి	'చివరకు మిగిలేది' (1960) లో.
హాస్యనటుడు రమణారెడ్డి	'మానవతి' (1952)లో.
రావి కొండలరావు	'శోభ' (1958) లో.

ఆశ్రయ గీతాల్లో నీతి సుధలు - పదాల శాండికలు

తొలికోడి కూతల్లే వినిపించి
తొలిపాద్దు వెలుగల్లే కనిపించి
తొలిజన్మ ఋణమేదో అనిపించి
తెలవని తలుపులు తెరిపించి
వచ్చింది ఎందుకో తెలిసుంటే వెళ్ళవు
వెళ్ళేది తెలిసుంటే అసలొచ్చి వుండవు
తెలియక వచ్చింది తెగిపోని బంధం
తెలిసీ నువు చేసింది తీయని గాయం

మనసు-మాంగళ్యం(1971)

వాడిపోయిన నిన్నలన్నో మరచిపోయి
చిగురులేసే ఒక్క రేపును తలచి మురిసి
రేపు నేడై నేడు నిన్నై
రూపుమాసి పోవు వరకూ
ఎదురు తెన్నులు చూచుకుంటూ
ఎరుపు కన్నులు సోలిపోతూ
ఎవరికోసం? ఎంతకాలం?
ఈ జాజి తీగ రోజు రోజూ
పూలు పూచే దెవరికోసం

విచిత్ర దాంపత్యం(1971)

అరిటాకమ్మా ఆడజన్మమూ
ముళ్ళకంచె ఈ మూఢ సంఘమూ
ముళ్ళకెన్నడూ దండనలేదు
చిరిగిన ఆకు విస్తరి కాదు..

స్త్రీ జన్మ (1967)

మధువు కన్న కైపు మమతలోన వున్నది
మన బతుకులన్ని దాని చుట్టే తిరుగుతున్నవి
అందరం పంచుకున్న నెత్తురొక్కటే
ఆఖరికి కలుసుకునే చోటు ఒక్కటే

మనసు-మాంగళ్యం(1971)

మాట తప్పిపోయినా
మనిషి బ్రతికితే చాలు - మన
మమత చంపుకున్నా - ఒక
మంచి మిగిలితే చాలు

దసరాబుల్లోడు (1971)

చీకటిలో వెలుగును చూడనేర్చుకో
చెమటలో స్వర్గాన్ని సృష్టి చేసుకో
విధి వ్రాసిన వ్రాతలకు విరుగుడొక్కటే
పదిమంది తోటి పంచుకునే రోజు వచ్చుటే
ఆ రోజు వచ్చుటే..!

భార్యా బిడ్డలు (1971)

బొజ్జలోని పాపాయి
పారలి పారలి తన్నినా
పొంగిపోవు కడుపుతీపి అమ్మది
కుసిలి కుసిలి పాలకై
గుండెమీద గుడ్డినా
మురిసిపోవు వెన్న మనసు అమ్మది
కలిసిన మనసులు(1968)

కర్మను నమ్మిన వాళ్ళెవరూ కలిమిని స్థిరమనుకోరు
కళ్ళుమూసుకోరు
మనసు తెలిసిన వాళ్ళెవరూ మమత చంపుకోరు
మనిషినొదులుకోరు
ఉన్నదాని విలువెరుగనివాళ్ళు పోగొట్టుకుని విలపిస్తారు
తాసిల్లారుగారమ్మాయి(1971)

అలవాటు లేదని మడికట్టుకోకు
అందాన్ని కాదని చెడగొట్టుకోకు
తొలిసారి వదిలేస్తే పారబాటు - అదే
పదిసార్లు రుచిచూస్తే అలవాటు
నా తమ్ముడు (1971)

సినీ బరాణీలు

ఎరుకొచ్చినవారు - సినీజ్ఞా నానందమహర్షి

దేవదాసు గురించి మరో ముక్క

పాత దేవదాసు సినిమాలో ఎవర్గ్రీన్ సాంగ్ 'జగమే మాయ..బ్రతుకే మాయ' గుర్తుంది కదా!! సన్నివేశం కూడా గుర్తుంది కదా.. దేవదాసు పూర్తిగా తాగుబోతు అయ్యాక పాడే పాట అది. ఆ స్థితిలో దేవదాసు మాట్లాడే మాటలు ముద్దుముద్దుగా (నిజంగా తాగిన వాళ్ళకి మల్లే) మాట్లాడుతుంటాడు కానీ ఈ పాట మాత్రం మామూలుగానే స్వచ్ఛంగానే ఉంటుంది..కదా.. మరి పాటలో మాటల తడబాటు ఎందుకు కనిపించలేదు? దీని వెనక ఒక పిట్ట కథ వుంది. ఈ పాట రికార్డింగ్ జరిగేప్పుడు హీరో అక్కినేని, దర్శకుడు రాఘవయ్య గారు కూడా రికార్డింగ్ థియేటర్ లోనే ఉన్నారు. వాళ్ళిద్దరికీ మనకొచ్చిన అనుమానమే వచ్చి ఘంటసాల మాస్టారిని తాగుబోతు ఎఫెక్ట్ రావడానికని నోట్లో ఐస్ ముక్కలు వేసుకుని 'జగమే మాయ..' పాడమని సలహా ఇచ్చారు. ఇదేదో బానే ఉందని ఆయన ప్రయత్నించారు కానీ దాని వల్ల మాటలు అదుపుతప్పి శ్రుతి పూర్తిగా తప్పిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇంక ఆ ప్రయోగం లాభం లేదనుకుని ఘంటసాల గారు మామూలుగానే పాడేశారు.. ఐనా ఇప్పటికీ ఎవరికీ అందులో ఔచిత్యదోషం కనిపించకపోవడానికి కారణం ఓవరాల్ గా ఆ దృశ్యం కలిగించిన ప్రభావమే!!

గుర్తు తెలియని నటుడు

ఎన్టీఆర్ గారి నటజీవితంలో భీష్మ(1962) పాత్ర మరపురానిది. ఆయన్ని సెబ్ మీద భీష్మ వేషంలో చూసిన ఒక పెద్దమనిషి చక్రపాణి గారి వద్దకు వెళ్ళి "సార్..భీష్మ వేషంలో రామారావు గారు అచ్చం భీష్ముడిలానే ఉన్నారు సార్..చెప్పినా అస్సలు ఎవ్వరూ ఆయన్ని గుర్తు పట్టలేరు.." అని అభినందనపూర్వకంగా చెప్పారట. అందుకు చక్రపాణి గారు తన సహజమైన చమత్కారధోరణిలో " అదేంటయ్యా..ఎవరూ గుర్తుపట్టలేకపోతే అంత డబ్బిచ్చి ఆయన్నెందుకు పెట్టుకోవడం..కాస్త జనం గుర్తు పట్టేట్టు చూడండయ్యా.." అన్నారట!!

జీవితం - నటనకే అంకితం..!

'చిరంజీవులు' సినిమాలో రామారావు గారిది గుడ్డి వాని పాత్ర. అప్పట్లో కాంటాక్ట్ లెన్స్ లాంటివేమీ లేవుకదా..అందుకని ఆయన్ని అంధునిగా చూపించడంకోసం కళ్ళకి ఏవో తెచ్చి కప్పేసారట.. పాత్రలో తాదాత్మ్యం చెందే ఎన్టీఆర్ షూటింగ్ బ్రేక్ లోకూడా కళ్ళని కప్పే వాటిని తీసే వారు కాదట. అలా చెయ్యడంతో చివరకి ఆయన కళ్ళకే ప్రమాదం సంభవించే పరిస్థితి కలిగిందట..! అదీ ఆయన నిబద్ధత..!

మూడు భాషల్లో ఒకే సారి.. అన్ని భాషల్లోనూ మోగిన డంకా..!

ఏ భాషలో ఏ సినిమా ఎలా ఆడుతుంది? తెలీని అయోమయం రోజులివి. ఎక్కడో అరా కొరా ఒక సినిమా హిట్ ఐతే గబగబా మిగతా భాషల వారందరూ రిమేక్ రైట్స్ కొనుక్కునే పరిస్థితి ఇవాళ. ఆఫ్కోర్స్ కొంతమంది అంత కష్టపడకుండా ఫ్రీమేక్ కూడా చేసుకుంటారనుకోండి.. ఇప్పుడు మనం చెప్పుకోబోయే విశేషమేమిటంటే..సరిగ్గా 55 సంవత్సరాల క్రిందటే అంటే 1953లో ఒక సినిమాని ఒకేసారి మూడు భాషల్లో (తెలుగు, తమిళం, హిందీ) నిర్మించి, దర్శకత్వం వహించిన ప్రత్యేక రికార్డు దక్కించుకున్నది మన తెలుగు మహిళ పద్మశ్రీ డాక్టర్ భానుమతి. పైగా ఆ సినిమాలో విడ డబుల్ రోల్ చేసారు.

చిన్నప్పుడు ఇళయరాజా

భారతదేశ సినీ సంగీత చరిత్రలో తనకంటూ ఒక అధ్యాయాన్ని వ్రాసుకున్న ఇళయరాజా బాల్యం అంతా పేదరికంలో గడిచింది. మధురైకి వందమైళ్ళదూరంలో ఉన్న పండాపురం ఇళయరాజా స్వగ్రామం. ఆ పల్లెకి పక్కనే ఉన్న మరో పల్లెటూరు భారతీరాజాది. ఇద్దరూ చిన్నప్పుడు కలిసి తిరిగే వాళ్ళు. ఇళయరాజా తల్లి చక్కగా పాడేది. అందుకేనేమో ఆమె సంతానం నలుగురికీ మంచి సంగీతం అచ్చింది. పెద్దన్నయ్య పావలర్ వరదరాజన్ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాల్లో తిరిగేవాడు. ఆయనతో కలిసి ఇళయరాజా సోదరులు మిగతా ముగ్గురూ కూడా ఊరూరూ సైకిల్ మీద తిరుగుతూ జానపద గీతాలు పాడేవాళ్ళు. ఒక్కోపూట ఒక్కో ఊళ్ళో ఆగడం, పాడటం, వాళ్ళిచ్చిన ఐదో పదో తీసుకోవడం...ఇలా సాగేది వాళ్ళ జీవితం. ఆ కచేరీల్లో హర్మోనియం వాయిచేవాడు ఇళయరాజా.. ఆ దశనుంచీ అఖిలభారత సినీ ప్రేక్షకులతో నీరాజనాలందుకోవడమే కాక ట్రీనిటీ మ్యూజిక్ ఆఫ్ లండన్ వారి గోల్డ్ మెడల్ అందుకునే స్థాయికి ఎదిగారు ఇళయరాజా..! కృషి తో నాస్తి దుర్భిక్షం..!

పాటలరచయిత చక్రి

ఈ కాలం తెలుగు చిత్రాలలో వెరైటీ సంగీతాన్ని అందిస్తూ యూత్ ని మెప్పిస్తున్న సంగీత దర్శకుడు చక్రి పాటల రచయిత కూడా అన్న విషయం చాలా మందికి తెలియక పోవచ్చు. 'హింద్స్ అప్' చిత్రానికి పాటలు పాడించడానికి చక్రిని పిలిపించారు సంగీతదర్శకుడు శశిశీతమ్. ఐతే అప్పటికికా సాహిత్యం సిద్ధం కాకపోవడంతో చక్రినే అందులో మూడు పాటలు రాసారు. అలానే చిరంజీవి పుట్టినరోజు సందర్భంగా ఎనిమిది పాటలు రాసి కంపోజ్ చేసి 'చిరునవ్వు' అనే కేసెట్ చేసి ఆయనకి 'స్నేహంకోసం' షూటింగ్ సందర్భంలో బహుమతిగా ఇచ్చారు. అది విని మెచ్చుకున్న చిరంజీవి చక్రిని తన 'ఇద్దరుమిత్రులు' చిత్రానికి పాటలు వ్రాయమని ఆఫర్ ఇచ్చారు. కానీ సంగీతదర్శకుడి గానే పేరుతెచ్చుకోవాలనుకున్న చక్రి ఆ అవకాశాన్ని మృదువుగా తిరస్కరించారు.

సామాన్య ప్రేక్షకుడి కంటే సామాన్యుడు

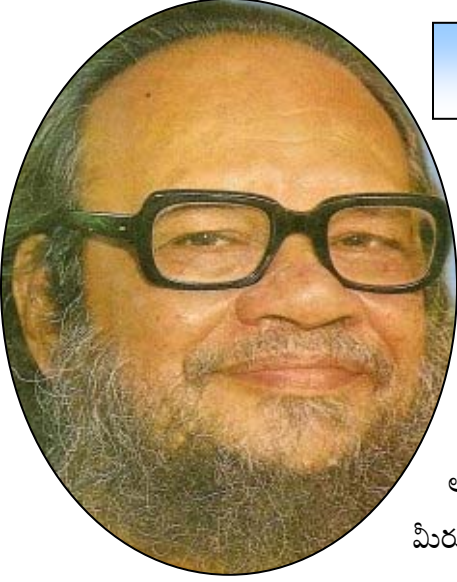

అలనాటి సినీ మధురగీత రచయిత మల్లాది రామకృష్ణ శాస్త్రి గారు ఎవరికిపడితే వారికి పాటలు రాసేవారు కాదు. ఎంచేతంటే ఆయన రాసినదానిలో ఏమాత్రం మార్పులు చెయ్యడానికి వీలులేదు. ఆయన ఒప్పుకునే వారు కాదు. ఒక సారి ఓ నిర్మాతకి పాట వ్రాయడానికి కూర్చుని ఒక పల్లవి రాసారు. దర్శకుడు 'ఇంకొంచెం తేలిగ్గా రాస్తే బావుంటుంది' అన్నాడు. "మీకే అర్థం కాకపోతే సామాన్య ప్రేక్షకుడికేం అర్థమౌతుంది? వద్దులెండి" అని తన కాగితాన్ని వెనక్కి తీసేసుకున్నారాయన. అయితే సామాన్య ప్రేక్షకుడి కంటే తక్కువ స్థాయిలో తనని పోల్చారన్న విషయం ఆ దర్శకుడి బుర్రకి తట్టి ఉండదెప్పటికీ..!

హిందీలో కనకవర్షం కురిపించిన తెలుగు స్క్రిప్ట్

హీరో కృష్ణని తెలుగు సినీమా రంగంలో స్థిరపడేలా చేసిన జేమ్స్ బాండ్ సినీమా గూఢచారి 116 గుర్తుంది కదా. 1966 అగస్ట్ 11న విడుదలైన ఈ సినీమా హీరోయిన్ అందచందాలు (జయలలిత) పాటలు, హాస్యం..వెరసి తెలుగు ప్రేక్షకులు బ్రహ్మరథం పట్టారు. ఇదే సినీమాని ఆ నిర్మాతలే(నహతా, డూండ్) మరుసటి సంవత్సరమే 'ఫర్ట్' పేరుతో హిందీలో నిర్మించి 1967 సెప్టెంబర్ 20 న విడుదల చేసారు. అక్కడ అది కనీ విని ఎరుగని సంచలనం సృష్టించి 75 వారాలు ఆడింది ఆ రోజుల్లోనే. జితేంద్రకి జంపింగ్ జాక్ అన్న పేరు తెచ్చింది ఈ సినీమానే. ఇప్పటి గ్లామరస్ హిందీ హీరోయిన్ కరీనా కపూర్ తల్లి బబిత అందులో హీరోయిన్. తెలుగులో గీతాంజలి వేసిన పాత్రని హిందీలో కాంచన వేసింది. రాజనాల పాత్రని హిందీలో కూడా ఆయనే ధరించారు..

జూన్ 4 ఆరుద్ర వర్ధంతి సందర్భంగా.. ఆయన చమత్కార సంభాషణల్లోంచి కొన్ని..

1974 లో ఈ వ్యాసరచయిత ఆరుద్రగారిని విజయవాడ రైల్వే స్టేషన్లో కలుసుకోవడం జరిగింది. ఆ సందర్భంగా రామలక్ష్మీగారు ఆంధ్రపత్రికలో సమాధానాలు వ్రాసేప్పుడు మగవారి గురించి మరీ కటువుగా వ్రాస్తారేమిటండీ అన్ని అడిగినప్పుడు ఆయన సమాధానం : 'ఇంట్లో మాట్లాడుకునేవి పత్రికలో వ్రాస్తే తప్పేమిటి?'

ఆయనగడ్డం స్పెషల్ మార్కు.. ఆయన గడ్డం పెంచుకుంటున్న కొత్తలో ఒకాయన 'ఈ చిరు గడ్డంలో మీరు షాజహాన్ లా ఉన్నారండీ' అన్నట్లు.

అందుకాయన 'ఆ మాట గట్టిగా అనకయ్యా బాబూ.. మా ఆవిడ వింటే తాజమహల్ కట్టించమంటుంది.'

ఆయన సినీరంగ ప్రవేశం చేసిన కొత్తలో తాపీ ధర్మారావుగారితో కలిసి పని చేసినప్పుడు 'తాపీ-ఆరుద్ర' కాంబినేషన్ గురించి వ్యాఖ్యానిస్తూ 'ఒకాయన 'తాపీ' మరొకాయన ఆదుర్దా' అనే వారట..!

హైదరాబాదులో ఒకసారి సాలూరి వారు ఆరుద్రగారిని 'ఏమండీ ఈ వూళ్ళో మీకు భూములేమైనా ఉన్నాయా?' అని అడిగితే 'వున్నాయున్నాయి..అదిగో కనిపించే ఆరుద్ర భూములన్నీ నావే' అని చమత్కరించారట.

ఒకసారి ఆయనకి కవిసామాఖ్య విశ్వనాథ గారి చేతుల మీదుగా సన్మానం జరిగింది. అప్పుడు విశ్వనాథ గారు 'శివాలయాల్లో జరిగేది రుద్రాభిషేకం.. ఇవాళ ఇక్కడ జరుగుతున్నది 'ఆరుద్రాభిషేకం' అన్నారట. అందుకు సమాధానమిస్తూ ఆరుద్ర ' అంతకంటే నాక్కావల్సిందేముంది.. ఐనా నేనూ శంకర శాస్త్రినే' అన్నారు (ఆరుద్ర అసలు పేరు భాగవంతుల శంకర శాస్త్రి)

ఆరుద్ర రాసిన సినీ గీతాల నుంచీ కొన్ని మంచి వాక్యాలు..

వెలుగు తున్న సూర్యుణ్ణి మబ్బు మూయును
మనిషి తెలివియనే సూర్యుణ్ణి కోపం మూయును
గాలివీచి మబ్బు తెరలు కదలిపోవులే - మాట
కలుపుకున్న కోపమే - చెలిమియగునులే.. (లేతమనసులు)

పడుచుదనం అందానికి తాంబూల మిచ్చింది
ప్రాప్తమున్న తీరానికి పడవ సాగిపోయింది (ఉయ్యాల - జంపాల)

వలదన్న వినదీ మనసు - కలనైన నిన్నే తలచు
 తొల్లిపేమలో బలముందిలే- అది నీకు మునుపే తెలుసు (బందిపోటు)

ఏరులాగా ఎన్నెలంతా
 జారి జారి పారిపోతే
 ఏటికెడద అడ్డమేసెదరా
 ఓరందకాడా బంగారు సామీ
 నీటిమీద కొంగు పరతునురా (సాక్షి)

కనుల నిదుర రాకపోతే పడ్డా వనుకో ప్రేమలో
 తిన్నది హిటవ్ య్ కాకపోతే పడ్డావనుకో ప్రేమలో (సమాజం)

వంచనతో బ్రతుకువాడు వింత పశువురా
 మంచివలన తరిస్తుంది మనిషి పుటుకరా (శభాష్ పాపన్న)

కూలివాని చెమటలో ధనమున్నదిరా
 పాలికాపు కండ్లల్లో ధనమున్నదిరా
 శ్రమజీవితీ జగమంతా లక్ష్మీ నివాసం (లక్ష్మీ నివాసం)

ఏటికీ ఎదురీదకూ
 ఇంతి చెలిమి విడనాడకూ
 నదులన్ని కలవాలి కడలిలోనె
 ఎదవుంటే కరగాలి వలపులోనే (మహాబలుడు)

పంచదార పందిరిలోన
 మంచువాన కురిసింది
 మంచువాన చినుకులలో
 మనసంతా తడిసింది (బంగారు పిచిక)

సినీ బతాణీలు

ఎరుకొచ్చినవారు - సినీజ్ఞా నానందమహర్షి

KASTHURI SIVA RAO

తెలుగు సినీమారంగంలో మూకీ యుగం ప్రారంభమైన కొత్తలో ప్రవేశించి దాదాపు రెండు దశాబ్దాలపాటు తెలుగు వారిని నవ్వుల జల్లుల్లో ముంచెత్తిన కస్తూరి శివరావు గురించి ఈ తరం ప్రేక్షకులకి అంతగా తెలిక పోవచ్చు. తొలితరం తెలుగు సినీమాల్లో ఆయన ఒక ఉప్పెన.. ఒక ప్రభంజనం. హాస్యానికి అచ్చమైన చిరునామాగా మిగిలిపోయారు. ఆయన సినీమాల్లో వేషాలు వెయ్యడానికి ముందు టూరింగ్ టాకీసుల్లో మూకీ చిత్రాలకి నేపథ్య వ్యాఖ్యానాన్ని అందించేవారు. 1939 లో విడుదలైన 'వరవిక్రయం' నటుడిగా ఆయనకి తొలిచిత్రం (ప్రఖ్యాత నటీమణి భానుమతి గారికి కూడా అదే తొలి చిత్రం). ఆ తరువాత నటించిన సినీమాలతో కొంతకాలం హీరోలకంటే ఎక్కువ ఖ్యాతిని సంపాదించుకున్నారు శివరావు. ఆయన కెరీర్ ఉచ్చ స్థితిలో ఉన్నప్పుడు మూడు, నాలుగు కార్లు మెయిన్ టెయిన్ చేసేవారు. అందులో ఒకటి బ్యూక్ కారు (అప్పట్లో మద్రాసులో చాలా తక్కువమంది వద్ద బ్యూక్ కారు ఉండేది). తారాపథం నుంచీ రాలి పడిపోయాక చివరి దశలో పాండీ బజారులో డొక్యు సైకిల్ తొక్కుకుంటూ తిరిగారు. చనిపోయినప్పుడు ఆయన శవాన్ని ఒక అద్దెకారు డిక్కిలో తరలించారు.. సినీరంగంలోని చీకట్లకి ఆ రోజుల్లోనే నిర్వచనమిచ్చిన శివరావు హాస్యనటుడిగా మాత్రం చిరంజీవిగా మిగిలిపోయారు.

శివరావు గారు గుణసుందరి కథ సినీమాలో దైవాధీనం అనే పాత్ర ధరించారు. అందులో ఆయన వాడిన ఊతపదం 'గిడి గిడి..' విపరీతంగా పాపులర్ అయింది. 'గుణసుందరి కథ' గురించి ఇంకొ విశేషమేమంటే - ఈ కథకి మూలం షెక్స్పియర్ రాసిన 'కింగ్ లియర్' నాటకం. అందులోని ఒక పాయింట్ ని తీసుకుని కె.వి.రెడ్డి గారు కమలాకర కామేశ్వరరావు గారితో కలిసి 'గుణసుందరి కథ' చిత్ర కథని తయారు చేసారు. ఈ కింగ్ లియర్ నాటకాన్ని జపాన్ కు చెందిన మహాదర్శకుడు 'అకిరో కురుసోవా' కూడా సినీమాగా నిర్మించారు.

ఆ నాటి ప్రముఖ హిందీ హాస్యనటుడు మెహమూద్ సినిమాల్లో స్థిరపడక ముందు న్యూస్ పేపర్లు అమ్మేవాడు. కొన్నాళ్ళు కోళ్ళ ఫారం నడిపాడు. ఆ రోజుల్లోనే మహానటి మీనాకుమారికి టేబుల్ టెన్నిస్ నేర్పటానికి కుదిరాడు. అప్పుడే ఆమె సోదరి మాధురితో ప్రేమలో పడడమూ, పెళ్ళవడమూ జరిగింది. 1954 లో వారికి మసూద్ అనే కుమారుడు జన్మించాక వృత్తిని సీరియస్ గా తీసుకుని అంచెలంచెలుగా అగ్రస్థానాన్ని చేరుకున్నాడు.

ప్రముఖ సినీ గేయరచయిత సి.నా.రె గీతాల్లో అంత్యప్రాసలు అతి మధురంగా ఉంటాయి.. పాటల్లోనే కాకుండా మాటల్లో కూడా అంత్యప్రాసలతో ఆడుకోవడం ఆయనకి వెన్నతో పెట్టిన విద్య.. అందులో కొన్ని

ఆవుల సాంబశివరావు గారి గురించి - ఆవుల సాంబశివరావు - మేధావుల సాంబశివరావు
ప్రా.సూరి భగవంతం గారి గురించి - భగవంతం గారిని చూస్తే భయవంతంగా ఉంది
ఎల్లారీశ్వరి గురించి - ఎల్లరను ఆనంద పరచే ఎల్లారీశ్వరి

చిరంజీవి సూపర్ హిట్ సినిమా 'కొండవీటి దొంగ' గుర్తుంది కదా.. ఆ సినిమా నిర్మాణానికి ముందు కథ ఎన్ని మార్పులకి లోనైందో చెబుతూ రచయిత పరుచూరి గోపాలకృష్ణ గారు తన పరిశోధనా గ్రంథం 'తెలుగు సినిమా సాహిత్యం - కథనం'లో ఇలా వ్రాసారు..

" 'కొండవీటి దొంగ' చిత్రకథలో మొదట ఒక కథానాయిక ఉంది. ఆ కథానాయికకు కథ చెప్పటానికి వెళ్ళినప్పుడు కథంతా విన్నాక ఆమె కొన్ని షరతులు పెట్టింది. (1) చిత్ర మకుటం: 'కొండవీటి రాణి - కొండవీటి దొంగ' అని వుండాలి. (2) కథానాయకుడు తనని ప్రేమించాలి తప్ప తను కథానాయకుడి వెనకపడను" అని.

ఆ షరతులు నిర్మాత అంగీకరించకపోవడంతో సినిమా నిర్మాణం రెండు సంవత్సరాలు వెనక్కి వెళ్ళిపోయింది. ఆ సమయానికి వాస్తవ కథా రూపాలైన శివ, అంకుశం విడుదల కావటం, ప్రజలు చిత్రాలకు బ్రహ్మ రథం పట్టటం జరిగింది. ఈ సమయంలో మళ్ళీ కొండవీటి దొంగ నిర్మాణం మొదలయ్యింది. ఒక హీరోయిన్ పాత్ర, ఇద్దరు కథానాయికలు, వాళ్ళ తల్లిగా విభాగింపబడింది. అమాయక గిరిజనుల మధ్య పెరగవలసిన కథానాయకుడు ఐ.ఎ.ఎస్ చదివే పాత్రగా మారవలసి వచ్చింది. అంటే కాలానుగుణంగా కథ మారింది. చిత్రం మాత్రం విజయవంతం అయ్యింది. రచయిత ఇష్టాఇష్టాలే కథనంలో ప్రధానం కాదు అనడానికి ఈ హేతువుని చూపవలసి వచ్చింది."

తెలుగు సాహిత్యాన్ని ఒక మలుపు తిప్పిన మహాకవి శ్రీశ్రీ తొలిరోజుల్లో విశాఖపట్నంలో బడిపంతులుగా ఉద్యోగం చేసారు. ఆ తరువాత హార్వర్డ్ లో గుమాస్తాగా చేసారు. 'విశాఖ పత్రిక' అనే పత్రికలో కొంతకాలం పూఫ్ రీడర్ గాను, కొంతకాలానికి అందులోనే సహాయ సంపాదకుడిగానూ కూడా పనిచేసారు. ఆ తరువాత ఢిల్లీ ఆకాశవాణిలో వార్తలు చదివారు. 'ఆంధ్రప్రభ' దినపత్రికలో

సంపాదకవర్గంలో కూడా పనిచేసారు. సినిమా రంగంలో ప్రవేశించాక కొంతకాలానికి 'చెవిలో రహస్యం' పేరిట సొంతంగా డబ్బింగ్ చిత్రం తీసారు!

జానపదబ్రహ్మ విరలాచార్యగారు షూటింగ్ పక్కాప్లానింగ్తో యమస్పీడ్ గా షూటింగ్ చేసేవారు. - ఆయనింకా జానపదసినిమాలు తీయడానికి ముందుగా 'కన్యాదానం' అనే సినిమా తీసారు. దానిలో సి.ఎస్సార్ ని మూడు రోజుల వేషానికి ఐదువేల రూపాయల పారితోషికానికి మాట్లాడారు. ఐతే 'సి.ఎస్సార్..' ఇప్పుడిలానే అంటారు కానీ తర్వాత ఎక్కువరోజులౌతుంది. ఒక పనిచేయండి..రోజుకి వెయ్యి చొప్పున ఇవ్వండి.' అని అడిగారు. విరలాచార్య అలానే అని ఒప్పుకున్నారు. ఐతే ఆయన అన్నప్రకారం షూటింగ్ సరిగ్గా మూడు రోజుల్లో ముగిసిపోయింది. ఆయన డిసిప్లిన్ కి ఆశ్చర్యపోయిన సి.ఎస్సార్.." అరే.. ఆయన అన్నట్లు ఐదువేలకి ఒప్పుకుంటే పోయేదే.. ' అనుకుంటుండగా విరలాచార్యగారు వచ్చి 'సార్..! మన ఒప్పందం ప్రకారం మీకు రోజుకి వెయ్యి రూపాయలు ఇవ్వాలి..మూడు రోజులకి మూడు వేలు. కానీ ముందుగా మీకు ఇస్తానన్నది ఐదువేలు..అంచేత ఐదు ఇస్తాను.. తీసుకోండి..' అని ఐదువేలూ ఇచ్చేసారు. నిర్ధాంతపోవడం సి.ఎస్సార్ గారి వంతయింది. !

ఈ కాలంలో ఐతే సినిమా పాటల్లో మాటలు ఎంత బరితెగించినా సెన్సార్ వాళ్ళు చూసే చూడనట్లు వదిలేస్తున్నారు కానీ పాతకాలంలో ఎంత స్ట్రెక్ట్ గా వుండే వారో అనడానికి ఒక ఉదాహరణ: 'రాముడు-భీముడు' సినిమాలో (ఎన్టీఆర్ ద్విపాత్రాభినయం) 'తళుకు తళుకుమనిగలగల సాగే తరుణి ఇటురావే' అనే పాటలో 'రమ్మనకు..పగలే నను రా రమ్మనకు' అనే వాక్యం ఉంది. (రచన:సిసారె) ఈ వాక్యానికి సెన్సారు వాళ్ళు అభ్యంతరం చెప్పారు..'పగలు రమ్మనకి అంటే రాత్రి రావొచ్చని అర్థమా? పెళ్ళికాని వాళ్ళ మధ్య ఇలాంటి మాటలు ఉండకూడదు' అన్నారు. అప్పుడు 'రమ్మనకు ఇప్పుడే నను రా రమ్మనకు' అని మార్చారు. అయితే అప్పటికే పాట చిత్రీకరణ ఐపోయింది. కేవలం నేపథ్య గీతాన్ని మాత్రమే మార్చారు. అందుకే జాగ్రత్తగా గమనిస్తే వాక్యానికి ఎల్.విజయలక్ష్మి గారి పెదాల కదలిక సరిగ్గా అతకదు..!

అలనాటి తారామణుల తొలి చిత్రాలు

ఈ రోజుల్లో ఐతే నటీమణులు ఇలా వచ్చి అలా వెళ్ళిపోతున్నారు కానీ ఓ అర్థ శతాబ్దం వెనక్కి వెళ్ళి చూస్తే ఆ కాలంలో నటీమణులు ఒక్కొక్కరూ ఒక చరిత్ర సృష్టించిన వారే అని చెప్పుకోవచ్చు. ఇప్పటికీ వాళ్ళని గుర్తుంచుకోవడానికి కారణం వాళ్ళ నటనా వైదుష్యమూ, వాళ్ళు ధరించిన పాత్రలూ కూడా. అలనాటి తారామణుల్లో కొంతమంది నటించిన మొదటి చిత్రాల గురించి తెలుసుకుందాం.

శాంత కుమారి (పి.పుల్లయ్య గారి భార్య, మధుర గాయని)	- మాయాబజార్ (1936)
పుష్పవల్లి (ప్రముఖ హిందీనటి రేఖ తల్లి)	- సంపూర్ణరామాయణం(1936)
యస్.వరలక్ష్మి (గాయని కూడా)	- బాలయోగిని(1936)
భానుమతి	- వరవిక్రయం(1939)
జి.వరలక్ష్మి(గాయని కూడా)	- బారిష్టర్ పార్వతీశం(1940)
అంజలీదేవి	- గొల్లభామ(1947)
జానకి	- షావుకారు (1950)
సావిత్రీ	- సంసారం (1937)
జూనియర్ శ్రీధ్రంజని	- భీష్మ (1944)
కృష్ణకుమారి	- నవ్వితే నవరత్నాలు (1951)
రాజసులోచన	- కన్నతల్లి (1953)
పండరీబాయి	- పరదేశి(1953)
బి.సరోజాదేవి	- పాండురంగ మహాత్మ్యం (1957)
ఇ.వి.సరోజ	- భలేరాముడు(1956)
వాణిశ్రీ	- భీష్మ(1962)
ప్రభ	- నీడలేని ఆడది (1974)

కేవలం సుందరమూర్తి గారి సుందర పద పరిమళాలు

కృషి ఉంటే మనుషులు ఋషులౌతారు

మహా పురుషులౌతారు

తరతరాలకీ తరగని వెలుగౌతారు

ఇలవేలుపులౌతారు

ఇది ఆమని సాగే చైత్రరథం
 ఇది రుక్మిణి ఎక్కిన పూల రథం
 మరోలోకమున మనోవేగమున
 పరుగులు తీసే మనోరథం

సుందరమో సుమధురమో
 చందురుడందిన చందనశీతలమో
 మలయజ మారుతశీకరమో
 మనసిజ రాగవశీకరమో

ఏరెల్లిపోతున్నా నీరుండిపోయింది
 నీటిమీద రాతరాసి నావెల్లిపోయింది
 కోటిపల్లి రేవుకాడ సిలకమ్మ గొడవ
 కోరంగి దాటింది గోరింకపడవ

సూరీడు నెలరేడు
 సిరిగల దొరలుకారులే
 పూరీ గుడిసెల్లో పేడా మనసుల్లో
 వెలిగేటి దీపాలులే

ఒక ప్రేమ అమృతశిల్పం
 ఒక ప్రేమ బుద్ధుడి రూపం
 ఒకప్రేమ రామ చరిత్రం
 ఒక ప్రేమ గాంధీతత్వం
 అమ్మనుకూడా మరిపించేదీ
 బ్రహ్మను సైతం కనిపించేదీ
 ప్రేమ ప్రేమ ప్రేమ

నీలాలు కారేనా కాలాలు మారేనా

నీ జాలి నే పంచుకోనా

నీ లాలి నే పాడలేనా

జాజి పూసే వేళ జాబిల్లి వేళ

పూలడోల నేనుకానా

దొరలనీకు కనుల నీరు

దొరలదీ లోకం మగ దొరలదీలోకం

కనులలోనే దాచుకోవే

కడలిలా శోకం - కన్నెపడుచులా శోకం

ఆది నుంచి ఆకాశం మూగది

అనాదిగా తల్లి ధరణి మూగది

నడుమవచ్చి ఉరుముతాయి మబ్బులు

ఈ నడమంత్రపు మనుషులకే మాటలు - ఇన్ని మాటలు

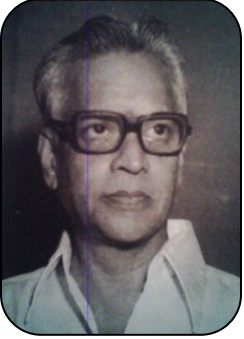
సినీ బరాణీలు

విరుకొచ్చినవారు - సినీజ్ఞా నానందమహర్షి

ప్రముఖ సంగీతదర్శకుడు రమేష్ నాయుడు గారికి ఒక వింత అలవాటు ఉండేదట. ఆయన ఎప్పుడూ 'టైగర్ బామ్' డబ్బాని దగ్గరే ఉంచుకునే వారు. కొత్తపాటకి బాణీ కట్టాలంటే ముందుగా టైగర్ బామ్ని ముక్కుపుటాలకీ, మెడకీ దట్టంగా పట్టించి ఆ సెగల్లోంచీ సుగంధ పరిమళాల సంగీత స్వరాలు సృష్టించేవారు.

మరో సుప్రసిద్ధ సంగీత దర్శకులు రసాలూరు రాజేశ్వర రావు గారు మంచి చమత్కార సంభాషణా ప్రియులు. ఓ మహా గాయకుడు ఎన్ని సార్లు పాడినా సరిగా కుదరడం లేదట... చివరికి రాజేశ్వరరావు గారు ఆయనతో.. "మాస్టారూ ఇంక టేక్ చేసేద్దాం.. ఈ సారి శృతిలో పాడండి చాలు..!" అన్నారు.. (అంత వరకూ తను ఎలా పాడేనో తెలుసుకున్న మహాగాయకుడి ముఖాన్ని మీరే ఊహించుకోండి)

ఓ సారి ఆయన్ని 'రైలు ఇంజన్ కూత ఏ రాగం మాస్టారూ' అని అడిగితే ' అది చిత్తరంజన్ లో తయారైంది కాబట్టి రాగం 'చిత్తరంజని' అయ్యుంటుంది ' అన్నారాయన..!

ఓ సారి ఓ దర్శకుడికి ఎన్ని రాగాలు కూర్చినా నచ్చకపోయే సరికి " అయ్యా.. తమరిచ్చిన మాటలు మారలేదు.. వాటికి నేను చేసిన ట్యూన్లు ఆరు.. ఆరూ ఆరు రాగాలలో చేసినా మీకు ఏదీ నచ్చలేదు.. ఇంక మిగిలింది ఒక్కటే రాగం ఆరున్నొక్క రాగం.. దాన్లో చేస్తే తప్ప మీకు నచ్చేటట్లు కనిపించడం లేదు.. " అన్నారు.

'ప్రేమబంధం' సినిమాకోసం వేటూరి గారు 'చేరేదెటుకో తెలిసి.. చేరువకాలేమని తెలిసి - చెరి సగమైనా మెందుకో తెలిసి ' అనే పల్లవితో ఒక పాట రాసారు. ఇదీ ఒరిజినల్ వెర్షన్. ఈ పాదాలు

జాగ్రత్తగా గమనిస్తే మొదటి పంక్తికి రెండో దానికి తాళం కలవదు. మాత్రం ప్రకారం కూడా వాటికి సఖ్యత లేదు. సంగీత దర్శకుడు కె.వి.మహదేవన్, సహాయకుడు పుగళేంద్రిల సమక్షంలో పాటని అర్థం పోకుండా ఎలా సరి చేయాలా అని వేటూరి గారు మధన పడుతుంటే..మహదేవన్ గారే..''ఏమీ వద్దుకానీ ఇలా చూడండి..'' అని రెండో పంక్తిలోని 'తెలిసి' అన్న పదాన్ని అదనంగా రెండు సార్లు చేర్చారు..

అప్పుడా పంక్తి ఇలా అయింది..

చెరి సగమైనా మెందుకో తెలిసీ తెలిసి తెలిసీ..''

సంగీతదర్శకుడిలో ఇలాంటి సమయస్ఫూర్తి ఉన్నప్పుడే కలకాలం నిలిచిపోయే స్వరరాగ సుధలు ప్రవహిస్తాయి..!

అలనాటి మేటి హాస్యనటుడు రేలంగి తరచు సెట్స్ మీద జోక్స్ వేస్తుండేవారు. ఒక సారి తోటి నటుడితో..''ఏమండీ కొరియా యుద్ధం ఎంతవరకూ వచ్చింది..'' అని అడిగారు రేలంగి.

''అదేమిటండీ..అది ఆగిపోయి ఐదేళ్ళు దాటింది కదా..'' అన్నాడా తోటినటుడు.

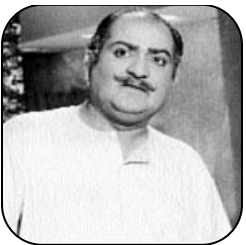
''అది కాదు బాబూ..మొన్న నెవరినో అడిగితే 'గనోక్యల్' దాకా వచ్చిందన్నారే..'' రేలంగిగారే ఇంకా పొడిగించారా సంభాషణని.

''అదేమిటి సార్..గనోక్యల్ అంటే దగ్గు మందు కదా..'' అన్నాడా నటుడు అమాయకంగా..

''అది నాకు తెలుసండీ బాబూ..మీకా విషయం తెలుసో లేదో టెస్ట్ చేద్దామని అడిగానంతే..'' రేలంగి గారి గడుసు సమాధానం..!

వరూధినిలో ఎస్వీఆర్

అజరామరమైన నటుడు ఎస్వీ రంగారావు గారి పూర్తి పేరు సామర్ల వెంకట రంగారావు. సినిమాల్లో ప్రవేశించడానికి ఆయన చాలా బాధలు పడ్డారు. చివరికి 1946లో ఆయనకి కాస్త దగ్గర బంధువైన బి.వి.రామానందం అనే ఆయన 'వరూధిని' సినిమా తీస్తూ దాన్లో రంగారావు గారికి ప్రవరాఖ్యుడు పాత్ర ఇచ్చారు. ఐతే ఆ సినిమా దారుణంగా ఫ్లాప్ ఐంది. దానితో రంగారావు గారు దాదాపు మూడేళ్ళపాటు అజ్ఞాతంలో ఉండిపోయారు. ఐతే ఎలాగైనా మళ్ళీ సాధించాలన్న పట్టుదలతో 1948లో మళ్ళీ మద్రాసు వెళ్ళారు. ఎక్కడికి వెళ్ళినా 'వరూధిని హీరో వా బాబూ.. వెళ్ళిరా..'' అనే వారే తప్ప ఎవరూ వేషం ఇవ్వలేదు. అతి కష్టం మీద 1950లో 'పల్లెటూరి పిల్ల' లో ఒక చిన్నపాత్ర వచ్చింది. కానీ పెద్దగా పేరు తీసుకురాలేదు. అదే సంవత్సరం 'షావుకారు' చిత్రంలోని సున్నం రంగడి పాత్రతో నిలదొక్కుకుని తరువాత ఆయన సృష్టించిన రికార్డులు అందరికీ తెలిసినవే..

అమరగాయకుడు ఘంటసాల గారు ముందుగా ఫిడెలు నేర్చుకుందామని విజయనగరం వెళ్ళారు. అప్పటి సంగీత కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ ద్వారం వెంకటస్వామి నాయుడు గారు ఘంటసాలగారి కంఠ స్వరం విని "నాయనా! నువ్వు గాత్రం నేర్చుకో. మంచి కంఠం వుంది గనుక అందులో రాణిస్తావు" అని సలహా ఇచ్చారు. ఆ సలహానే లేకపోతే ఘంటసాల బహుశా వయొలినిస్ట్ గానే మిగిలి పోయే వారేమో..! సినిమాల్లో అవకాశాలకోసమని వెళ్ళినప్పుడు తనకున్న హరికథలూ, నాటకాల అనుభవంతో నటుడి ప్రాతలకోసం ప్రయత్నించారు. ఏ నిర్మాతా ఆయనకి నటుడిగా అవకాశం ఇవ్వలేదు. హెచ్.ఎమ్.వి సంస్థకి ఆడిషన్ కి వెళితే " నీ గొంతు మైక్ కి పనికి రాదు..వెళ్ళిపో.." అన్నారు..! ప్రతిభ ఉన్నప్పుడు కొంచెం ఆలశ్యమైనా అవకాశాలు వస్తాయనీ, వచ్చిన అవకాశాలని సద్వినియోగం చేసుకుంటే ఆ కళాకారుడు కలకాలం నిలదొక్కుకోగలడనీ తరువాతి కాలంలో చరిత్ర సృష్టించిన ఘంటసాల నిరూపించారు.

ఘంటసాల గారు తన సోదరుడు సదాశివుడిని నిర్మాతగా చూడాలన్న ఆశతో మూడు సినిమాలు నిర్మించారు.. 'పరోపకారం'(1953), సాంతవూరు(1956), భక్తరఘునాథ్ (1960). దురదృష్టవశాత్తూ మూడు సినిమాలూ పరాజయం పాలయ్యాయి. ఎవరైనా వాటిగురించి అడిగితే - ఆయన ఇలా చెప్పేవారు..

"మొదటి చిత్రం పరోపకారం ఐపోయింది బాబూ..రెండోది సాంతవూరికి ప్రయాణం కట్టమంది. మూడోది నోరుమూసుకుని భజన చేసుకుని బ్రతకమంది."

అలనాటి ప్రముఖ సినీ రచయిత మల్లాది రామకృష్ణ శాస్త్రి గారు ప్రాక్టికల్ జోక్స్ వేయడంలో మహా దిట్ట. మద్రాసులో ఆయన ఉండే ఇంటికి ఎదురుగానే 'రాజనందిని' సినిమా తీసిన జలరుహ ప్రాడక్షన్ ఆఫీసు ఉండేది. సినిమా కథా చర్చలకోసం దర్శకుడు వేదాంతం రాఘవయ్య గారితో డిస్కషన్స్ కి రమ్మని పిలుపు వచ్చింది. "వస్తాను...కానీ కారు పంపించండి.." అన్నారాయన. వచ్చినతను ఆశ్చర్యపోయాడు..ఎదురుగుండా ఉన్న ఇంటికి కారు ఎందుకా అని.

"మర్యాద బాబూ..నేను నడుచుకుంటూ వస్తే మిగతా వాళ్ళు నన్ను చూసి ఫేమస్ రైటర్ కూడా నడుచుకుంటూ వెళుతున్నాడు అంటారు. అంచేత కారు తెచ్చు వీధిలో మధ్యన పెట్టండి.." అన్నారాయన.

ప్రాడక్షన్ అతను అలానే చేసాడు. శాస్త్రి గారు ఇటువైపునుంచీ తలుపు తెరుచుకుని కారులో ఎక్కి అవతల వైపు తలుపు తీసుకుని బయటికి దిగి ఆఫీసులోకి వెళ్ళిపోయి అందరినీ నవ్వించారు. ..అదీ ఆయన చమత్కారం..!

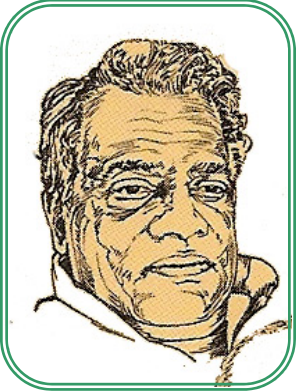
సంగీతదర్శకులూ - మొదటి సినిమాలు

గాలి పెంచల నరసింహా రావు	- సీతా కళ్యాణం (1934)
ప్రభల సత్యన్నారాయణ	- లవకుశ(1934)
మారుతి సీతారామయ్య	- బాలయోగిని(1936)
భీమవరపు నరసింహారావు	- ద్రౌపదీ వస్త్రాపహరణం(1936)
ఆకుల నరసింహా రావు	- శ్రీ వేంకటేశ్వర మాహాత్మ్యం (1939)
చిత్తూరు నాగయ్య	- వందేమాతరం(1939)
సాలూరి రాజేశ్వర రావు	- జయప్రద (1939)
సి. ఆర్.సుబ్బరామన్	- రత్నమాల
ఎస్.హనుమంతరావు	- రాధిక (1947)
పెండ్యాల నాగేశ్వర రావు	- ద్రోహి (1948)
ఘంటసాల	- మనదేశం (1949)
ఆది నారాయణ రావు	- పల్లెటూరి పిల్ల (1950)
అశ్వత్థామ	- బీదలపాట్లు(1950)
టి.వి.రాజు	- టింగురంగడు (1952)
టి.చలపతిరావు	- పుట్టిల్లు(1953)
మాస్టర్ వేణు	- అంతా మనవాళ్ళే (1954)
రమేష్ నాయుడు	- దాంపత్యం (1957)
ఎస్.పి.కోదండపాణి	- కన్న కొడుకు (1961)
మాస్టర్ సత్యం	- పాలమనసులు(1968)
జి.కె.వెంకటేష్	- అత్తగారు - కొత్తకోడలు (1968)
పి.శ్రీల	- చిన్నారి పాపలు (1968)
ఎ.ఎ.రాజ్	- దేవుడిచ్చిన భర్త (1969)
జె.వి.రాఘవులు	- ద్రోహి (1970)
ఎ.కుమార్	- సంబరాల రాంబాబు (1970)

చక్రవర్తి	- మూగ్గపేమ (1971)
ఇళయరాజ్	- భద్రకాళి (1976)
బాలసుబ్రహ్మణ్యం	- కన్యాకుమారి (1977)
హంసలేఖ	- ముత్యమంత ముద్దు
రాజ్ - కోటి	- ప్రళయగర్జన
శ్రీలేఖ	- తాజ్ మహల్

ఆత్రేయ మరికొన్ని సరసరసా గీతాలు..

గత సంచికల్లో ఆత్రేయ గారు వ్రాసిన కొన్ని సినిమా పాటల్లోంచి 'మనసు' గురించిన మంచి మాటలు చదివారు.. ఈ సంచికలో మరికొన్ని మీకోసం.. చదవండి.. ఆలోచించండి..

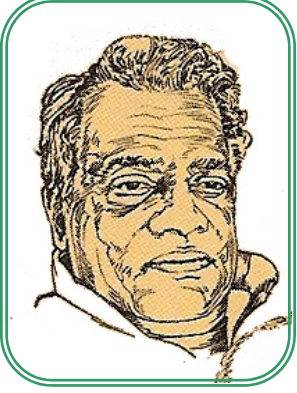
మాటలలో చిక్కుపడి మనసు నలిగిపోతుంది
మనసులేని మాటలనే మనం నమ్ముతున్నది
పలుకలేని ప్రతి గుండె బాధతో నిండినది
ఒలికే ప్రతి కన్నీటి చుక్క వెచ్చగా ఉంటుంది
(భార్యా బిడ్డలు చిత్రంలో 'బ్రతుకుపూలబాట కాదు..' పాటనుంచీ.)

తనువుకు ప్రాణం కాపలా - మనిషికి మనసే కాపలా
ఎవరి ప్రేమకు నోచని నాడు కన్నీరేరా నీకు కాపలా
(ఇంటికి దీపం ఇల్లాలే చిత్రంలో 'ఎవరికి ఎవరు కాపలా..' పాట నుంచీ)

మంచి వాడికి, చెడ్డవాడికి తేడా ఒకటే బాబూ
మంచివాడు మనసున అనుకుంటాడు చెడ్డవాడు చేసే చూస్తాడు
(పాపకోసం సినిమాలో 'మనిషి మనిషికి తేడా ఉంది..' అనే పాట నుంచీ)

కన్ను నీదని, వేలు నీదని పాడుచుకుంటే రాదా రక్తం
రక్తమెంతగా ధార పోసినా దొరుకుతుందా మళ్ళీ హృదయం..!?
(సెక్రటరీ చిత్రం లోని 'మనసులేని బ్రతుకొక నరకం' పాట నుంచీ)

తప్పు నాది కాదంటే లోకమొప్పుతుందా
నిప్పులాంటి సీతనైన తప్పు చెప్పకుందా?
(త్రిశూలం సినిమాలో 'రాయిని ఆడది చేసిన..' పాట నుంచీ)

ప్రేమనేది ఉన్నదా
అది మానవులకే ఉన్నదా
హృదయముంటే తప్పదా
అది బ్రతుకుకన్నా గొప్పదా?
(ప్రేమలు-పెళ్ళిళ్ళు చిత్రంలో 'మనసులేని దేవుడు..' పాట నుంచీ..)

తేటి ఎగిరిపోతుంది పువ్వు మిగిలిపోతుంది
తేనె ఉన్న సంగతి తేటి గురుతు చేస్తుంది
(కొడుకు కోడలు సినిమా లోని 'ఇదేనన్నమాట..' పాట నుంచీ)

వచ్చింది ఎందుకో తెలిసుంటే వెళ్ళవు
వెళ్ళేది తెలిసుంటే అసలొచ్చి ఉండవు..
(మనసు-మాంగల్యం చిత్రం లోని 'ఎందుకు వచ్చావో..' పాటనుంచీ)

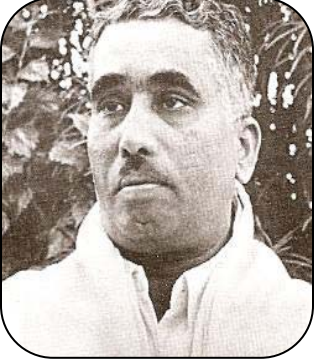
ఒడ్డున పెరిగే గడ్డిపోచకు హృదయం ఎందుకు ఉండకూడదు
ఉందని ఎందుకు ఒప్పుకోరాదూ
మోడు కూడా చిగురించాలని మూగమనసు కోరే కోర్కెను
మోసం ద్రోహం అనడం అన్యాయం..
(ఇది కథ కాదు చిత్రంలోని 'అటు ఇటు కాని..' పాట నుంచీ..)

సిని బరాణీలు

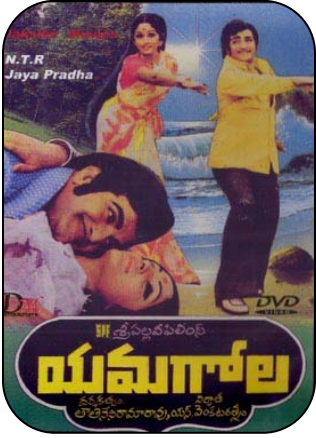
విరుకొచ్చినవారు - సినిజ్ఞా నానందమహర్షి

విజయా ప్రాడక్షన్స్ బేనర్లో తెలుగు చలన చిత్ర చరిత్రలో చిరస్థాయిగా నిల్చి పోయే చిత్రాలు పాతాళభైరవి, మాయాబజార్..లాంటి చిత్రాలని రూపొందించిన ప్రఖ్యాత దర్శకులు స్వర్ణీయ కె.వి.రెడ్డి గారి చిత్రరంగ ప్రవేశం కాషియర్గా జరిగింది. 1937-38 ప్రాంతాల్లో రోహిణీ పిక్చర్స్ (ఇంకా వాహినీ, విజయా సంస్థలు ప్రారంభం కాలేదు) సంస్థ 'గృహలక్ష్మి' సినిమా తీస్తున్నారు. అప్పటికి మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో బి.ఎస్సె(నర్స్) పాస్ అయ్యి ఉద్యోగాన్వేషణలో ఉన్న కె.వి.రెడ్డి గారు, తన వూరి వాడైన మూలా నారాయణ స్వామి గారి ద్వారా రోహిణీ సంస్థలో కేషియర్ గా చేరారు. తరువాత వందేమాతరం, సుమంగళి, దేవత సినిమాలకి ప్రాడక్షన్ మేనేజర్గా పనిచేసారు. ఆయన దర్శకత్వంలో వచ్చిన మొదటి చిత్రం 'భక్త పోతన' ఘన విజయం సాధించింది. తరువాత వచ్చిన పాతాళ భైరవి, మాయా బజార్ల గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పాల్సిన అవసరమే లేదు. 1972 సెప్టెంబర్ 15వ తేదీన 60 సంవత్సరాల వయసులో దివంగతులైన కె.వి.రెడ్డి గారి చివరి చిత్రం ఎన్టీఆర్ 'శ్రీకృష్ణ సత్య' . (అంతకు ముందు ఆయన తీసిన సత్య హరిశ్చంద్ర, ఉమాచండీ గౌరీ శంకరులకథ పరాజయమయ్యాయి)

1967 లో విడుదలైన 'రంగులరాట్నం' చిత్రం ద్వారా తెలుగు చిత్ర పరిశ్రమకి ఒక విలక్షణమైన నటుడు పరిచయమయ్యాడు. ఆయనే చంద్రమోహన్. ఆ చిత్ర దర్శకుడు శ్రీ బి.ఎన్.రెడ్డి గారికి తెలుగు చలన చిత్ర చరిత్రలో ప్రత్యేకస్థానం ఉంది. ఆయనకి పద్మశ్రీ, దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే అవార్డులు కూడా బహూకరించబడ్డాయి. ఆయన దర్శకత్వం వహించిన మల్లీశ్వరి ఒక అద్భుతమైన కళాఖండం. రంగులరాట్నం చిత్రం తరువాత ఆయన నిర్మించిన 'బంగారు పంజరం'(శోభన్బాబు, వాణిశ్రీ) 1969లో విడుదలైంది. ఆ సినిమా పెద్దగా ప్రేక్షకాదరణ పొందలేదు. దానితో మళ్ళీ ఆయన 1977లో కన్నుమూసే లోగా ఇంకే సినిమానూ నిర్మించలేదు.

1977లో విడుదలై రికార్డులు సృష్టించిన 'యమగోల' సినిమాకి ముందుగా బాలకృష్ణని హీరోగా అనుకున్నారు. నిర్మాత వెంకటరత్నంగారు, రచయిత డి.వి.నరసరాజుగారు రామారావు గారికి కథ కొంతభాగం చెప్పి, బాలకృష్ణ గారిని హీరోగా ఇవ్వమనీ, రామారావు గారిని యముడి వేషం వెయ్యమనీ అడిగారు. ఐతే బాలకృష్ణని సొంత సినిమాకి మాత్రమే పరిమితం చేస్తాననీ, బయట సినిమాల్లో వేషాలు వేయించి అతని చదువుకి ఇబ్బంది కలిగించడం ఇష్టం లేదనీ రామారావు గారు చెప్పారు. ఆ తరువాత 'యమగోల' కథ మరికొంత విన్నాక తనే ఆ వేషం చేస్తాననీ, యముడిగా సత్యనారాయణని పెట్టుకోమనీ ఆయనే సలహా ఇచ్చారు.

ప్రముఖ రచయిత(కథ, మాటలు) స్వర్ణీయ డి.వి. నరస రాజుగారు ఒకే ఒక్క చిత్రంలో ఒక పాట రాసారు. అది 1975లో విడుదలైన 'మావూరి గంగ' అనే సినిమా. ఆ పాట

'బాంది తాగినోడు బ్రహ్మ దేవుని కొడుకు

విస్కీ తాగినోడు విష్ణుమూర్తి కొడుకు

సారా తాగినోడు సాంబమూర్తి కొడుకు

ఏమీ తాగినోడు వెధవనా కొడుకు..'

రచయిత, నటుడూ ఐన గొల్లపూడి మారుతి రావు గారుకూడా ఒకే సినిమాలో ఒక్క పాటే రాసారు. చిత్రం 'చల్ మోహన రంగ', 1978లో విడుదలైంది.. ఆ పాట

'ఎన్నాళ్ళీ తలపులు

కలల మేలుకొలుపులు

ఎగసిపడే హృదయంలో

గడియపడని తలుపులు..' (సంగీతం: శంకర్)

అప్పటికీ, ఇప్పటికీ ఉత్తమ వినోదాత్మక చిత్రం 'మిస్సమ్మ'లో మొదటగా భానుమతి గారిని హీరోయిన్ గా బుక్ చేసి నాలుగురీళ్ళ సినిమా కూడా తీసారు. అందులో మేరీ పాత్ర భానుమతి గారిది. ఒకరోజు (శుక్రవారం, వరలక్ష్మి వ్రతం) భానుమతి గారు షూటింగ్ కి ఆలశ్యం గా వచ్చారు. నిర్మాతల్లో ఒకరైన చక్రపాణి గారికి కోపం వచ్చి భానుమతి గారిని క్షమాపణ చెప్పమన్నారు. భానుమతి గారు అందుకు అంగీకరించలేదు...ఇంటికి వెళ్ళిపోయారు. నాగిరెడ్డిగారు ఫోన్ చేసి 'చక్రపాణి గారి పట్టుదల తెలుసు కదా..కనీసం ఫోన్ లో ఐనా సారీ అనెయ్' అన్నారు. ఇనా భానుమతి గారు వినలేదు...అంతే భానుమతి గారి స్థానంలో సావిత్రి గారిని ఆ వేషం వరించింది.

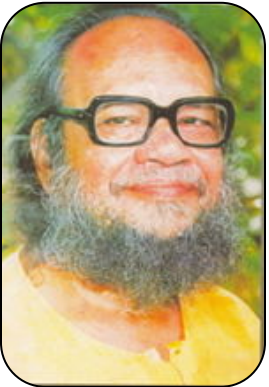

ప్రముఖ హీరో అక్కినేని నాగేశ్వరరావు గారు చిత్రరంగ ప్రవేశం చేసిన కొత్తలో ఎవరి పాత్రలకి వారే పాటలు పాడుకునే అలవాటు ఉండేది. ఆ విధంగా ఎ.ఎన్నార్ గారు మాయాలోకం(1945) , ముగ్గురు మరాఠీలు(1946), పల్నాటి యుద్ధం(1947) సినిమాల్లో తన పాటలు కొన్నింటిని తనే పాడుకున్నారు. 1948 లో ఆయన నటించిన 'బాలరాజు' చిత్ర నిర్మాణ సమయంలో ఒక చిత్రం జరిగింది. అందులో 'చెలియా కనరావా..' అనే పాటని అంతకు ముందున్న అలవాటు ప్రకారం నాగేశ్వరరావు గారే పాడుకున్నారు. ఘంటసాల గారు అప్పుడప్పుడే గాయకుడిగా నిలదొక్కుకోడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. అక్కినేని గారికి, ఘంటసాల గారికి చిత్రరంగానికి రాక ముందు నుంచే పరిచయం ఉంది. అక్కినేని గారికి అప్పుడనిపించింది 'పాట నా జీవితం కాబోవడం లేదు..పైగా తొందరలో గొంతులో జీర రావొచ్చు. పాటలు పాడకుండ ఉంటేనే మంచిదేమో..' అనుకుని తను అప్పటికే పాడిన పాటని ఘంటసాల గారితో పాడించమని ఆయనే రికమండేషన్ చేసారు. ఆ విధంగా అక్కినేని నటన, ఘంటసాల పాటల కాంబినేషన్ 'బాలరాజు' నుంచీ మొదలైంది. ఐతే తమాషా ఏమిటంటే సినిమాలో ఘంటసాల గారు పాడిన పాట వున్నా, గ్రామఫోన్ రికార్డుల్లో మాత్రం అక్కినేని గారు పాడిన పాటే ఉంది!!

తమ తమ రంగాల్లో లబ్ధి ప్రతిష్ఠలైన కళాకారులు సినిమాల్లో తక్కువగా మని మాయమవడం ఆసక్తికరంగా ఉంటుంది. ప్రముఖ శాస్త్రీయ సంగీత కళాకారుడు శ్రీ మంగళంపల్లి బాలమురళీకృష్ణ గారు భక్తపహ్లాద చిత్రంలో నారదుడిగా నటించారు. ప్రముఖ మిమిక్రీ కళాకారుడు నేరెళ్ళ వేణుమాధవ్ గారు కృష్ణ హీరోగా నటించిన సూపర్ డూపర్ హిట్ చిత్రం గూఢచారి 116లో రమణారెడ్డి తమ్ముడిగా నటించారు. అందులోకూడా మిమిక్రీ చేస్తుంటారు. ఆ చిత్రంలో రమణారెడ్డి ఎదురుగుండానే ఆయన్ని అనుకరిస్తూ వేణుమాధవ్ గారు చెప్పే సంభాషణలు ఒక హైలైట్. ఇంకా చాల మందిని అనుకరించిన దృశ్యాలు చిత్రించినా అవన్నీ ఎడిటింగ్లో ఎగిరి పోయాయి.

ఆంధ్రదేశంలో ఏ తెలుగింట పెళ్ళి జరిగినా, లేక పెళ్ళి వీడియోలలో నేపథ్య గీతాలుగా గానీ వినిపించేవి ముఖ్యంగా మూడు పాటలు,,(1) సీతారాముల కళ్యాణము చూతము రారండీ (2) బంగారు బొమ్మ రావేమే..(3) శ్రీధర్మ ..శుభమస్తు.. శ్రీకారం చుట్టుకుంది పెళ్ళి పుస్తకం. ఇందులో చివరి రెండుపాటలూ ఆరుద్ర గారు రాసినవే అవడం విశేషం. 'బంగారు బొమ్మ రావేమే..' పాట 45 సంవత్సరాల క్రిందట విడుదలైన 'రక్తసంబంధం' చిత్రంలోనిది (సంగీతం ఘంటసాల. ఈ పాట బాణీ మాత్రం తమిళ మాతృకలో విశ్వనాథన్-రామూర్తి గార్లు చేసినది). మూడో పాట 'పెళ్ళిపుస్తకం' (1991 విడుదల) లోనిది.

‘చిరు’ సమ్గతులు

1989 అగస్టు నుంచీ 1994 దాకా ‘చిరంజీవి’ అనే పేరుతో ఒక సినిమా మాసపత్రిక వచ్చింది. దీని సంపాదకులు విజయబాపినీడు.

ఒక చిత్ర విజయోత్సవం ఒకేరోజు నాలుగు పట్నాల్లో జరగడం ఇంతవరకూ ఒక రికార్డు. ఆ సినిమా చిరంజీవి హీరోగా నటించిన ‘గ్యాంగ్ లీడర్’. అందులోని ముఖ్య తారాగణాన్ని హెలికాప్టర్లో ఒక చోటునుంచీ మరో చోటుకి చేరుస్తూ హైదరాబాద్, ఏలూరు, విజయవాడ, తిరుపతిలో ఈ విజయోత్సవాల్ని జరిపింది కూడా విజయబాపినీడే

చాలా సంవత్సరాల క్రిందట గొల్లపూడి మారుతి రావుగారు పేరు చెప్పకుండా ఒక జాతకాన్ని ఓ జ్యోతిష్కుడికిచ్చారు. ఆ జాతకం చూసి - ఈ జాతకుడు 30 సంవత్సరాల పాటు నిరాఘటంగా సినిమా రంగంలో హీరోగా చలామణి అవుతాడు. తర్వాత రాజకీయాల్లోకి వెళ్తాడు అని చెప్పారాయన. ఆ హీరోనే చిరంజీవి. ఆ జ్యోతిష్కుడు వేదుల కామేశ్వర శర్మ గారు. (ఈ విషయాన్ని దాదాపు పదేళ్ళ క్రిందట ‘ఎలిజీలు’ అనే పుస్తకంలో రాసారు మారుతిరావు గారు)

వేదుల కామేశ్వర శర్మగారు

చిరంజీవికి వచ్చిన మొదటి బిరుదు ‘నటకిషోర్’. 1981లో వంశీ ఆర్ట్స్ వారు అప్పటి ముఖ్యమంత్రి టంగుటూరి అంజయ్య గారి చేతులమీదుగా ఈ బిరుదునిచ్చారు.

తమిళనాడులో విడుదలైన చిరంజీవి మొదటి డబ్బింగ్ సినిమా ‘ఆరని మంటలు’. ఆ చిత్రాన్ని డబ్బింగ్ చేసిన ‘మోహన్’ తరువాత కొన్ని సంవత్సరాలకి చిరంజీవితో ‘హిట్లర్’ హిట్ చిత్రాన్ని నిర్మించారు. ఆయనే ఎడిటర్ మోహన్.

1996లో చిరంజీవి నటించిన చిత్రం ఒక్కటి కూడా విడుదల కాలేదు..!

భవిష్యత్తులో అనేక విజయవంతమైన చిత్రాలు నిర్మించిన కొంతమంది దర్శకుల మొదటి సినిమాల హీరో చిరంజీవే. అందులో ముఖ్యులు వంశీ (మంచు పల్లకి), కోడి రామకృష్ణ(ఇంట్లో రామయ్య - వీధిలో కృష్ణయ్య)

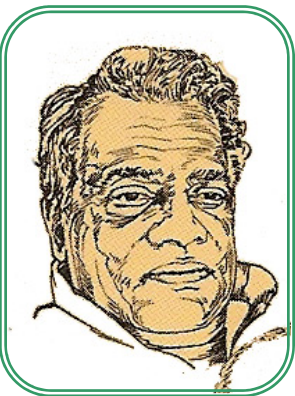
చిరంజీవికి మొదటి సారిగా స్టేజి పాడింది జి.ఆనంద్. ప్రాణం ఖరీదులో చిరంజీవి మీద చిత్రీకరించబడిన యుగళ గీతంలో చిరంజీవికి గాత్రాన్నిచ్చింది జి.ఆనంద్. ఈ చిత్ర సంగీత దర్శకుడు చక్రవర్తి. చిరంజీవి చిత్రాల్లో అత్యధిక చిత్రాలకి సంగీత దర్శకత్వం వహించింది కూడా చక్రవర్తి..

చిరంజీవి హీరో గా నటించిన 'రాక్షసుడు' చిత్రంలో చిరంజీవి పాత్రకి అసలు పేరే లేదు..! చిరంజీవి నటించిన బ్లాక్ అండ్ వైట్ చిత్రాలు .. 'ప్రాణం ఖరీదు', ' ఇది కథకాదు' , 'కుక్కకాటుకు చెప్పుదెబ్బ' .

చిరంజీవి మొట్ట మొదటి సారి ద్విపాత్రాభినయం చేసిన సినిమా 'నకిలీ మనిషి' (1980) చిరంజీవి నటించిన సినిమాల్లో అత్యధిక చిత్రాలకి సంభాషణలు వ్రాసింది సత్యానంద్.

చిరంజీవి తొలి రజతోత్సవ చిత్రం 'కోతలరాయుడు'. 1979లో విడుదలైన ఈ చిత్రం 175 రోజులాడింది.

అంతగా ప్రజాదరణ పొందని సినిమాల్లో ఆతేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

ముద్దుల చెల్లెలు(1985)

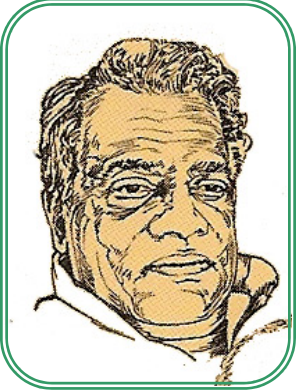
అప్పుడప్పుడు మబ్బులు మెరుపులు వస్తేనే ఆకాశం
అడపా దడపా అలకలు కలతలు ఉంటేనే సంసారం
వానలు రావాలి - అవి వరదలు కారాదు
కోపం ఉండాలి అది కుంపటి కారాదు

ఒక చల్లని రాత్రి (1980)

దుఃఖమంటే ఏమిటని దేవుణ్ణి అడిగాను
ఒకసారి ప్రేమించి చూడరా అన్నాడు
ఆ మాట నమ్మాను ప్రేమించినాను
దుఃఖమే నేనుగా మారాను నేడు

పారిజాతం(1980)

పూచిన ప్రతి పారిజాతమూ
పూజకు నోచుకోదు
పుట్టిన ప్రతి చిట్టిపాపకు
తూగుటుయ్యాలండదు
పువ్వు రాలిపోక తప్పదు
పిందెకు పువ్వు పేరు తెలియదు..

ప్రేమ తరంగాలు(1980)

కానరాని కారు చీకటి బాటలో పయనించినా
లోకమంతా ఏకమై నిను వేరు చేసి చూసినా
జాలిలేని కాలమే నిను కాలరాచి వెళ్ళినా
దేవుడిచ్చిన జీవితాన్ని చివరిదాకా
మాసిపోని నవ్వుతో గడిపెయ్యరా

సంధ్య(1980)

అందరి నొసలు ఒకటేనమ్మా
కొందరి రాతలు వేరొనమ్మా
కొందరి బ్రతుకులు అందరికోసమని
రాసిన వాడికి తెలియాలి
కథ ముగింపు వాడే తేల్చాలి

చిత్ర కదంబం

సిని బరాణీలు

ఏరుకొచ్చినవారు - సినిజ్ఞా నానందమహర్షి

తన 19వ ఏట 'రోజా' చిత్రం ద్వారా సంగీత దర్శకునిగా పరిచయమైన రెహ్మాన్ మొదటి చిత్రంతోనే సంచలనం సృష్టించిన విషయం అందరికీ గుర్తుండే ఉంటుంది కదా. మొదటి చిత్రంతోనే జాతీయ స్థాయిలో ఉత్తమ సంగీత దర్శకునిగా అవార్డు అందుకున్నారు. 'రోజా' సినిమాలో 'నా చెలి రోజావే..' అనే పాటకు ముందు 'ఆ ఆ ఆ ..' అంటూ వచ్చే ఆలాపన గుర్తుందా!? ఆ ఆలాపన ఈ సినిమాకంటే ముందుగానే 'గార్డెన్ వరల్డ్' చీరల యాడ్ కోసం ట్యూన్ చేసారు..!(అప్పుడాయన పేరు దిలీప్) అలానే 'ముత్తు' సినిమాలో 'ఒకడే ఒక్కడు మొనగాడు..ఊరే మెచ్చిన పనివాడు..' అనే పాటకు ముందు వచ్చే మ్యూజిక్ బిట్ని తరువాత అనేక టి.వి.ఛానెల్స్ తమ ఎపిసోడ్లకి వాడుకున్నాయి. రెహ్మాన్ గారి తండ్రి ఆర్.సి.శేఖర్ కూడా మళయాళంలో పేరున్న సంగీతదర్శకుడే.

ప్రముఖ హిందీ దర్శకుడు శాంతారామ్ సృష్టించిన అపురూప దృశ్యకావ్యం 'నవరంగ్' గుర్తుందా? ఒకవేళ ఆ సినిమా పొరబాటున గుర్తురాక పోయినా 'ఆధా హై చంద్రమా రాత్ ఆధీ..' పాట గుర్తుకొని సంగీత ప్రియులు ఉండరనుకుంటాము.. 'నవరంగ్' సినిమా రూపుదిద్దుకోవడనికి ఒక సేపథ్యం ఉంది..అదేమిటంటే..

శాంతారామ్ గారు 1957 లో 'దో ఆంఖే బారా హాత్' అనే సినిమా తీసారు. ఆ చిత్రం క్షేమాక్స్ లో ఎద్దుతో పోట్లాటని చిత్రీకరించేప్పుడు శాంతారామ్ కంటికి పెద్దగాయమైంది. (చావు తప్పి కన్ను లొట్ట బోవడమంటే అదేనేమో!) కంటికి ఆపరేషన్ చేసి కళ్లు విప్పే ముందు ఆయన కళ్ళముందు అనేక రంగులు కనబడ్డాయట! వాటిల్లో కొన్నింటికి ఆయన చేసిన రూపకల్పనే 'నవరంగ్'

ప్రముఖ నటులు, సంగీత దర్శకులు, గాయకులూ ఐనా పద్మశ్రీ చిత్తూరు నాగయ్య గారి గురించి తెలియని తెలుగు సినిమా అభిమానులుండరు. ఒకానొక సమయంలో (1940 దశకం చివరలో) అత్యధిక పారితోషికం తీసుకున్న నటులు ఆయనే. ఐతే నమ్మిన వాళ్ళచేతిలో మోసపోవడం, అడిగిన వాళ్ళకి లేదనకుండా చేసిన దానాల వల్లా ఆయన చివరిరోజుల్లో అతి దీనమైన పరిస్థితుల్లో జీవితాన్ని సాగించారు. డబ్బులకోసం ఎలాంటి పాత్రలైనా ఒప్పుకునే వారు. ఎక్కువగా ఒకటి, రెండు దృశ్యాల్లో

ఉండి గుండె పోటుతో చనిపోయే దృశ్యాల్లో ఉండేవి ఆయనకి చివరి రోజుల్లో. అప్పట్లో ఒక సినిమాకి 3,000 ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్న నిర్మాత చివరికి 500 రూ. బాకీ పెట్టారట. ఈలోగా నాగయ్య గారు అనారోగ్యరీత్యా ఆసుపత్రి పాలయ్యారు. ఆయన్ని పరామర్శించడానికి వచ్చిన సహాయదర్శకుడితో నాగయ్య గారు..” నాయనా మీ ప్రాడ్యూసర్ ఇంకా 500 బాకీ ఉన్నారు. అది కొంచెం తొందరగా పంపించమని చెప్పు. డబ్బులు తీసుకోకుండా నేను చచ్చిపోను. సినిమాల్లో ఇన్ని చావులు చచ్చిన నాకు నిజం చావు అంత తొందరగా రాదు.. ఈమాట మీ నిర్మాతతో చెప్పు..” అన్నారు..!

ఆ మాటలకి కన్నీరు పెట్టుకున్న సహాయదర్శకుడు నిర్మాతని ఒప్పించి బాకీ పంపించే నాటికి నాగయ్యగారు సంపూర్ణారోగ్యంతో ఇంటికి వచ్చేశారు.

ఈ శీర్షికలో చాలా సార్లు మనం చర్చించుకున్న మన‘సు’ కవి ఆత్రేయ మాటలూ, పాటలూ రాస్తారని అందరికీ తెలుసు కానీ, ఆయన మంచి నటులు కూడా అన్న విషయం చాలా మందికి తెలీదు. ఆత్రేయ గారు ‘కోడెనాగు’ (శోభన్ బాబు హీరో) అనే చిత్రంలో ఒక ప్రధాన పాత్ర ధరించారు. ఐతే యన సినిమాల్లో అవకాశాల కోసం ప్రయత్నిస్తున్న రోజుల్లో ఒక సంఘటన జరిగింది. రచయితగా అవకాశాలు రాకముందు సినిమాల్లో వేషాలు వేడామని ప్రయత్నిస్తూ శోభనాచల స్టూడియోకి వెళ్ళారు. అక్కడవరో కనిపిస్తే తను వచ్చిన పని చెప్పారు. అతను ‘సినిమాల్లో వేషమా..అదుగో అలా సూటిగా వెళ్ళి, ఎడమవైపు తిరిగితే అక్కడ ఫ్లోర్ కనిపిస్తుంది. ఫ్లోర్ వెనక్కి వెళితే ఎక్స్టా వేషాలు వేసే వాళ్ళకి మేకప్ వేస్తున్నారు..వెళ్ళండి త్వరగా..’ అని చెప్పాడు. ‘ఆహో..ఇంత తొందరగా అవకాశం దొరికిందే ‘ అనుకుంటూ ఆత్రేయ గారు అక్కడికి వెళ్ళారు. అక్కడ ఒక ఇరవై మంది క్యూలో నడుస్తుంటే ఒకతను పెద్ద బకెట్ నిండా జేగురు రంగులాంటిది కలిపి, దాంట్లో చీపురు సైజులో ఉన్న బ్రష్ ముంచి, ముఖాలమీద - గోడకి సున్నం కొట్టినట్టు కొట్టి - ‘నెక్ట్..’ అంటున్నాడు...అది చూడగానే ‘ఇదెక్కడి సున్నం కొట్టుడురా బాబూ..’ అని భయపడి ఎలానో తప్పించుకుని బయటికి వచ్చేశారు.. దీనికంటే రచయితగానే ట్రై చెయ్యడం మంచిదని నిర్ణయించుకుని ..సాధించారు..చరిత్ర సృష్టించారు.

దాదాపు 45 సంవత్సరాల క్రిందట అందరూ కొత్తవాళ్ళతో సినిమా తీసి ఘనవిజయం సాధించి చరిత్ర సృష్టించిన దుర్తి సుబ్బారావు గారికి తెలుగు చలన చిత్ర చరిత్రలో ఒక ప్రత్యేక స్థానం ఉంటుంది. మన సూపర్ స్టార్ కృష్ణ ఆయన పరిచయం చేసిన నటుడే అన్న విషయం కూడా అందరికీ తెలిసే ఉంటుంది. ఆ సినిమా ‘తేనెమనసులు’. ఆ చిత్ర విజయాన్ని పురస్కరించుకుని మద్రాసు వాణీ మహల్లో ఆదుర్తిగారికి అభినందన సభ జరిపారు. అందరూ ఆయన్ని పొగడ్డలతో ముంచెత్తుతూ

” అందరూ కొత్తవాళ్ళనే తీసుకుని ఎన్నో నెలలు కష్టపడి వాళ్ళను తర్ఫీదు చేసి ఇలా నటింపచేయడం ఆయన గొప్పతనానికి నిదర్శనం..” అన్నారు. అందుకు ఆదుర్తి సుబ్బారావు గారి సమాధానమిది..

”నేను వాళ్ళకేమీ నేర్పలేదు. నేనే వాళ్ళ దగ్గర్నుంచీ ఎంతో నేర్చుకున్నాను..” సభకి హాజరైన వాళ్ళంతా

ఆశ్చర్యపోతుంటే ఆయన తన ప్రసంగాన్ని కొనసాగించారు..

"ఎలా నేర్చుకున్నానో చెప్పనా? వీళ్ళు సీన్లో నటిస్తున్నప్పుడు నేను 'ఆ చేతులు అలా పెడితే బాగుండలేదు..' అనగానే వాళ్ళే 'అయితే ఎలా పెట్టమంటారండీ..' అ నేవారు..నేనూ లోచనలో పడేవాడిని. బాగోలేదని చెప్పానే కానీ ఎలా పెడితే బావుంటుందో నాకెలా తెలుసు. అలా నిలబడితే బాగోలేదు అనే వాడిని కానీ ఎలా నిలబడాలో నాకే అనుమానం వచ్చేది. వెంటనే స్టూడియోకి వెళ్ళి నాగేశ్వరరావు, సావిత్రి, కన్నాంబ వీళ్ళందరూ నటించిన దృశ్యాలని మూవియోలాలో చూసుకుని 'ఓహో ఇలాంటి సందర్భాలలో వీళ్ళు ఇలా నిలబడ్డారు. చేతులు ఇలా పెట్టారు. సంభాషణలు ఇలా చెప్పారు. అందుకే సన్నివేశం అంత రక్తి కట్టింది' అన్న విషయం తెలుసుకునేవాణ్ణి. నిజంగా ఏ రసంలో, ఏ దృశ్యంలో, ఏ మోతాదులో డైలాగ్ చెప్పాలి, ఎటువంటి భావ ప్రకటన సహజంగా వుంటుంది అనేది నేను నేర్చుకున్నది యీ 'తేనెమనసులు' చిత్రంలోనే. అంటే, యీ కొత్త నటీనటుల వల్లే. కాబట్టి నేను వాళ్ళకెంతో ఋణపడి వుంటాను.."

దటీజ్ ఆదుర్తి సుబ్బారావు గారు..!

1970 ప్రాంతాల్లో చలం, జమున, భానుమతి ప్రధాన పాత్రధారులుగా విడుదలైన 'మట్టిలో మాణిక్యం' సినిమా ఎంత ఘన విజయం సాధించిందో ఆ తరం వారికి గుర్తుండే వుంటుంది. ఈ నాటి పరిభాషలో చెప్పాలంటే సూపర్ డూపర్ హిట్. ఈ సినిమాలో భానుమతి గారి పాత్ర వెనక ఒక పెద్ద కథ వుంది. నిజానికి ముందుగా భానుమతి గారు ఆ చిత్రంలో లేరు. చలం, జమున మిగతా వాళ్ళతో దాదాపు 14 రీళ్ళు సినిమా పూర్తయ్యాక పంపిణీ దారులకి చూపిస్తే వాళ్ళు పెదవి విరిచి సినిమా చాలా పేలవంగా ఉంది విడుదల చెయ్యమని అన్నారు. సినిమాలో ఇంకొక్క 4రీళ్ళు మాత్రమే మిగిలుంది. అదికూడా చలం తల్లి పాత్ర. అప్పుడు చలం గారు భానుమతి గారి వద్దకి వెళ్ళారట. చలం తల్లి పాత్ర సీతమ్మ ఒక రీల్లో వచ్చి, రెండో రీల్లో చనిపోతుంది. భానుమతి గారు చెయ్యనని చెప్పారు. అయితే చలం "అమ్మా..మీరు స్వయంగా రచయిత్రి కాబట్టి ఈ స్క్రిప్టు మీ చేతిలో పెడుతున్నా..ఎం చేసినా మీ ఇష్టం.." అన్నారు. భానుమతి గారు మొత్తం కథలో సీతమ్మ పాత్రని చలం వదినగా మార్చి, ఏడెనిమిది దృశ్యాల వరకూ పెంచారు. అందువల్ల అంతవరకూ తీసిన సినిమాలో చాలా భాగం పారెయ్యాలి వచ్చింది. సెట్లో చాలా సంభాషణలు అక్కడికక్కడే చెప్పేసేవారు భానుమతి. మిగతా నటులు కూడా దానికి తగినట్లు వెంటనే సంభాషణలు చెప్పేవారు..భానుమతి గారి ప్రతిభమీద ఉన్న నమ్మకంతో అంత రిస్క్ తీసుకున్న చలం కి అదృష్టం కలిసి వచ్చింది. 'మట్టిలో మాణిక్యం' సూపర్ హిట్ ఐ కూర్చుంది..!

ఈ గీతము..ఇది ఏరాగము..!

సింధుభైరవి రాగంలో..

పాట	చిత్రం,గానం,సంగీతం
సన్నగ వీచే చల్ల గాలికి..	(గుండమ్మకథ, సుశీల, ఘంటసాల)
కరిగిపోయాను కర్పూర వీణలా..	(మరణమృదంగం, బాలు, సుశీల, ఇళయరాజా)
జయమ్ము, నిశ్చయమ్మురా ..	(శభాష్ రాముడు, ఘంటసాల, సరోజిని బృందం, ఘంటసాల)
ప్రేమకోసమై వలలో పడనే..	(పాతాళాభైరవి, విజే వర్మ, ఘంటసాల)

ఖరహర ప్రేయ రాగంలో..

పాట	చిత్రం,గానం,సంగీతం
మేఘమా..దాహమా..మెరవకే ఈ క్షణం..	(మంచుపల్లకి, యస్.జానకి, రాజన్-నాగేంద్ర)
సంగీత సాహిత్య సమలంకృతే..	(స్వాతి కిరణం, జేసుడాస్, కె.వి.మహదేవన్)
బాలనురా మదనా..	(మిస్సమ్మ, సుశీల, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)

రాగమాలిక (ఒకటి కంటే ఎక్కువ రాగాలు ఉపయోగించే ప్రయోగం)

పాట	చిత్రం,గానం,సంగీతం
ఆకాశ వీధిలో..	(మల్లిశ్యరి, ఘంటసాల, భానుమతి, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)
హాయి..హాయిగా ఆమని సాగే..	(సువర్ణసుందరి, ఘంటసాల, జిక్కి, ఆదినారాయణరావు)
ముక్కోటి దేవతలు..	(బావామరదశ్వు, ఘంటసాల, పెండ్యాల)
ప్రళయ పయోధిజలే..	(భక్త జయదేవ, ఘంటసాల, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)

అంతగా ప్రజాదరణ పొందని సినిమాల్లో ఆత్రేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

ఆదర్శవంతుడు(1980)

కొరివి పెట్టి కడతేర్చే కొడుకు లేకపోయినా
కడుపు చించుకొని కన్న తల్లినైనా, తండ్రినైనా
కనికరించి ఆగదు, మృత్యువొక్క క్షణమైనా
కాల్చకుండా తీరదు ఆఖరికి రాజునైనా పేదనైనా

ప్రేమతరంగాలు(1980)

మనసు ఒక మందారం
చెలిమి తన మకరందం
ఆ మధురిమకు పులకించే
బ్రతుకు ఒక మధుమాసం

రామ్ రాబర్ట్ రహీమ్(1980)

అమ్మంటే అమ్మ - ఈ
అనంతస్పృష్టికి అసలు బ్రహ్మ
రక్తాన్ని అర్పించి ప్రాణాన్ని పూరించి
చేస్తుంది నీ బొమ్మ
మరణాన్ని ఎదిరించి - మరోసారి జన్మించి
ఇస్తుంది నీకు జన్మ
ధనం పోసి కొనలేము
రుణం తీర్చుకోలేము అందుకే అమ్మా!

హేమాహేమీలు(1980)

రవినే మింగిన రాక్షస రాహువు
వెన్నెల చెలికాడవుతాడా..?
కాటోసే కరినాగు కోరలో
గరళం కాక పాలుంటుందా?

సిని బతాణీలు

విరుకొచ్చినవారు - సినిజ్ఞా నానందమహర్షి

మేధావుల పొరబాట్లు

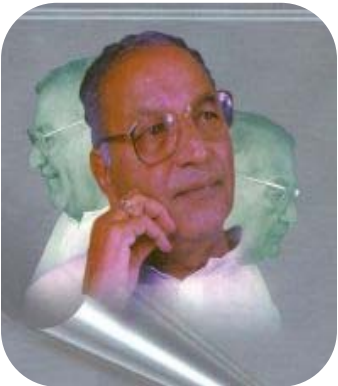
(తీపి గురుతులు- చేదు జ్ఞాపకాలు లో గుమ్మడి)

అన్నపూర్ణ పతాకంపై నిర్మాత దుక్కిపాటి మధుసూధనరావు, యోగానంద్ దర్శకునిగా, డి.వి.నరసరాజు రచయితగా పాకిస్తాన్ యుద్ధం నేపథ్యంలో తీసిన చిత్రం "జై జవాన్" చిత్రంలో మొదటి సన్నివేశంలో గాంధేయవాదిగా రాట్నం వడుకుతు నేను, హీరోయిన్ నా మేనకోడలు ఇద్దరం రేడియో వింటుంటాం. అందులో కథానాయకుడు అక్కినేని నాగేశ్వరరావు (నా కొడుకు పాత్ర) యుద్ధంలో చనిపోయాడన్న వార్త రేడియోలో ప్రసారమౌతుంది. అది విని మేము రియాక్ట్ అయ్యాం. నేను గాంధీ పటం దగ్గరకు వెళ్ళి "మహాత్మా! నేను చేసిన సేవకు ప్రతిఫలం ఇదా" అని దుఃఖిస్తాను. నాతోపాటు మిగతావారు కూడా దుఃఖిస్తారు. సన్నివేశపరంగా మా పాత్రల్లో ఘొల్లన ఏడుస్తుంటే సినిమా హాలులో ప్రేక్షకులు భక్తున నవ్వారు. సన్నివేశం రసాభాస అయ్యింది ఎందుకని? కథానాయకుడు మొదటి సీనులో చావడమేమిటీ, ఛస్తి కథ ఎలా నడుస్తుంది? అది జరగని పని. ఇది సామాన్య ప్రేక్షకుడికి తెలుసు. కానీ ప్రేక్షకుల రియాక్షన్ ఎలా వుంటుందని పైన పేర్కొన్న మేధావులు ఊహించి ఉండరు..అంటే మేధావులకు సైతం అప్పుడప్పుడూ పొరబాట్లు తప్పవన్న మాట

భాగస్తులు

(తీపి గురుతులు- చేదు జ్ఞాపకాలు లో గుమ్మడి)

అక్కినేను, నేనూ కలిసి భాగస్తులుగా వ్యాపారం కూడా చేశాం. బహుశా 1971-72 ప్రాంతాల్లో అంటే ఆయన గుండె ఆపరేషన్ నిమిత్తం అమెరికా వెళ్ళడానికి ఒక సంవత్సరానికి ముందు అన్నపూర్ణా సంస్థకు చెందిన కొన్ని చిత్రాలు అమ్మివేయదలచినప్పుడు నేను వాటిని కొనడానికి ముందుకు వచ్చాను. అందుకు ఆయన అంగీకరించి మనిద్దరి భాగస్వామ్యంలో వాటిని కొందాం అన్నారు. నేను సరే అన్నాను. తరువాత మాకు మిత్రుడైన జైహింద్ సత్యం గారికి కొంత వాట ఇద్దాం అన్నారు. దీనికీ అంగీకరించాను. ఒక సంవత్సరం గడిచే సరికి మా పెట్టుబడి రాగా మరు సంవత్సరం తలా ఒక లక్షా

లాభాలు వచ్చే సూచనలు కనిపించాయి. ఇహ ఆయన అమెరికా వెళ్ళేందుకు కొద్ది రోజులు ముందు నన్ను పిలిచి, నా వాటాను ఆయనకు అమ్మివేయవలసిందిగా కోరారు. 'ఎంతో పెద్దమనసుతో ఆయన నాకు వాటా ఇచ్చారు. ఆయన తిరిగి దాన్ని కోరినప్పుడు అదే పెద్ద మనసుతో అంగీకరించడం సంస్కారానికీ, స్నేహానికీ గుర్తు' అన్నట్లుగా నేను మారు మాటాడకుండా ఒప్పుకున్నాను. ఆయన సంపూర్ణ రోగ్యంతో అమెరికా నుంచీ తిరిగి వచ్చాక యధావిధిగా మా భాగస్వామ్యం కొనసాగుతుందని ఆశించిన నాకు నిరాశే ఎదురైంది. మా ఇద్దరి ఆత్మీయతా, అభిమానాల మధ్య యిదొక చేదు జ్ఞాపకంగా మిగిలిపోయింది.

సెన్సార్ కథ

(తెరవెనుక కథలు లో డి.వి.నరసరాజు)

సెన్సార్ బోర్డు మెంబర్లు "కోడలు దిద్దిన కాపురం" సినిమా చూస్తూ ఇంటర్ వెల్ లో బయటికి వచ్చారు. అందరి మొహాలు ఎర్రబడి ఉన్నాయి. ఒకరిద్దరు పిక్చర్ బాన్ చెయ్యాలి అని తీవ్రంగా అరిచారు. అదంతా చూసిన రుక్మాంగదరావు గారు (రామారావు గారి బావమరిది, ప్రాడ్యూసర్ ప్రతి నిధిగా వెళ్ళారు) కంగారుగా బావగారికి ఫోన్ చేసి చెప్పారు.

"సరే! ఇంటికి రా మాట్లాడుదాం" అన్నారు రామారావు గారు. ఆచారం ప్రకారం మరునాడు ప్రాడ్యూసరు సెన్సారు ఆఫీసుకి వెళితే సెన్సార్ కట్స్ చెబుతారు. ఉదయమే రామారావు గారు నాకు ఫోన్ చేసారు. వెళ్ళాను.

"సెన్సార్ గొడవ వచ్చేట్లుంది. మన సినిమాలో సత్యనారాయణ పాత్ర..దొంగ స్వాముల వారు! ఎవరో బాబాను పోలి ఉందట! బాబా భక్తులు గొడవ చేసారట. ఇప్పుడు నేను గాని, తమ్ముడు గాని వెళితే వాళ్ళు చెప్పే కట్స్ కి అవునో కాదో అక్కడే చెప్పాల్సి వుంటుంది. మీరు వెళితే మంచిది. వాళ్ళు చెప్పేది విని "మా నిర్మాతకు చెబుతాను" అని రావచ్చు. మనకి కాస్తంత టైమ్ దొర్కుతుంది - ఆలోచించుకోడానికి! కాబట్టి మీరూ, డైరెక్టర్ గారు ఉవాళ పది గంటలకి సెన్సార్ ఫీసుకి వెళ్ళండి.." అన్నారు రామారావు గారు.

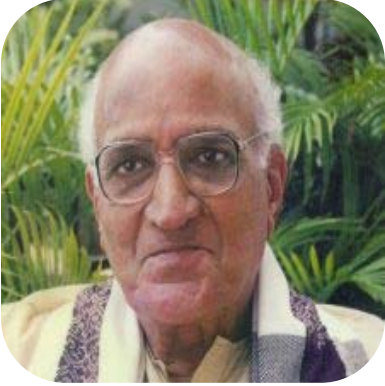
నేనూ, యోగానంద్ సెన్సార్ అఫీసుకి వెళ్ళాం. సెన్సార్ ఆఫీసర్ డి.రామలింగం గారు నాకు చాలా దగ్గర స్నేహితుడు. నన్ను చూడగానే

"ఏం నరసరాజు గారూ! నన్ను పెద్ద చిక్కల్లో పడేసారు" అన్నారు నవ్వుతూనే.

ఏమీ ఎరగనట్టే నేను "ఏమిటి? ఏమిటి?" అన్నాను కుతూహలంగా.

"ఏమిటిమిటి? చూడండి! మెంబర్లందరూ ఏకగ్రీవంగా అభ్యంతరం తెలిపారు" అని మెంబర్ల పేర్లు కనబడకుండా కాగితం మడిచి వాళ్ళు రాసిన రిపోర్టులు చదవమని నాకిచ్చారు. చదివాను.

"సమాజంలో సజీవుడైన ఒక వ్యక్తిని పోలిన పాత్ర సృష్టించి అపహాస్యం చేయకూడదు" అని సెన్సార్ కోడ్ లో వుంది. మీకు తెలుసుకదా! సత్యనారాయణ పాత్ర ఫలానా బాబా ను పోలి వుందని సెన్సార్

సభ్యులు అభ్యంతరం" అన్నారు రామ లింగం గారు.

"పోలిక అంటే ఏమిటో ముందు నిర్వచించండి. సెన్సార్ సభ్యులు చెప్పే బాబా గారికీ..మా సత్యనారాయణపాత్ర దొంగ స్వాములవారికీ పేరులో పోలికలేదు. మా స్వాముల వారి పేరు ఏ బాబాదీ కాదు. నిత్యానంద స్వాముల వారు! డ్రెస్ లో పోలిక లేదు. మా స్వాముల వారిది సైజుమా, పేర్వాని, మనిషి ఒడ్డుపాడుగులో పోలికలేదు. మాట్లాడే భాషలో పోలిక లేదు. మాట తీరులో పోలిక లేదు. నడకలో లేదు. ఉన్నదల్లా మీరు చెప్పిన విగ్గులోనే పోలిక! అది ఎప్పటినుంచో వస్తున్న మా సినిమా విగ్గు. 'బాలనాగమ్మ' సినిమాలో మాయలమరాఠీ విగ్గు. ఎందరో విలన్లకు పెట్టే విగ్గు. అది ఎవరి జుట్టునో పోలి వుందని మమ్మల్ని మానేయమంటే ఎలా?" అన్నాను.

రామలింగం గారు శ్రద్ధగా విని "ఏమో బాబూ! నాకెందుకీ గొడవ. మీరు చెప్పి ఆ ర్యుమెంట్స్ రాసి ఇవ్వండి. బొంబాయి సెంట్రల్ సెన్సార్ బోర్డుకి పంపుతాను" అన్నారు

నేను నా పాయింట్లు రాసిచ్చాను.. ప్రొడ్యూసర్ ప్రతినిధిగా, రచయితగా సంతకం చేసి ఇచ్చాను.

ఆయన బొంబాయికి పంపారు. బొంబాయి సెంట్రల్ సెన్సార్ ఫీసరు "నిర్మాత చెప్పి ఆర్యుమెంట్లు సవ్యంగానే ఉన్నాయ్" అని ఏ కట్స్ లేకుండా క్లిన్ సర్టిఫికేట్ యివ్వమని రాసారు.

1970 అక్టోబర్ లో అనుకుంటాను "కోడలు దిద్దిన కాపురం" రిలీజ్ అయింది. పిక్చర్ టాక్ తెలుసుకుందామని మరునాడు ఉదయం రామారావు గారికి ఫోన్ చేసాను

"యు ఆర్ ది హీరో ఫ్ మై పిక్చర్" అన్నారు రామారావు గారు.

సూపర్-స్పీడ్ లో పాటల కంపోజింగ్

అక్కినేని తన 58 సంవత్సరంలో హీరోగా నటించి సూపర్ సక్సెస్ తో ఆల్ టైమ్ రికార్డు సృష్టించిన 'ప్రేమాభిషేకం' సినిమా అందరికీ గుర్తుండే ఉంటుంది కదూ. ఆ సినిమా విజయానికి పెద్ద ఊతం ఆ సినిమా లోని పాటలు. సంగీత దర్శకుడు చక్రవర్తి సినిమా పాటల కంపోజింగ్ గురించి ఇలా చెప్పారొకచోట "సుమారు రాత్రి పదకొండు గంటలకు అన్నపూర్ణ స్టూడియోస్ లో టెలిఫోన్ రూమ్ పక్కరూమ్ లో పాటల కంపోజింగ్ మొదలైంది. నాగేశ్వరరావు గారు, అన్నపూర్ణగారు చలినాపుకుంటూ టీలు తాగుతూ పాటల కంపోజింగ్ అయ్యేవరకూ అలాగే ఉన్నారు. అలా నాలుగు పాటలు పూర్తయ్యాయి ఒక్క రాత్రిలో! అవి - తారలు దిగి వచ్చిన వేళ, వందనం అభివందనం, కోటప్ప కొండకు వస్తానని, నా కాళ్ళు చెబుతున్నాయని నిను ప్రేమించానని. అందరి తృప్తిమేరకు అవి పూర్తయేసరికి తెల్లవారు రూమున మూడున్నర అయింది. చెబితే నమ్మరు కాని మెదడంతా జివ్వు జివ్వున లాగుతున్న ఫీలింగ్. అలాగే ఉదయం ఫ్లయిట్ లో మద్రాసు వెళ్ళిపోయాను, తొమ్మిది గంటలకు అక్కడ మరో రికార్డింగ్ ఉందని.."

అర్థమయ్యేది ఎన్నేళ్ళకంటా...!

ముళ్ళపూడి వెంకట రమణ - బాపూరమణీయం నుంచీ.

ప్రేక్షకుల అభిరుచులు కూడా తమాషాగా ఉంటాయి. 'అందాలరాముడు' చాలా మంచి కామెడీగా విభిన్న పంథాలో స్క్రిప్టు తయారు చేసుకుని, ఓ యాభై వేలు పెట్టి ప్రత్యేకంగా లాంచీ తయారు చేయించి, రెండు వందల యాభై మందితో గోదావరి మీద ఎంతో సరదాగా అందరం ఎంజాయ్ చేస్తూ తీశాం. కానీ తీరా సినిమా విడుదలయ్యాక అప్పుడు 'బోట్లో చుట్టేశారా' అన్నారు. కానీ అదే సినిమా ఇవాళ మళ్ళీ విడుదలైతే ప్రతిచోటా బాగా ఆడుతోంది. అంచేత 'మంచి స్క్రిప్టు ఏదీ' అని రచయితని అడిగితే చెప్పడం కష్టమే. రాసే వాడికి అన్నీ బోస్ట్. అందరికీ నచ్చే స్థాయిలో, అందరికీ అర్థమయ్యే రీతిలో ఉంటేనే అది మంచి స్క్రిప్టు అవుతుంది. బుద్ధిమంతుడు, ముత్యాలముగ్గు చిత్రాలు వెంటనే అర్థమయ్యితే 'అందాలరాముడు' లాంటి చిత్రం విషయంలో అర్థం చేసుకోడమన్నది పదేళ్ళు ఆలశ్యం కావచ్చు ...అంతే! -

ఈ గీటూ..ఇది రొగూ..!

మోహన రాగంలో..

పాట

మధురమీ సుధా గానం
నిన్ను..కోరి..వర్ణం
చిన్నదానా..ఓసి..చిన్నదానా
తూనీగా..తూనీగా..

చిత్రం,గానం,సంగీతం

(బృందావనం, బాలు, ఎస్.జానకి, మాధవపెద్ది సురేష్)
(ఘర్షణ, వాణీ జయరామ్, ఇళయరాజా)
(ప్రేమలేఖ, కృష్ణరాజ్, భువనచంద్ర, దేవా)
(మనసంతా నువ్వే, ఉష, సంజీవిని, ర్.పి.పట్నాయక్)

హిందోళ రాగంలో..

పాట

ఓం నమశ్శివాయ
మనోసే అందాల బృందావనం
శ్రీకృత కరుణాలవాల
కలనైనా..నీ తలపే..

చిత్రం,గానం,సంగీతం

(సాగర సంగమం, ఎస్.జానకి, ఇళయరాజా)
(మంచి కుటుంబం, పి.సుశీల, ఎస్.పి.కోదండపాణి)
(బొబ్బిలియుద్ధం, భానుమతి, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)
(శాంతినివాసం, పి.లీల, ఘంటసాల)

కాపీ రాగంలో..

పాట

ఓ పంచవన్నెల చిలకా
నీలాల కన్నుల్లో మెలమెల్లగా
వటపత్రశాయికి వరహాల లాలి..
ఎన్నళ్ళని నా కన్నులు కాయగ..

చిత్రం, గానం, సంగీతం

(అప్పుచేసి పప్పుకూడు, ఘంటసాల, స్వర్ణలత, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)
(నాటకాలరాయుడు, సుశీల, జి.కె.వెంకటేశ్)
(స్వాతి ముత్యం, సుశీల, ఇళయరాజా)
(వేంకటేశ్వర మహాత్మ్యం, పి.శాంతకుమారి, పెండ్యాల)

అంతగా ప్రజాదరణ పొందిన సినిమాల్లో ఆతేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

ఆడవాళ్ళూ, మీకు జోహార్లు (1981)

మొదటి పువ్వు చెబుతుంది తీగపడే సంబరం
మొదటి మెరుపు చెబుతుంది మబ్బులో నిండుదనం
మొదటి చినుకులో ఉంది కాక ముమ్మరం
మొదలూ తుది లేనిది ప్రేమలక్షణం

ఆడవాళ్ళూ, మీకు జోహార్లు (1981)

మాటలకున్నది అర్థం - అవి
కుప్పగ పోస్తే వ్యర్థం
ప్రతిమనిషికి ఉన్నది పరమార్థం
అది తెలియని బ్రతుకే అనర్థం

ఇల్లాలు (1981)

ఎవరు ఎవరికి తోడవుతారో
ఎప్పుడెందుకు విడిపోతారో
మమతను కాదని వెళతారో
మనసే చాలని ఉంటారో
యెవ్వరి పయనం యెందాకో
అడగదు ఎవ్వరినీ - బదులే దొరకదని,!

తొలికోడి కూసింది (1981)

గడ్డి మేసి ఆవు పాలిస్తుంది
పాలు తాగి మనిషి విషమౌతాడు
అది గడ్డి గొప్పతనమా..?
ఇది పాల దోష గుణమా..?

చిత్ర కదంబం

సినీ బతాణీలు

ఏరుకొచ్చినవారు - సినీజ్ఞా నానందమహర్షి

అలనాటి ప్రముఖ సంగీతదర్శకుడు పెండ్యాల (ద్రోహి, దీక్ష, దొంగరాముడు, వెలుగు నీడలు, జగదేకవీరుని కథ..వగైరా సూపర్ హిట్ చిత్రాలెన్నింటికీ స్వరాలు కూర్చారు) గారి పూర్తి పేరు పెండ్యాల నాగేశ్వర రావు. ఈయన స్వగామం కృష్ణాజిల్లాలోని కాటూరు. వీరి నాన్నగారు సీతారామయ్య గారు హార్మోనియం విద్వాంసులు. వారసత్వంగా లభించిన సంగీత సంపద వల్ల పెండ్యాల గారు బాల్యం నుంచే మనోహరంగా పాడేవారు. గొంతుకూడా సన్నగా అమ్మాయి గొంతులా ఉండేది చిన్నతనంలో. ముద్దులొలికే పసి ముఖాన్ని చూసిన దైతా గోపాలం గారు పెండ్యాల గారిని సతీసక్కుబాయి వేషంతో రంగస్థలం ఎక్కించారు. పెండ్యాల గారిని నాటకాలనుంచీ సినిమాల్లోకి తీసుకొచ్చింది కడారు నాగభూషణంగారు. ఆయన నిర్మించిన 'తల్లిపేమ' 'సుమతి' చిత్రాల్లో పెండ్యాల గారిని హార్మోనిస్ట్ గా చేర్చుకున్నారు. ఐతే అక్కడ ఎక్కువరోజులు నిలవలేక ఇంటికి తిరిగొచ్చేసిన పెండ్యాల గారు, ముదినేపల్లిలోని ఎక్సెల్సియర్ డ్రమెటిక్ అసోసియేషన్ లో చేరారు. అప్పట్లో దానికి దుక్కిపాటి మధుసూదనరావు గారు సెక్రటరీ. అక్కనేని నాగేశ్వరరావు గారు అందులో నాటకాలు వేస్తుండేవారు. ఆ విధంగా అక్కనేని నాగేశ్వరరావు గారు, పెండ్యాల నాగేశ్వరరావు గారు ఆ నాటక సమాజంలో నాలుగేళ్ళు కలిసి పనిచేసారు. మళ్ళీ పెండ్యాల గారి చిత్రరంగ ప్రవేశం కె.ఎస్.ప్రకాశరావు గారి ద్రోహి చిత్రానికి సంగీతదర్శకునిగా జరిగింది...తరువాత ఆయన సృష్టించిన స్వరచరిత్ర అజరామరం..!

అతి తక్కువకాలంలో తారాపథానికి చేరి అంత త్వరగానూ కెరీర్ లో వెనకబడిపోయిన సంగీతదర్శకుడు ఆర్.పి. పట్నాయక్ గారి పూర్తి పేరి రవీంద్రప్రసాద్ పట్నాయక్. పుట్టింది పార్వతీపురం దగ్గర ఉన్న బెల్గాం. అయితే తండ్రి ఉద్యోగరీత్యా ఒరిస్సాలోని జైపూర్ లో పెరిగారు. వీరి నాన్నగారి పేరు జనకేశ్వరరావు. కుటుంబంలో ఎవరకీ సంగీత జ్ఞానం లేదు. వీరి నాన్నగారు మాత్రం ఇంట్లోతెలికుండా బుర్రకథలు చెప్పేవారట..! పట్నాయక్ గారు స్వరాలు కూర్చిన మొదటి సినిమా "బానంటూ..కాదంటూ.." ఐతే ఆ సినిమా నుంచీ మధ్యలోనే తప్పుకున్నారు (మిత్రుడు, దర్శకుడు చంద్రసిద్ధార్థ తో కలిసి). (ఆ సినిమానే తరువాత వందేమాతరం శ్రీనివాస్ సంగీతదర్శకత్వంలో 'స్వయంవరం' ఐంది). పట్నాయక్ గారు ఆ సినిమాకోసం తయారు చేసుకున్న ట్యూన్స్ ని తరువాత సినిమాల్లో వాడుకున్నారు. ***

ఈ తరం సినీ సంగీత లోకంలో పెద్దబాలశిక్షగా వెలుగొందిన ఇళయరాజా కేవలం సంగీతదర్శకుడే కాదు, కవి, రచయిత కూడా. ఆరేళ్ళక్రిందట ఈయన రెండు పుస్తకాలు వ్రాసారు.. అవి తుళికడల్(బొట్టు సముద్రం), పాల్ నిలాపాదై(పండు వెన్నెల బాట). 'పండు వెన్నెల బాట' లో తన సినీ సంగీత ప్రస్థానం గురించి ఎన్నో విలువైన జ్ఞాపకాలని పొందుపరిచారు.

ఒకప్పుడు అగ్రహారాలతో సమానంగా స్టార్డమ్ ని డిమాండ్ చేసిన సంగీత దర్శకుడు చక్రవర్తి గారి పూర్తి పేరు కొమ్మినేని అప్పారావు. స్వగామం గుంటూరుకి తొమ్మిది మైళ్ళ దూరంలో వున్న పొన్నెకల్లు అనే పల్లెటూరు. తల్లి దండ్రులు కొమ్మినేని బసవయ్య, అన్నపూర్ణమ్మ. వీరి సోదరుడు కొమ్మినేని శేషగిరిరావు కొద్ది సినీమాలకి దర్శకత్వం వహించారు. చిన్నతనంలో చదువు సరిగా అబ్బని చక్రవర్తి (అప్పారావు) గుంటూరులో వినోద్ ఆర్కెస్ట్రా మొదలుపెట్టి చిన్నప్పుడు చాలా కచేరీలు చేసారు. ఐతే ఆ కచేరీల్లో ఎప్పుడూ భక్తిగీతాలే తప్ప సినీమా పాటలు పాడే వారు కాదు. చిత్ర రంగంలో ప్రవేశించాక చాలా రంగాల్లో వేలు పెట్టారు. 'పెళ్ళి కాని పెళ్ళి' అనే సినీమాకి పాటలు కూడా రాసారు. దర్శకత్వ శాఖలో సెటిలవుదామనుకుంటున్న సమయంలో నిర్మాత ఛటర్జీగారు సంగీత శాఖలోనే సెటిలవ్వాలిందని పట్టుబట్టి దారి మళ్ళించారు... అత్యధిక చిత్రాలకి సంగీతదర్శకత్వం వహించిన రికార్డుని ఎన్నో సంవత్సరాలు కొనసాగించారు స్వర్ణీయ చక్రవర్తిగారు. ఓ సారి అత్రేయ గారు చక్రవర్తి గారి గురించి 'పాపాత్ముడు' అన్నారు. తర్వాత ఆయనే వివరణ ఇచ్చారు..పాపాత్ముడు అంటే 'పాప' లాంటి 'ఆత్మ' కలవాడు అని అర్థం చెప్పారు.

అలనాటి ప్రముఖ నేపథ్య గాయకుడు పి.బి.శ్రీనివాస్ గారి పూర్తి పేరు ప్రతివాది భయంకర శ్రీనివాసాచార్యులు. కేవలం గాయకుడే గాక ఈయన సంగీత దర్శకుడు, కవీ కూడా. బహుభాషా కోవిదులు. 1969లో చంద్రమండలానికి మనిషిని పంపి అమెరికా చరిత్ర సృష్టించిన సందర్భంలో ఒక ఇంగ్లీషు కవిత వ్రాసారు. ఆ కవితని అప్పటి అమెరికా అధ్యక్షులు నిక్సన్, చంద్రమండలానికి వెళ్ళి వచ్చిన నీల్ ఆర్మ్స్ట్రాంగ్ లు ఎంతగానో ప్రశంసించారు. పి.బి.ఎస్ గారు సాహిత్యంలో ఎన్నో అపురూపమైన ప్రయోగాలు చేసారు. సంస్కృతంలో 'శ్రీనివాస వృత్తం', 'గాయత్రీ వృత్తమ్' లు ఉర్దూలో 'గజా' అనే ప్రయోగాలు ఎందరి మన్ననలనో పొందాయి. అలానే కర్ణాటక సంగీతంలో 'నవనీత సుధ' అనే రాగాన్ని కూడా సృష్టించారు.

ఈనాటి మేటి సంగీతదర్శకులు ఎమ్.ఎమ్.కీరవాణి గారి పూర్తి పేరు మరకతమణి కీరవాణి. కీరవాణిగారి నాన్నగారికి 'విషనారాయణ' చిత్రంలోని 'ఎందుకోయీ..తోటమా..అనే పాటంటే చాలా ఇష్టమట. ఆ పాట కీరవాణి రాగంలో ట్యూన్ చేయబడింది కాబట్టి తన కుమారుడికి కీరవాణి అన్న పేరు పెట్టుకున్నారట..! ****

ఈ గీతము..ఇది ఏరాగము..!

అభేరి రాగంలో..

పాట	చిత్రం,గానం,సంగీతం
అందమె నందం	(బ్రతుకు తెరువు, ఘంటసాల, సుబ్బరామన్ , ఘంటసాల)
రావోయి చందమామ	(మిస్సమ్మ, ఘంటసాల, లీల, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)
నా కంటిపాపలో నిదురపోరా	(వాగ్దానం, ఘంటసాల, సుశీల, పెండ్యాల)
నీలి మేఘాలలో	(బావామరదళ్ళు, ఘంటసాల, ఎస్.జానకి, పెండ్యాల)

రాగమాలికలో..

పాట	చిత్రం,గానం,సంగీతం
ఎవడే అతడెవడే	(విప్రనారాయణ, భానుమతి, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)
ఇదియే జీవితానందమూ	(స్వర్ణమంజరి, ఘంటసాల, ఆదినారాయణ రావు)

సింధు ఖైరవి రాగంలో..

పాట	చిత్రం,గానం,సంగీతం
కాదు సుమా కలకాదు సుమా	(కీలు గుర్రం, ఘంటసాల, వక్కలంక సరళ, ఘంటసాల)
ఇదేనండి భాగ్యనగరం	(ఎమ్.ఎల్.ఎ, ఘంటసాల, జానకి, పెండ్యాల)
తెలియగ లేరే నీ లీలలు	(భీష్మ, ఘంటసాల, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)

అంతగా ప్రజాదరణ పొందని సినిమాల్లో ఆతేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

మూడు ముళ్ళకు - నూరేళ్ళాయుష్షు కోరని దెవరంట
 అగ్ని సాక్షిగా చేసిన పెళ్ళికి తిరుగే లేదంట
 అగ్నే అల్లుడు అయ్యాడంటే సాక్ష్యం ఎవడంట?
 మనిషి కోర్కెలకు దేముడు తోడంట
 మనసుండటమే మనిషికి సాక్ష్యమట
 కలియుగ రాముడు (1981)

కాలమనే నదిలో కదిలే కర్మమనే నావమీద
 ఎవరితోడు ఎన్నాళ్ళున్నా చివరితోడు నువ్వేలే
 సాగుతున్న బాటసారి ఆ గిచూడు ఒక్కసారి
 కలుసుకోని ఇరు తీరాలు కనిపించని సుడిగుండాలు
అనురాగదేవత (1982)

కలిసిన హృదయాల్లో కలహాలే మేఘాలు
 ఉరుములు మూన్నాళ్ళూ ఎదమెరుపులు నూరేళ్ళు
 ఒకరికి ఒకరు అడ్డాలై ఇద్దరు ప్రేమకు బింబాలై
 ఉండాలమ్మా దంపతులు
ఇల్లాళి కోరికలు(1982)

హృదయాలను వెలిగించే మనిషి కదా దేవుడు
 ఆ దేవుడికి వారసుడు మామూలు మానవుడు
త్రిశూలం(1982)

జానకి కోసమే జరిగింది యుద్ధము
 అప్పుడే కూలింది రావణునిరాజ్యము
 భర్తే భార్యకు ఆవేశాన్నివ్వాలి
 బాధ్యతే అతనికి ఆదర్శం కావాలి
బంగారు కాపురం(1982)

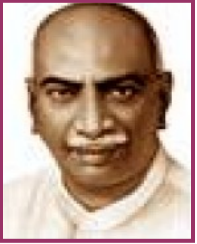

చిత్ర కదంబం

సిని బరాణీలు

ఎరుకొచ్చినవారు - సినిజ్ఞా నానందమహర్షి

ఇది సన్మానపత్రం..!

సృష్టికర్త ఐన 'బ్రహ్మ' ఒక గొప్ప మానవుణ్ణి సృష్టించడానికి కూర్చున్నాడట. ఆయన అర్థాంగి సరస్వతీదేవి వచ్చి 'నాధా! గొప్ప మానవుడంటున్నారు. మరి నా సహాయం అవసరం లేదా?' అని డిగిందట. "లేదు" అన్నాట్ట బ్రహ్మ.

సరే, తరువాత లక్ష్మీదేవి వచ్చింది "సరస్వతి సహాయం వద్దన్నారు. మరి నా సహాయమన్నా అవసరం లేకుండా ఎలా?" అందట.

"నీ సాయమూ అవసరం లేదు" అన్నాడట బ్రహ్మ.. అమె కూడా మొహం ముడుచుకుని వెళ్ళిపోయిందట.

అక్కడ జరుగుతున్న ఈ తతంగం చూసి రతీ మన్మథులు "కనీసం మా సహకారమైనా వద్దా?" అన్నారు.

"అస్సలు అవసరం లేదు.." అన్నాడట బ్రహ్మ స్థిరంగా.

"అయితే ఎలాగండీ! చదువులేకుండా, డబ్బు లేకుండా, కనీసం చూడముచ్చట గొలిపే అందమైనా లేకుండా ఓ గొప్పమనిషిని మీరెలా సృష్టిస్తారు..?" అని వాళ్ళు ఆశ్చర్యంగా అడిగారట.

"వీటన్నింటినీ మించిన మానవత్వం, మమత, నిస్వార్థం, ప్రజాసేవా తత్పరత, కరుణ, ప్రేమ, ఆప్యాయత, అనురాగం - ఈ లక్షణాలన్నింటినీ కలిపి ఈ మూర్తిలో ప్రవేశపెడుతున్నాను అంటూ బ్రహ్మ ఆ మూర్తికి ప్రాణం పోసాడు. ఆ విచిత్రమైన మూర్తే ఈ నాడు ఈ ప్రిష్టిపూర్తి వేడుక జరుపుకుంటూ మనమధ్య వున్న మనందరికీ అత్యీయుడు "కామరాజ్ నాడార్.."

ఇది కామరాజ్ నాడార్ గారి ప్రిష్టిపూర్తి సభలో చదివిన సన్మానపత్రం. దీన్ని రాసింది ప్రముఖ సిని మాటల రచయిత స్వర్ణీయ డి.వి.నరసరాజు !!

అత్తా ఒకింటి కోడలే..!

(తీపి గురుతులు- చేదు జ్ఞాపకాలు లో గుమ్మడి)

'ప్రేమించి చూడు' చిత్రం షూటింగ్ హైదరాబాదు సారథి స్టూడియోలో జరుగుతోంది. హాస్యనటుల్లో ఉన్నత స్థానంలో వున్న రేలంగి గారు, తర్వాత స్థానాల్లో ఉన్న వున్న అల్లు

రామలింగయ్య గారు, నేను ఉన్న సన్నివేశం. కథానుసారం పాత్రల బాంధవ్యాన్ని బట్టి ఆ దృశ్యంలో రామలింగయ్య గారు రేలంగి గార్ని "బావా" అని పిలిచాడు. వెంటనే రేలంగిగారు "ప్రతి అడ్డమైన వాడు నన్ను బావా అని పిలవటమేమిటి" అని అభ్యంతరం పెట్టాడు. రామలింగయ్య గారి ముఖం చిన్నబోయింది. ఇది గమనించిన నేను రేలంగి గారితో " రేలంగి గారూ! అలా అనకండి..మనం పాత్రల పరంగా వ్యవహరించాలే తప్ప ఇలాంటివి వ్యక్తిగతంగా తీసుకోకూడదు. దయచేసి మీ ధోరణి మార్చుకోండి" అని కొంచెం గట్టిగానే చెప్పాను. రేలంగి గారు ఒక్క క్షణం లోచించి "అంతేనంటారా..?" అన్నారు.

"అవునండీ అంతే.." అన్నాను

హాస్యనటుడు కదా, వెంటనే తనతప్పుని కప్పిపుచ్చుకుంటూ అందరినీ నవ్వుల్లో పెట్టి " మీ అందరి అభిప్రాయం అదే ఐతే..నా అభిప్రాయం అదే." అంటూ సీన్ పూర్తిచేశారు.

కట్ చేస్తే..15 సంవత్సరాల తర్వాత..అదే సారథి స్టూడియో! అదే ఫ్లోర్ ..చిత్రం పేరు గుర్తురావడంలేదు. రేలంగి గారి స్థానంలోకి అల్లు రామలింగయ్యగారు వచ్చారు. పక్కన మరో చిన్నహాస్యనటుడు వున్నాడు.యాదృచ్ఛికంగా అటువంటి సన్నివేశమే చిత్రీకరించాల్సి వచ్చింది. దృశ్యంలో నేనూ ఉన్నాను..ఇదీ యాదృచ్ఛికమే..

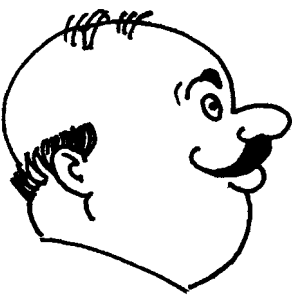
ఆ హాస్యనటుడు పాత్ర పరంగా "బావా" అనగానే రామలింగయ్యగారు రియక్ట్ అవుతూ అభ్యంతరం చెప్పారు. ఇదంతా చూస్తున్న నేను "అయ్యా! రామలింగయ్య గారూ..పదిహేను సంవత్సరాల క్రితం ఇక్కడే జరిగిన 'ప్రేమించి చూడు' సంఘటన మీరు మరిచిపోయారా?" అన్నాను. అంతే పాపం ఆయన స్థాణువై పోయాడు..వెంటనే ఆయన మేనరిజిమ్లో చేతులుపైకెత్తి "అయ్యబాబోయ్..మీరు ఇక్కడే ఉన్నారా" అని తన తప్పుని ఒప్పుకుని సీన్ కొనసాగించారు..

పాటల పుస్తకాల కబుర్లు

సినిమాలకి 'పాటల పుస్తకాలు' అంటూ రావడం 'సతీనాభితి' (ఈస్టిండియా: 1933) లో మొదలైంది. అప్పుడు దాని ధర ఎంతోగానీ, తర్వాత తర్వాత పాటల పుస్తకం ధర 'కాని' (ఇప్పటి వారికి తెలియాలంటే రూపాయిలో 64 వంతు). కొన్ని సినిమా హాళ్ళలో నేల టిక్కెట్టు ఖరీదు 'అణా' వుండేది (రూపాయిలో పదహారో వంతు). కొన్ని డేరాల్లో ముక్కానీ (మూడు కాసులు, అణాకి నాలుగు కాసులన్నమాట) వుండేది. అణా ఇచ్చి ముక్కానీ టిక్కెట్టు కొంటే , కానీ తిరిగి ఇవ్వాలి. కానీ 'కాని' ఇవ్వకుండా పాటల పుస్తకం చిల్లరగా ఇచ్చేవాళ్ళు.

ఈ పాటల పుస్తకం గురించి ఒక జోక్ కూడా ఉంది. ఆ రోజుల్లో ఓ పల్లెటూరి వాడు టూరింగ్ టాకీస్ కెళ్ళి టిక్కెట్లు రేట్ల గురించి వివరాలు అడిగాడట..

"కుర్చీ అర్థ రూపాయి, బెంచీ నలభై పైసలు, నేల పావలా.." అని కౌంటర్లో ఉన్నతను

చెప్పాట్ట.

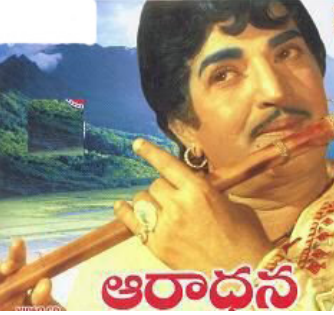
"అంతకంటే తక్కువలో ఏమీ లేదా..?" అన్నాట్ట అమాయకంగా.

"ఉందయ్యా..పాటల పుస్తకం..ఐదు పైసలు..'' విసుగ్గా అన్నాట్ట కౌంటర్ గుమాస్తా..

"బాబ్బాబూ..నాదగ్గర సరిగ్గా ఐదు పైసలే ఉన్నాయి. పాటల పుస్తకమే ఇవ్వండి. దాని మీదే కూర్చుని సినిమా చూస్తాను..'' అన్నాడు పల్లెటూరి బైతు..!

జాతీయసమైక్యత!

'ఆరాధన' పేరుతో ఇంతవరకూ మూడు సినిమాలు వచ్చాయి..(ఇంకా ఎక్కువేమో ..నాకైతే తెలీదు..) మొదటిది 1962 ప్రాంతాల్లో అక్కినేని హీరోగా నటించింది. 1976లో అదే పేరుతో వచ్చిన సినిమాలో హీరో నందమూరి తారకరామారావు. మళ్ళీ 1987లో చిరంజీవి హీరోగా అదే పేరుతో సినిమా వచ్చింది. ఇప్పుడు మనం చెప్పుకోబోయేది ఎన్టీఆర్ 'ఆరాధన' గురించి. అందులో ప్రముఖ హిందీ గాయకుడు మహమ్మద్ రఫీ రామారావు గారికి ఒక నేపథ్యగీతం పాడారు.. 'నా మది నిన్ను పిలించింది గానమై..వేణు గానమై..' అంటూ. ఆయన తెలుగు ఉచ్చారణ పట్టి పట్టి పలికినట్లుంటూ విచిత్రంగా ఉండేది. ఈ పాట చిత్రీకరణ గురించి అప్పట్లో ఒక రివ్యూలో ఇలా రాసారు..'' కులూ మనాలీ లోయల్లో కాశ్మీరీ దుస్తుల్లో ఉన్న ఎన్టీఆర్, మహమ్మద్ రఫీ గొంతుతో తెలుగు పాట పాడుతారు..!' అని. జాతీయ సమైక్యతకిది ఒక ఉదాహరణ కదా..!

చక్రపాణి చిత్రమర్మం..!

తెలుగు చలన చిత్ర చరిత్రని గుర్తు చేసుకున్నప్పుడు 'చక్రపాణి' అంటే 'మిస్సమ్మ' లాంటి కళాఖండాల్ని సృష్టించిన ప్రముఖ రచయిత చక్రపాణి గారే గుర్తుకు రావడం అతి సహజం! ఐతే 'చక్రపాణి' పేరుతో 1954లో ఒక సినిమా కూడా వచ్చింది. ఐదే ఈ సినిమాకీ రచయిత చక్రపాణి గారికీ ప్రత్యక్ష సంబంధం లేదుకానీ పరోక్ష సంబంధం ఉంది. ఎలాగంటే - విజయావారి మిస్సమ్మలో కథానాయిక పాత్రకి ముందుగా భానుమతి గారిని తీసుకుని కొంతసేపు షూటింగ్ కూడా జరిపారు. ఐతే ఏవో చిన్న మాటపట్టింపువల్ల ఒక రోజు షూటింగ్ కి ఆలశ్యంగా రావడంతో భానుమతిగారిని 'మిస్సమ్మ' నుంచీ తొలగించారు చక్రపాణి గారు. అందుకు బాధపడిన భానుమతి గారు ఎలాగైనా ఒక హాస్యచిత్రంలో పాత్రవెయ్యాలని అనుకుని సొంత నిర్మాణంలోనే 'చక్రపాణి' పేరుతో సినిమా నిర్మించి మిస్సమ్మ కంటే ముందుగా 1954 మార్చి 19 న విడుదల చేసారు.. సినిమా టైటిల్ చూస్తే అదేదో హీరో పేరు అనిపిస్తుంది కానీ నిజానికి సినిమాలో అతి పిసినారి పాత్ర వేసిన సి.ఎస్.ఆర్ పాత్ర పేరు 'చక్రపాణి'. ఆ చక్రపాణి గారి మీద కోపంతోనే ఈ చక్రపాణి తీసారని అప్పట్లో అందరూ అనుకునే వారు.

ఈ గీతము..ఇది ఏరాగము..!

తిలంగ్ రాగం (హిందుస్తానీ)

పాట

ఇదియే జీవితానందమూ
నా చందమామా
నీలకంఠరా దేవా

చిత్రం,గానం,సంగీతం

(స్వర్ణమంజరి, ఘంటసాల, ఆదినారాయణ రావు)
(పాండవవనవాసం, ఘంటసాల, సుశీల ఘంటసాల)
(భూకైలాస్, ఘంటసాల, సుదర్శనం, గోవర్ధనం)

బేహగ్ రాగం

పాట

వరమొసగే వనమాలీ
శ్రీధేవిని నీరు దేవేరిని

చిత్రం,గానం,సంగీతం

(భక్తప్రహ్లాద, డా.బాలమురళీ కృష్ణ, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)
(శ్రీవేంకటేశ్వర మహాత్మ్యం, ఎస్.వరలక్ష్మి, పి.సుశీల, పెండ్యాల)

యమన్ రాగం

పాట

ఎవరివో..నీవెవరివో..
మనసున మల్లెలమాలలూగానే
పెనుచీకటాయె లోకం మాంగల్యబలం
పాలకడలిపై శేషతల్పమున

చిత్రం,గానం,సంగీతం

(పునర్జన్య, ఘంటసాల, టి.చలపతిరావు)
(మల్లిశ్వరి, భానుమతి, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)
(ఘంటసాల, సుశీల, మాస్టర్ వేణు)
(చెంచులక్ష్మి, పి.సుశీల, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)

అంతగా ప్రజాదరణ పొందిన సినిమాల్లో ఆతేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

భర్తంటే భార్యకొక రక్షణ పాలన
భార్యంటే భర్తకొక ఆలన లాలన
బంగారు కాపురం (1982)

పరువంలో వేగమంతా ప్రణయంలో రాగమైతే
మనుగడ మధురం కాదా
(బలిదానం 1982)

ఎంతవెంట ప్రేమ ఇది
ఎంతమంది బాధ ఇది
సర్వం నీదేనంటుంది
ఆ సర్వం నాదంటుంది
నీవు వుండే వరకు నీ నీడ వుంటుంది
నిన్ను నీకు గురుతు చేస్తూ తరుముతుంటుంది
తరుముకొచ్చే తలపులేవీ తలుపు మూస్తే ఆగవు
మరువలేని మనసులోతును తిరగతోడక మానవు
(ముద్దులమొగుడు 1982)

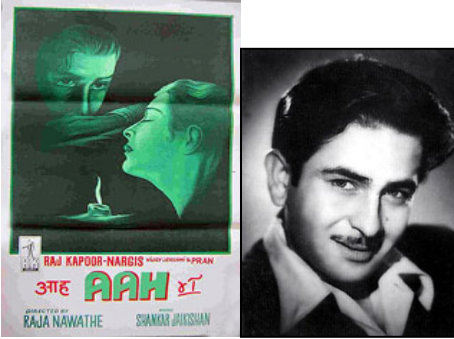

ప్రేమించుట ఏనాడు కాదమ్మ నేరం
అది నిన్ను కాదంటే ఏంటమ్మ నేస్తం
ప్రేమించి ఓడావు నీ తప్పుకాదు
అది పంచి ఇచ్చేందుకెందరో గలరు
(కోకిలమ్మ 1983)

వెలుగుకు ఉదయం సాయం లేదు
కాలిపోయినా వెలుగై వుంటావు
నివురు మిగిలినా పువ్వైపూస్తావు
వెలుగై - పువ్వై జీవితమర్పించు
ఆ అర్పణలో ప్రతిజీవుడు ఒక సూర్యుడు (గాజుబొమ్మలు 1983) *****

'ప్రేమలేఖలు' లో తెలుగు మాట్లాడిన హిందీ తారలు

1950లో రాజ్ కపూర్ తన సొంత బేనర్ 'ఆర్.కె.' మీద 'ప్రేమలేఖలు' అనే తెలుగు చిత్రాన్ని నిర్మించారు. దీన్ని హిందీలో 'ఆహ్' పేరుతోనూ, తమిళంలో 'ఆవణ్' పేరుతోనూ నిర్మించారు. అన్ని భాషల్లోనూ 'ఆహ్' చిత్రంలో నటించిన హిందీ నటులే. మూడు భాషల చిత్ర నిర్మాణం ఒకే సారి జరిగినా ముందుగా విడుదలైంది మాత్రం తెలుగు 'ప్రేమలేఖలు' చిత్రమే. అన్ని భాషల్లోనూ హిందీ నటీ నటులే తమ సొంత గొంతుతో డబ్బింగ్ చెప్పారు..! అదీ రాజ్ కపూర్ సహజత్వం కోసం పడిన తపన, చిత్ర నిర్మాణంలో ఆయన చూపిన నిబద్ధత..!

ఇంటా, బయటా గెలిచిన నట శేఖరుడు ఎస్వీఆర్.

తెలుగు భాషా నటీమణులు చాలా మంది తమిళ చిత్రాల్లో కూడా నటించి పేరు తెచ్చుకున్నారు, దశాబ్దాలక్రితమే. (ఇప్పుడు చెప్పుకునేది 30-40 సంవత్సరాల క్రిందటి సంగతి). ఐతే అప్పట్లో తమిళంలో పేరు తెచ్చుకున్న తెలుగు నటులు మాత్రం చాలా కొద్ది మందే. వారిలో కొందరు చిత్తూరు నాగయ్య, ఎస్వీ రంగారావు గార్లు.

ఎస్వీ రంగారావు గారు తమిళ చిత్రరంగంలో కూడా తెలుగు సినీ రంగంలో సంపాదించినంతటి కీర్తిని ఆర్జించారు. 'రంగారావు గారు తమ చిత్రాల్లో ఉంటే చిత్రం విజయం ఖాయం' అని గట్టి నమ్మకం ఉండేది ఆ రోజుల్లో తమిళ నిర్మాతలకు. ఆయన నటించిన 'అన్నై', 'శారద', 'నామం ఒరుప్పెణ్', 'కర్పగం' లాంటి చిత్రాలకు అవార్డులు వచ్చాయి. 1960లో 'పడిక్కాచ మేదై' (తెలుగులో ఆత్మబంధువు) చిత్రంలో ఆయన నటనకి మద్రాస్ ఫిలిమ్ ఫాన్స్ వారి 'ఉత్తమ నటశిఖామణి' బిరుదు వచ్చింది.

హిందీనటి-తెలుగు గాయని

రెవెల్ స్టార్ కృష్ణం రాజు గారి మొదటి చిత్రం 'చిలకా గోరింక'. ప్రత్యగాత్మ దర్శకత్వంలో తయారైన ఈ సినిమా 1966లో విడుదలైంది. దీనిలో అప్పటి ప్రముఖ హిందీ నటి నూతన్ నటించడమే కాక ఒక తెలుగు పాటని కూడా పాడారా చిత్రంలో.

శ్రీశ్రీ చిన్నప్పటి సినీ సరదాలు

నా సినిమా సరదాలు చిన్నప్పడే అనగా పది పన్నెండేళ్ళ వయసులో (సూచన: శ్రీశ్రీ జన్మించింది 1910లో) ప్రారంభం అయ్యాయి. ఆ రోజుల్లో విశాఖపట్నం లైట్ హౌసు దగ్గర ఒక గుడారంలో జోస్ ఎలెక్ట్రిక్ బయస్కోప్ అనే కంపెనీ ఆడుతూ ఉండేది. కుర్చీ, బెంచీ, నేల అనే తర తమ బేధాలు లేవక్కడ. అణా టిక్కెట్టు తీసుకుంటే ఎక్కడైనా కూర్చోవచ్చు, ఇసుకలో! చీకట్లో తెరమీద బొమ్మలు కదుల్తూ ఉంటే, దాని కనుగుణ్యంగా ఏదో ఒక మూలనుంచీ వాద్య సంగీతం (తరచూ హార్మోనియం నుంచీ) వినిపిస్తూ ఉంటే మా పిల్లలకది సరదాగా అనిపించేది. అప్పటికింకా అది పెద్ద కళగాని, వ్యాపారం గానీ కాలేదు. చూసేది చిన్న పిల్లలు, చేసేది చిన్న తరహా వ్యాపారం. ఆ రోజుల్లో సినీమా అనే మాట కూడా చెలమణిలోకి రాలేదు. మేం బయస్కోపు చూసేవాళ్ళం కానీ , సినీమాకు వెళ్ళేవాళ్ళం కాదు. (శ్రీశ్రీ ఆత్మకథ 'అనంతం' నుంచీ)

ఈ పాటలెలా పుట్టాయంటే..

వేటూరి గారు, విశ్వనాథ్ గారూ 'సీతామాలక్ష్మి' నిర్మాణ సమయంలో ఒక సన్నివేశంలో పాట గురించి చర్చిస్తున్నారు. అక్కడ ఎలాంటి పాట ఉండాలో, ఎంత డెప్త్ ఉండాలా అని చాలా సేపు చర్చించారు. ఎంత సేపైనా ఒక కొలిక్కి రాలేకపోయారు. వేటూరి గారు..'' ఏపాట నేరాయను.. బ్రతుకే పాటైన పసివాడను..'' అని తన బాధని విశ్వనాథ్ గారితో వెళ్ళ బోసుకున్నారు.. అంతే విశ్వనాథ్ గారు..''ఐపోయిందిగా అదే పాట..రాసెయ్యండి..'' అంటూ వేటూరి మామూలుగా అన్న మాటలనే పాటగా వ్రాయించేసారు. ఐతే సినీమాలో చిన్న పిల్లవాడు పాడుతాడు కాబట్టి 'రాయను' అనే మాటకు బదులు 'పాడను' అని మార్చారు. ఇలాంటిదే మరో సంఘటన ఆత్రేయ గారి గురించి చెబుతారు. ఆయన పాటలు వ్రాసేందుకు చాలా సమయం తీసుకుంటారనేది జగమెరిగిన సత్యం. 'తాసిల్లారు గారమ్మాయి' సినీమాలో ఒక పాటకోసం అసిస్టెంట్లు డైరెక్టర్ ఆత్రేయ గారి చుట్టూరా తిరిగి తిరిగి అలిసిపోయాట్ట. చివరికోరోజు.. బాబూ..అసలు సీనేమిటో చెప్పు' అన్నారట ఆత్రేయ గారు..'' పెళ్ళికూతురుకి

పాడాలని ఉండదు..కానీ పెద్దల బలవంతం వల్ల పెళ్ళి చూపుల్లో పాడల్ని ఉంటుంది. ఏదో వాళ్ళన్నారని పాడుతుందంటే..” అని సీన్ వివరించాడతను. అయితే రాసుకో..” పాడమన్నావు..పాడుతున్నాను..” అంటూ అక్కడికక్కడే పాట డిక్టేట్ చేసి పంపించారట..

నాగయ్యగారి పోతన

తెలుగు చలన చిత్ర సీమలో ఒక వెలుగు వెలిగి చివరిదశలో దయనీయమైన జీవితాన్ని గడిపిన చిత్తూరు నాగయ్య గారు సృష్టించిన రికార్డులు, అందుకున్న సన్మానాలు లెక్కనేనన్ని ఉన్నాయి. ఆయన నటించిన ‘పోతన’(1943) సినిమా చూసి అప్పటి ప్రముఖ హాస్యనటుడు ఎస్.ఎస్.కృష్ణన్ (వీరి విగ్రహం మద్రాసులో వాణీ మహల్ వద్ద వుంది) ఒక రోజు వెండి నాణేలతో, వెండి పళ్ళెంలో నాగయ్య గారి వద్దకొచ్చి దండం పెట్టి ‘అయ్యా..నేను నాస్తికుణ్ణి. కానీ పోతన చిత్రంలోని మీ పాత్రలో నేను దైవత్వాన్ని చూశాను..’ అన్నారు.. అలానే పితాపురం మహారాజా గారు నాగయ్య గారి ‘పోతన’ సినిమా చూసి లక్ష రూపాయలు చెక్కు ఇచ్చారు..(ఈ రోజుల్లో అది ఎన్ని కోట్లో!).

ఈ గీతమూ..ఇది రికార్డు..!

అభేరి రాగం

పాట	చిత్రం,గానం,సంగీతం
రాగమయీ రావే	(జయభేరి, ఘంటసాల, పెండ్యాల)
ఓ నెలరాజా..వెన్నెల రాజా నీ వన్నెలన్ని చిన్నెలన్ని	(భట్టివిక్రమార్క, ఘంటసాల, సుశీల, పెండ్యాల)
చల్లగ రావేల	(భలేరాముడు, ఘంటసాల, లీల, ఎస్.రాజేశ్వర రావు)
పదిమందిలో పాటపాడినా	(ఆనంద నిలయం, ఘంటసాల, పెండ్యాల)

దర్బారి కానడ రాగం

పాట

చిత్రం,గానం,సంగీతం

నమోభూతనాథా

(సత్యహరిశ్చంద్ర ఘంటసాల, ఎస్.వరలక్ష్మి, పెండ్యాల)

శివశంకరీ శివానందలహరి

(జగదేకవీరుని కథ, ఘంటసాల, పెండ్యాల)

శ్రీనగజాతనయం సహృదయం (పల్లవిమాత్రం) (వాగ్దానం, ఘంటసాల, పెండ్యాల)

కాపీ రాగం

పాట

చిత్రం,గానం,సంగీతం

పిలిచిన బిగువటరా

(మల్లీశ్వరి, భానుమతి, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)

నా చెలిరోజావే

(రోజా, బాలు,సుజాత ఎ.ఆర్.రెహ్మాన్)

వద్దురా కన్నయ్యా..

(అర్థాంగి, జిక్కి, భీమవరపు నరసింహారావు)

అందాలబొమ్మతో

(అమరశిల్పి జక్కన్న, సుశీల, ఎస్.రాజేశ్వర రావు)

అంతగా ప్రజాదరణ పొందని సినిమాల్లో ఆత్రేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

పరులు నిన్నేమి చేయ బాధకలుగును

అది పరులకు నువ్వు చేయకుండుటే పరమధర్మము

మంచినే తలపోయుచు మంచితే జీవించుచు

పరులమంచినీ కోరే మనసే దేవాలయము..

(మంచి మనిషి , 1983)

మనిషికోసం బ్రతికే మనిషే దేవుడు

దేవుడి కోసం మనిషిని మరిచేవాడే మూఢుడు

ప్రేమ ..త్యాగం తెలిసిన వాడే మానవుడు

దేవుడి పేరిట మూఢుడైతే వాడే దానవుడు
(మేమూ మనుష్యులమే , 1983)

ప్రేమకు పునాది నమ్మకము
అది నదీ సాగర సంగమము
కడలికి ఎన్నో నదుల బంధము
మనిషికి ఒకటే హృదయము
అది వెలిగించే ప్రమిదలాంటిది
వలచినప్పుడే వెలిగేది
(అభిమన్యుడు , 1984)

గువ్వకు ఒకటే గూడుంటుంది
గుండెకు ఒకటే తోడుంటుంది
రెక్కలు గువ్వను కోర్కెలు గుండెను
ఎక్కడ వున్నా ఏకం చేయును
(మానసవీణ , 1984)

నేడు నిన్నాతుంది- రేపు నేడాతుంది
రేపు కూడ నిన్నగా మారుతుంది
కాలం దెన్నిరా పాపమని ఆపుతుంది
పోయినోళ్ళకోసం పోబోయే నువ్వు
ఏద్యేది తలుసుకుంటే నవ్వాస్తుంది
ఆత్మనేది చావదంట - అసలాత్మంటే ఏమిటంట
మనసంట - మనసులోని మంచంట
మంచి మనసు పెంచుకున్న ప్రేమంట
ప్రేమే ఆత్మంట - ఆత్మే ప్రేమంట
(శాంతినివాస్ , 1984)

ఘంటసాల గారి గీత ప్రస్థానంలో కొన్ని సంగతులు

ఘంటసాల - భానుమతి పాడిన చివరి యుగళగీతం 'తాతమ్మ కల' సినిమాలో 'కోరిమీసం సిన్నోడా..'
 ఘంటసాల - నాగయ్య కలిసిపాడిన పాట 'పూలరంగడు' సినిమాలో 'చిల్లర రాళ్ళకు మొక్కుతు ఉంటే చెడిపోదువురా ఒరే..ఒరే..'
 ఘంటసాల పాడిన ఒకే పాటలో అక్కినేని, నందమూరి కల్పి నటించినది 'గుండమ్మ కథ' లో 'కోలు కోలోయన్న కోలో నా సామి..' అనే పాటలో. 'శ్రీకృష్ణార్జున యుద్ధం'లో ఘంటసాల పాడిన పద్యాలకి కూడా ఇద్దరు హీరోలు కలిసి నటించారు.

కస్తూరి శివరావు చెప్పిన జోక్

KASTHURI SHIVA RAO

అలనాటి ప్రసిద్ధ కమెడియన్ కస్తూరి శివరావు మొదట్లో సినిమా ఆపరేటర్. ఆయన కొన్ని జోక్స్ చెబుతూ ఉండేవారు. తాను పనిచేస్తున్న పెండాలు (అప్పట్లో సినిమా థియేటర్స్ అలా అనే వారు) ప్రాప్రయిటరు ఓ రోజు తనని చెడమడా తిట్టి ఉద్యోగం పీకేశారట. దానికి కారణం ఒక మూకీ అమెరికన్ సినిమా.

"అందులో ఒక అమ్మాయి దుస్తులు మార్చుకుంటూ ఉంటుంది. మనకి మొత్తం బాక్ షాట్ లోనే కనిపిస్తుంది. ఆ దృశ్యం రాగానే మా ప్రాప్రయిటరు తెరవెనక్కి వెళ్ళి నించునేవాడు. అక్కడా అలానే కనిపిస్తుందని ఆయనకి తెలీదు! దాంతో ఉగ్గుడై "నేను ఎన్ని సార్లు వెనక్కి వెళ్ళినా, నువ్వు బొమ్మ మార్చేస్తున్నావు. నాకు వీపు మాత్రమే కనిపిస్తోంది. నీ పాగరు భరించలేను- డిస్మిస్" అని నేనెంత చెబుతున్నా వినిపించుకోకుండా ఉద్యోగం ఊడగొట్టాడు.." అని చెప్పారు శివరావు.

(హ్యూమరథం లో రావి కొండలరావు)

జిక్కి- రాజా ల 'ప్రేమ లేఖలు'

"అహ్" హిందీ చిత్రాన్ని నిర్మించిన రాజ్ కపూర్ దాన్ని 'ప్రేమలేఖలు'గా తెలుగులోకి అనువాదం చేసిన విషయం చాలా మందికి తెలుసు. హిందీలో లతా, ముఖేష్ లు హిందీలో పాడిన పాటల్ని తెలుగులో పాడేందుకు జిక్కి, రాజా లని ఎంపిక చేసారు. ఆరుద్ర గారు రాసిన 'పందిట్లో

పెళ్ళవుతున్నాది', 'విధి రాకాసి కత్తులు దూసి', 'పాడు జీవితమూ..' మొదలైన పాటలన్నీ జిక్కి, ఎ.ఎమ్ రాజా పాడినవే. ఈ పాటలు పాడే సమయానికి వారికి వివాహం కాలేదు. ఈ పాటల రికార్డింగ్ సమయంలోనే వారిద్దరి మనసులు కలిసి అతి త్వరలోనే పెళ్ళికి దారి తీసింది. ఈ విధంగా 'ప్రేమలేఖలు' చిత్రం ద్వారా ఈ ప్రముఖ గాయనీ గాయకులకి పెళ్ళి కుదిరింది. వివాహం తరువాత కొన్నేళ్ళు ఇద్దరూ మంచి డిమాండ్ లో ఉన్న "గాన దంపతులు" గా విలసిల్లారు. వారి కాంబినేషన్ పెద్ద సెనేషన్...

గాయకుడు రచయితగా కీరవాణి

ప్రముఖ దర్శకుడు కీరవాణి అడపదడపా సినిమాల్లో పాటలు కూడా వ్రాస్తున్న విషయం గమనించే ఉంటారు. ఆయన వ్రాసిన మొదటి పాట 'ఆత్మబంధం' సినిమాలో 'పోరింక పడలేను..' అనేది. అలానే ఆయన యన సినిమాల్లో పాడిన మొదటి పాట 'మొండి మొగుడు - పెంకి పెళ్ళాం' సినిమాలో వేటూరి రాసిన 'నాటకాల జగతిలో జాతకాల జావళి..' వేటూరి గారికి నేషనల్ ఎవార్డు తెచ్చి పెట్టిన 'రాలిపోయే పువ్వా నీకు రాగాలెందుకే..' అనే పాటని కూడా కీరవాణి గారే పాడారు.

తనని తనే ఏడిపించుకున్న ఆత్రేయ

ప్రముఖ రచయిత ఆచార్య త్రేయ 'పాటలు రాయక నిర్మాతలనీ, రాసి ప్రేక్షకుల్నీ ఏడిపిస్తా' రని అందరికీ తెలిసిన నగ్న సత్యం. అయితే ఇలా సమయానికి వ్రాయకపోవడం అనేది బయటి వారికే కాదు, తనకి తను కూడా అలానే చేసుకునే వారు. ఆయన దర్శక, నిర్మాతగా 'వాగ్దానం' అనే చిత్రం నిర్మించారు. శరత్ బాబు రాసిన అద్భుతమైన నవల 'వాగ్దత్త' ధారంగా తీసిన సినిమా అది. అప్పటికే రచయితగా గొప్ప పేరు తెచ్చుకున్న ఆత్రేయ గారు దర్శకుడవుతున్నాడంటే ఒక అద్భుతమైన దృశ్యకావ్యం వస్తుందని అందరూ ఊహించారు. అయితే దర్శకుడిగా ఉన్నప్పటికీ ఆయన కథమీద, మాటల మీద, చిత్రీకరణ మీదా మనసుపెట్టలేదు. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే అందర్నీ ఏడిపించినట్లే - ఆయన్ని యనే ఏడిపించుకునేవారు. తీయవలసిన సీను రాయక, ఘాటింగ్ కి సమయానికి రాక ఆయన కోసం మేము నిరీక్షిస్తూ కూర్చోవడం, ఆయన వచ్చేలోపల షాట్ కూడా ఏర్పాటు ఏర్పాటు చెయ్యడం అలా జరిగింది. విధంగా ఆయనతో ఆయన సహకరించుకోకుండా, తనకి తనే కీడు కల్పించుకున్నారు. చేస్తున్న వృత్తిమీద పూర్తి బాధ్యతని పెట్టుకుని వ్యవహరించి ఉంటే, అంతటి ఊహలు, ఆలోచనలు గల రచయిత - డైరెక్టర్ గా కూడ ఎంతటి గొప్ప స్థానంలో వుండేవారో కదా అనిపిస్తుంది. అలా జరగలేదే అని తలచుకున్నప్పుడు ఎంతో బాధ.

('నేను - నా దర్శకులు' లో అక్కినేని)

అంతగా ప్రజాదరణ పొందని సినిమాల్లో ఆత్రేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

ఉన్న నాడు వున్నదాని విలువ తెలియదు
తెలుసుకున్న నాడు అది చేతి కందదు
పగిలిన గుండె రగులుతు ఉంటే
బ్రతుకొక బండగా బరువై పోతే
నిప్పును ఆర్చవురా నీ కన్నీళ్ళు
న్యాయం చెప్పరురా! ఏ దేవుళ్ళు
ఏడడుగుల బంధం (1985)

కలగా కరిగిపోయే చంద్రుడు
వెలుగై రగిలిపోయే సూర్యుడు
ఇద్దరైనా ఒక్కరైనా వెలుగు ఒక్కటే ఉన్నది
వలపు శాశ్వతమైనది
మరో మొనగాడు (1985)

వెన్నెల్లు వచ్చినా చేకట్లు ముసిరినా
ఒక రాత్రినే మురియు ఆకాశమై
ఒక బాటనైనా ఎడబాటునైనా
ఒక ప్రీతినే చూపు అనుబంధమై
శిక్ష (1985)

పుట్టే నాడు గిట్టని నాడు
మనసు మమత మనిషికి తెలియని భావాలు
మసి పూసిన సత్యాలు - మధురమైన శిధిలాలు
ఈ శిధిలాలకు చరిత్ర ఉంటుందా
ఈ జన్మలకు జన్మే లేదని రాసే ఉందా - అందుకే
దేవుడే నాస్తికుడై - మారితీరని
మానవుడిని దానవుడుగ మార్చి చూడని
శ్రీవారు (1985)

మనసు పడితే ప్రేమౌతుంది
 ప్రేమ చెడితే ఏమవుతుంది
 చెప్పరాని ఒప్పుకోని తప్పవుతుంది
 అది ఆర్పలేని నిప్పు అవుతుంది
 (కాస్టన్ నాగార్జున 1986)

సినిమాల్లో తొలిరేయి నాడు నేడు

కాలగతిన సినిమా పాటల సాహిత్యంలో వచ్చిన కొన్ని మార్పులు
 తొలిరేయి సన్నివేశాల్లో అలనాటి పాటలు - ఈ నాటి పాటలు మచ్చుకి కొన్ని
 హాయి సఖీ..హాయి సఖీ
 హాయి సఖీ..హాయి సఖీ
 బ్రతుకే హాయి సఖీ..ఈ బ్రతుకే హాయి సఖీ..
 హాయి గొల్పు ఈ రేయి
 మధుర స్వప్నమోయి
 వెన్నెల ప్రోవుల - క్రొన్నన తావుల
 వలపుల వలతొ - నీ చేదోయి
 తళుక్ తళుక్కుని మెరుపు తీగలై
 విరిసె నీదు కనుదోయి
 జల జల జల ప్రణయ మధువులే
 కురిసె నాదు మదిలోయి
 స్వర్ణ సీమ (1945)

ఎంత హాయి ఈ రేయి
 ఎంత మధురమీ హాయి
 చందమామ చల్లగా
 మత్తుమందు చల్లగా
 ఒకరి చూపులోకరిపైన విరితూపులు విసరగా..

...

కానరాని కోయిలలు - మనల మేలుకొలుపగా
 కానరాని కోయిలలు - మనకు జోలపాడగా
 మధుర భావ లాహిరిలో మనసు తూలిపోవగా
 మధుర భావ లాహిరిలో మనము తూలిపోవగా

గుండమ్మ కథ (1962)

ఏవేవో చిలిపి తలపులురుకుతున్నవి
 అవి ఎలా ఎలా చెప్పాలో తెలియకున్నవి

 మరపురాని తొలిరేయి మరలరానిది
 మనుగడ ఈ నాటితో మనది కానున్నది

సుమంగళి (1965)

ఇంకాస్త ముందుకి
 భామా భామా పడుచురేయి అదరనీ
 మామా మామా సిలుకు చీర నలగనీ
 మరి పాలో పళ్ళో అందించి
 ముందేదో నువ్వే వివరించు

ఏవండీ! విడొచ్చింది (1992)

చెదరని పాపిడి వయసుకే శాపము
 అలిగిన చీరకు నలిగితె మోక్షము
 స్వర్ణమంటే పైన కాదు
 కిందనే ఉంది చూసుకో....
 నెమ్మది నెమ్మది ఎక్కడో హాయి ఉన్నది
 ఓపలేని తీపి బాధ ఎక్కువైతె కళ్ళు మూసుకో..

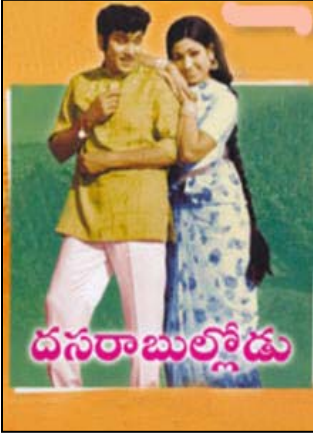
ఘరానా మొగుడు (1992)

చిత్ర కదంబం

సిని బరాణీలు

విరుకొచ్చినవారు - సినిజ్ఞా నానందమహర్షి

1971 లో విడుదలై చరిత్ర సృష్టించిన 'దసరాబుల్లోడు' చిత్రాన్ని తెలుగు ప్రేక్షకులు అంత త్వరగా మర్చిపోలేరు. ఆ చిత్రం ఒక విజయవంతమైన నిర్మాతని విజయవంతమైన దర్శకుడిగా మార్చింది. ఈ విషయాన్ని అక్కీనేని గారు తన నేను-నా దర్శకులు అన్న పుస్తకంలో ఇలా వ్రాసుకున్నారు - కథ అల్లకోడంలో, స్క్రిప్టు సిద్ధం చెయ్యడంలో, దగ్గరుండి సంగీతం చూసుకోడంలో రాజేంద్రప్రసాద్ సమర్థుడు. అలాగే 'దసరాబుల్లోడు' స్క్రిప్టు తయారు చేశాడు. పూర్తిగా స్క్రిప్టు తయారైన తర్వాత, నటీ నటుల్ని తక్కిన టెక్నిషియన్లని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని - ఆ చిత్రాన్ని నన్ను డైరెక్టు చెయ్యమని అడిగాడు! అడగడమేకాదు పట్టుబట్టాడు. "నాకా ఆసక్తి లేదు. ఉద్దేశమూ లేదు. నేనేలా డైరెక్టు చేస్తాననుకున్నావు? అంతా సిద్ధం చేసుకున్నావు- నీకు అన్నీ తెలుసు. షూటింగ్ టైములో సెట్స్ కి రాకపోయినా టెక్నిక్ అంతా తెలిసిన వాడివి - నువ్వే డైరెక్టు చెయ్యి" అన్నాను. కాదు కూడదన్నాడు. "మేమంతా నీ వెనుక వున్నాం- కథ బావుంది. పాత్రలు బావున్నాయి. నిర్మాతగా ఒక హోదా సంపాదించుకున్న వాడివి, నువ్వే డైరెక్టు చెయ్యి" అని గట్టిగా బలవంతం చేస్తే, ఒప్పుకున్నాడు. ఒప్పుకున్న తర్వాత, తన బాధ్యత మరింత ఎక్కువై, అన్ని విషయాలూ మరింత జాగ్రత్తగా చూసుకున్నాడు. ఏవిధంగా ఎవరి ప్రమేయమూ లేకుండా "దసరాబుల్లోడు" డైరెక్టు చేశాడు. మంచి పాటలు, తగిన చిత్రీకరణ, శృంగారం, డ్రామా- అన్నీ బాగా తీశాడు. తొలి చిత్రంతోనే 'టాప్ డైరెక్టర్' అనిపించుకున్నాడు. ఆ చిత్రం 'సూపర్ హిట్' అయింది. దక్షతగల నిర్మాత, సమర్థుడైన దర్శకుడిగా కూడా మారాడు.!

ప్రముఖ గేయరచయిత ఆత్రేయ గారి గురించి ఈ శీర్షికలో చాలా సార్లు ప్రస్తావించుకున్నాం. ఆయన పాటల్లో ఎంత గాఢత ఉందో ఆయన గురించి అన్ని విశేషాలు, పుకార్లు షికార్లు చేస్తుండేవి ఆ రోజుల్లో. ఆయన 'ఇంద్రధనుస్సు' చిత్రంలో వ్రాసిన 'నేనొక ప్రేమ పిపాసిని..' పాట చాలామందికి గుర్తుండే ఉంటుంది. ఆ రోజుల్లో భగ్గు ప్రేమికులందరికీ అదొక ప్రార్థనాగీతం అన్న మాట. ఐతే ఆత్రేయ గారికి అప్పటి కాలంలోని ఒక హీరోయిన్ తో మంచి స్నేహం ఉండేదట. ఒక రోజు ఆవిడ ఇంటికి వెళితే ఆవిడ ఆవిడ లోనికి రానివ్వలేదట. అప్పుడు బయటే నిలుచుని ఆయన ఈ పాట

రాసారని ఒక వదంతి..! ఏమైతేనేం ఒక అద్భుతమైన పాటని తెలుగు వారికి అందించిన ఆత్రేయ గారిని తెలుగు వారు ఎప్పుడూ మరిచిపోలేరు. ఈ పాట పాడిన బాలు గారు ఎప్పుడు ఎదురైనా "ఒరే బాలూ..ఒక్క సారి ఆ పాట నేనొక ప్రేమపిపాసిని పాడరా.." అని అడిగి మరి పాడించుకునే వారట..! మనసుకవి ఆత్రేయ తెలుగు వారి మనసుల్లో ముద్రవేసుకున్న పాటలు వేలాదిగా రచించి అజరామరమయ్యారు.

చిత్రరంగంలో పరిచయాలు గమ్మత్తుగా ఉంటాయి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం గారు గాయకుడిగా పేరు తెచ్చుకుంటున్న కొత్తలో ఒకసారి రాజమండ్రిలో శ్రీరామనవమి ఉత్సవాలకి పాడడానికి వెళ్ళారు. రైల్వే స్టేషన్ దగ్గరకి ఒక అబ్బాయి, అతని చెల్లెలు కల్సి వచ్చి బాలు గారి మెడలో దండవేసి తాము రాజమండ్రిలో బాలు గారి అభిమాన సంఘం స్థాపించామని చెప్పారు. బాలు గారు ఇంత చిన్నవయసులో ఇలాంటి అభిమాన సంఘాలు వగైరాలు వద్దు చక్కగా చదువుకో అని చెప్పారు. ఆ కుర్రాడు, అతని రెండు జెళ్ళ చెల్లెలు మర్నాడు వచ్చి బాలు గారిని తమ ఇంటికి రమ్మని బతిమాలి తీసుకెళ్ళారు. కొన్నాళ్ళకి ఆ రెండు జెడల చెల్లెలు తెలుగు చిత్రరంగాన్ని ఏలే బ్యూటీ క్వీన్ అవుతుందని బాలు గారు ఊహించలేదు. ఆమె జయప్రద! ఆమె బ్రదర్ రాజబాబు.

తెలుగు శ్రోతల్ని తన మత్తు కంఠంతో ఎన్నో సంవత్సరాలు గమ్మత్తుగా చిత్తుచేసిన ఎల్లారీశ్వరి గారు తెలుగు అమ్మాయి అనుకుంటారు చాలా మంది. ఆమె అసలు పేరు 'లూర్డు రాజేశ్వరి'. రోమన్ కాథలిక్ కుటుంబానికి చెందిన తమిళ అమ్మాయి. పెద్దవాళ్ళు పెట్టిన పేరు లూర్డ్ మేరీ. వాళ్ళ అమ్మమ్మ వైపు వాళ్ళు మేరి అని పిలిస్తే నాన్నమ్మ వైపు వాళ్ళు హిందూ దేవతలని పూజిస్తూ ఆమెని రాజేశ్వరి అని పిలిచే వాళ్ళు. సినిమాల్లోకి వచ్చినపుడు ఏ.పి.నాగరాజన్ గారు ఆమె పేరుని ఎల్.ఆర్.ఈశ్వరి గా స్థిరపరిచారు.

తెలుగు చిత్ర రంగంలో ఎప్పటికీ చెరిగిపోని చరిత్ర సృష్టించిన 'దేవదాసు' చిత్రంలో పార్వతి పాత్రకి ముందుగా అనుకున్న హీరోయిన్ షావుకారు జానకి. ఆ రోజుల్లో డి.ఎల్.నారాయణ గారు అగ్రశ్రేణి నిర్మాత. షావుకారు జానకికి పి.ఆర్.వో గా ఒక ప్రముఖ డిటెక్టివ్ నవలా రచయిత పనిచేస్తుండే వారు. ఆయన డి.ఎల్.నారాయణ గారి వద్దకి వెళ్ళి షావుకారు జానకి గారి కాల్తీట్ల గురించి అడిగిన తీరు డి.ఎల్ గారికి కోపం తెప్పించింది. ఆ కోపంలో జానకి తన చిత్రంలో నటించలేదని అగ్రిమెంట్ చించేసి ఆ పి.ఆర్.వోని పంపించేసారు. అప్పుడు అక్కనేని పక్కన ఎవరైతే పార్వతి పాత్రకి బావుంటారా అని చర్చించి , అంతకు ముందే తమ 'శాంతి' చిత్రంలో నటించిన సావిత్రిని ఎంపిక చేసారు. ఆ విషయాన్ని అక్కనేనితో కూడా సంప్రదిస్తే ఆయనా ఓకే అన్నారు. ఆ విధంగా శరత్ బాబు సృష్టించిన పార్వతి పాత్రకి ప్రాణ ప్రతిష్ట చేసే అవకాశం సావిత్రికి లభించింది.

తెలుగు నటుడు కాకపోయినా ప్రముఖ తెలుగు నటి సావిత్రి భర్తగా తెలుగు వారందరికీ పరిచయమున్న జెమినీ గణేశన్ అసలు పేరు గణేశన్ మాత్రమే. జెమినీ స్టూడియోలో పనిచేసేవాడు కాబట్టి జెమినీ గణేశన్ అనిపిలిచే వారు. సైన్సుగాడ్యుయేట్. మద్రాసులో లెక్చరర్ గా పనిచేసేవాడు. మంచి స్పోర్ట్స్ పర్సన్, అందంగా ఉండేవాడు. 'ఆడది' అతని బలహీనత. తమిళ రంగంలో అతన్ని 'కాదల్ మన్నన్' అని పిలుస్తుండే వారు. నాలుగు పెళ్ళిళ్ళు చేసుకున్నాడు. చివరి దశలో 80 ఏళ్ళు వచ్చాక కూడా సెక్రటరీని పెళ్ళాడితే ఆమె అతన్ని నానా బాధలూ పెట్టి వదిలేసింది. అతని రెండో భార్య పుష్పవల్లి, ప్రముఖ హీరోయిన్ రేఖ తల్లి. మూడో భార్య తెలుగు వారి మహానటి సావిత్రి. వాళ్ళ వివాహం ఎలా జరిగిందంటే - 1948 ప్రాంతాల్లా జెమినీ స్టూడియోలో గణేశన్ కాస్టింగ్ డిపార్ట్మెంట్లో పనిచేసేవాడు. సావిత్రి వేషాలకోసం వెతుకుతూ జెమినీ స్టూడియోకి వెళ్ళినప్పుడు అతనితో పరిచయమయ్యింది. కొన్నాళ్ళకి గణేశన్ వేషాలిప్పించే ఉద్యోగం మానేసి సినిమాల్లో వేషాలెయ్యడం మొదలెట్టాడు. పి.పుల్లయ్య గారు తీసిన 'మనంపోల్ మాంగల్యం' అనే సినిమాలో ఇద్దరూ కలిసి నటించారు. అప్పుడే ఇద్దరు ప్రేమలో పడ్డారు. అప్పటికే జెమినీ గణేశన్ పిల్లల తండ్రి అని తెలిసినా సావిత్రి అతణ్ణి 1952 లో వివాహమాడింది. అయితే కుటుంబ వ్యవహారాల వల్ల 1956 వరకూ తమ వివాహం విషయాన్ని ప్రకటించలేదు. చివరికి 1956లో పబ్లిక్లో చెప్పి, కలిసి జీవించడం మొదలుపెట్టారు.

ఈ గీతమూ..ఇది రికార్డు..!!

సింధుభైరవి రాగంలో

పాట	చిత్రం, గానం, సంగీతం
నడిరేయి ఏ జాములో	(రంగుల రాట్నం, ఘంటసాల, జానకి ఎస్.రాజేశ్వరరావు)
ఏమని పాడెదనో	(భార్యాభర్తలు, పి.సుశీల, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)
ప్రేమ ఎంత మధురం	(అభినందన, ఎస్.పి.బాలు, ఇళయరాజా)
కలమంత కత్తిరిస్తే	(స్వావర్ణపురం పోలీస్ స్టేషన్, బాలు, జానకి, ఇళయరాజా)

భూపాల రాగం లో

పాట	చిత్రం, గానం, సంగీతం
తొలిసంజెవేళలో	(సీతారాములు, బాలు, సుశీల, సత్యం)
కనుమూసినా కనిపించే	(సంతానం, ఘంటసాల, సుసర్ల దక్షిణామూర్తి)

బిలహరి రాగంలో

పాట	చిత్రం, గానం, సంగీతం
ఎవరు నేర్పేరమ్మ యీ కొమ్మకు	(ఈనాటి బంధమేనాటిదో, సుశీల, ఎస్.రాజేశ్వరరావు)
మాదీ స్వతంత్ర దేశం	(ప్రైవేటు రికార్డు, టంగుటూరి సూర్యకుమారి, రజని)

పౌరాణిక చిత్రాల్లో చాలా పద్యాలకి బిలహరి రాగాన్ని ఉపయోగించారు.

అంతగా ప్రజాదరణ పొందని సినిమాల్లో ఆతేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

భర్త విశ్వాసమే భర్య సౌభాగ్యం
భార్య సౌశీల్యమే భర్తకో స్వర్గం
(కౌప్టెన్ నాగార్జున, 1986)

ఓ పిచ్చి దేముడా - మనసిచ్చి చూడరా
ప్రేమించి చూడరా - విలపించి చూడరా
నువ్వేమో పగిలే శిలరా - నేనేమో రగిలే చితిరా
(దాగుడు మూతలు, 1986)

కనులలో లేనిదే కౌగిలిలో దొరకదు
మనసులో లేనిది మాటగా పలకదు
(దాగుడు మూతలు, 1986)

సత్యమన్నది వడ్లగింజలో
 దాగి వున్న బియ్యము,
 పొట్టులాగ కప్పి వుండును
 పుట్టుకతో అజ్ఞానము,
 మెరుపులేక మబ్బులేక
 కురవదెన్నడు వర్షము,
 చినుకుకేలా తెలుసు తనకు
 జన్మనిచ్చిన మేఘము!
 (పద్మవ్యాహం, 1986)

తెలియకన్న మాటేదైనా విలువ లేనిది
 విలువ తెలిసి అన్నది ఎపుడు మాసిపోనిది
 గుండెవేగము కొండలైనా ఆపలేనిది
 (హెచ్చరిక, 1986)

చిత్ర కదంబం

సినీ బరాణీలు

విరుకొచ్చినవారు - సినీజ్ఞా నానందమహర్షి

అమరశిల్పి జక్కన్న చిత్రంలోని 'నిలువుమా నిలువుమా నీలవేణీ..' అనే పాటని సాలూరు వారు బహుదారి రాగంలో స్వరపరిచారు. చిత్రసీమలో బహుదారి రాగాన్ని వాడింది సాలూరు వారేనని చాలామంది ప్రశంసిస్తారు.

సాలూరు రాజేశ్వరరావు గారు 'లక్ష్మీ నిలయం' అనే ఒక సినీమాలో "ముద్దుల గుమ్మ మోజులు ఎన్నో తెచ్చింది..అన్నీ నీకే ఇస్తా తీసుకో.." (రచయిత: ఎమ్.కె.రాము) అనే పాటని స్వరపరిచారు. ఐతే ఆ సినీమా తరువాత విడుదలకి నోచుకోలేదు. పాటలోని పల్లవి టేకాఫ్స్ ని రాజేశ్వరరావు గారి అబ్బాయి కోటి 'నువ్వేకావాలి' చిత్రంలోని 'ఎక్కడవున్నా..' అనే పాటలో వాడుకున్నారు.

జయభేరి సినీమా విడుదలవుతున్న రోజునో ఆ కిందటి రోజునో పత్రికల్లో ప్రకటనలు వచ్చాయి. అందులో సాంకేతిక నిపుణుల పేర్ల వెనకాల అందరికీ వాళ్ళ డిగ్రీలు కూడా రాసారు. అలానే మల్లాది రామకృష్ణ శాస్త్రి ఎమ్.ఎ. అని రాసారు. ఇది చూసిన శాస్త్రి గారు అగ్గిమీద గుగ్గిలం ఐపోయారు. ఎవరు అలా ప్రకటన తయారు చేయించారా అని వాకబుచేస్తే పేకేటి శివరామ్ అని చెప్పారు. వెంటనే శాస్త్రి గారు పేకేటి శివరామ్ ని పిలిపించి " పేరు వెనుక ఎమ్మే ఎప్పుడైనా వేసుకున్నానా - నేనే మర్చిపోయాను కదా.. నాకు మూడు ఎమ్మేలు కాదు, తలమీద నాలుగు వెంట్రుకలు కూడా వున్నాయి. ఈ సారి నా పేరు వేస్తే ఫోర్ హాయిర్ అనికూడా వెయ్యి ' అని తారాస్థాయిలో విరుచుకుపడ్డారు.

ప్రేమ్ నగర్ చిత్రంలో ఆత్రేయ వ్రాసిన 'మనసు గతి ఇంతే..మనిషి బ్రతుకింతే..' అనేపాట గుర్తులేని సినీ అభిమానులు ఉండరనుకుంటాను. ఆ పాట సాహిత్యంలో ఎక్కువగా నిరాశే ధ్వనిస్తుంది. అది కథాపరంగా వచ్చింది కావొచ్చు , ఆత్రేయ పాటల్లో ఎక్కువగా వినిపించే విరహా ధ్వని కూడా కావొచ్చు. ఈ సినీమా వచ్చిన కొద్ది కాలానికే 'పవిత్రహృదయాలు' అనే సినీమా వచ్చింది. అందులో సి.నారాయణ రెడ్డి గారు ఈ నిరాశా వాదానికి పూర్తి వ్యతిరేకంగా ఆశావాదంతో ఒక పాట రాసారు. దాని పుట్టుక గురించి ఒక చోట సినారె ఇలా వ్రాసారు.

"పవిత్రహృదయాలు చిత్ర సంగీత దర్శకులు టి.చలపతి రావు. పాటల సిటింగ్ లో ఉన్నప్పుడు ఆయన సినారె తో" అవునండీ ప్రేమ్ నగర్ లో ఆత్రేయ 'మనసు గతి ఇంతే' అంటూ నిరాశావాదాన్ని నూరిపోసారు. అదేమంత మెచ్చుకోతగ్గ విషయం కాదండీ..' అన్నారు. అందుకు నేనూ 'అవును.

మనసు మనిషికి శిక్ష అని ఎందుకనుకోవాలి. వరం కావొచ్చు కదా. పక్షులకుంటాయా పరీక్షలు? రాళ్ళకు పడతాయా శిక్షలు? మనిషన్న వాడికే శిక్షలూ పరీక్షలు..అందుకే మనిషికి నిండు మనసు కావాలి' అన్నాను. అదే పాట రూపంలో 'మనసే మనిషికి తీయని వరము' రూపుదిద్దుకుంది'

అలనాటి సినిమాల్లో అద్భుతమైన సాహితీ విలవలు కల పాటలు వ్రాసిన వారిలో సముద్రాల సుప్రసిద్ధులు. ఆయన పూర్తిపేరు సముద్రాల రాఘవాచార్యులు. వారి పెద్దబ్బాయి రామానుజం కూడా తరువాత జూనియర్ సముద్రాలగా చిత్రరంగప్రవేశం చేసి మరపురాని మధురగీతాలన్నెంటినో అందించారు. అయితే సముద్రాల జూనియర్ చిత్రరంగ ప్రవేశం రచయితగా జరగలేదు. ఆయన వాహినీ స్టూడియోలో సాండ్ రికార్డింగ్ గా చలనచిత్ర జీవితాన్ని రంభించారు. తరువాత రచయితగా స్థిరపడ్డారు. 'బతుకు తెరువు' చిత్రంలోని 'అందమె ఆనందం..' అన్నపాట సీనియర్ సముద్రాల పేరుతోనే ప్రసిద్ధి చెందింది కానీ నిజానికి ఆ పాట రాసింది జూనియర్ సముద్రాలే . ఈ విషయాన్ని మరో ప్రముఖ రచయిత ఆర్కడ ఒకచోట రాస్తూ "ఆ పాటని ఘంటసాల తన ఇంట్లో ట్యూన్ చేస్తున్నప్పుడు నేను ప్రత్యక్ష సాక్షిని' అని రాసారు. ఎన్టీ గారి 'పాండురంగ మహాత్మ్యం' సినిమాకి జూనియర్ సముద్రాల గారే మాటలు పాటలు రాసారు. ఆ స్క్రిప్టుని ప్రతిరోజూ స్నానం చేసాక, పాత్తు పంచెకట్టుకున్నాక, తిరుమణి, తిరు చూర్లాలు పెట్టుకున్నాక మడిగా రాసేవారట. అలాంటి నిబద్ధత , శ్రద్ధ ఈ నాటి సినిమాల్లో ఎక్కడైనా వున్నాయా అని ప్రముఖులు పదే పదే అనుకోవడంలో తప్పులేదేమో..!

చిత్రం: సాక్షిపత్రిక నుంచి

అనువాద - అనుకరణ స్వరాలు

ఒక భాషలోని ట్యూన్స్ ని మరో భాషలో అనుకరించడం, అరువు తెచ్చుకోవడం ఎప్పటినుంచీ వస్తున్న ఆచారమే. పాత సినిమాల్లో ఇలా అనుకరించబడిన చాలా స్వరాలకి తమిళ మాతృకలు ఎక్కువగా వుండేవి. దీనికి ఒక కారణం ఆయా తెలుగు సినిమాలని తమిళ సినిమాల ఆధారంగా నిర్మించడం కూడా.

కొన్ని ఉదాహరణలివిగో..

తెలుగు చిత్రం	పాట	తమిళ చిత్రం	ఒరిజినల్ పాట
మంచి కుటుంబం	మనసే అందాల బృందావనం	మోటార్ సుందరం పిళ్ళై	మనమే మురుగనిన్
సుమంగళి	కనులు కనులతో కలబడితే	శారద	ఒరుత్తి ఒరువనై.. .
కాన్స్టేబుల్ కూతురు	చిగురాకుల ఊయలలో	పోలీస్ కారన్ మగళ్	ఇందమండ్రత్తిల్..
కాన్స్టేబుల్ కూతురు	వెన్నెలకేలా నాపై కోపం	పోలీస్ కారన్ మగళ్	నిలవుక్కు..
మంచి చెడు	రేపంటి..రూపం కంటి..	పాశం పాల్	వన్నం పరువం..

తోడు నీడ	అత్త ఒడి పువ్వు వలె..	కర్పగం	అత్తమడి మెత్తమడి..
పెళ్ళి కానుక	పులకించని మది పులకించు	కళ్యాణపరిసు	తుళ్ళాదమనమున్ తుళ్ళం..
పెళ్ళికానుక	ఆడేపాడే పసివాడ	కళ్యాణపరిసు	ఉన్నె కండునాన ఆడ..
రక్త సంబంధం	బంగారు బొమ్మ రావేమే	పాశమలర్ వారాయి	ఎన్ తోళ్ళి
మంచి మనసుకు మంచి రోజులు	ధరణికి గిరి భారమా	తైపిరందాళ్ వళ్ళి	పిరుక్కుమ్ మన్నుకు మరబారమా..

అంతగా ప్రజాదరణ పొందని సినిమాల్లో ఆతేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

ఆడది వెతికే అందం ఒకటే
 వంచనలేని మంచి తనాన్నే
 అప్పుడు మగడు వామనుడైనా
 హిమాలయంలా కనపడును
 ఆకారంలో యెలాగున్నా మన్మధుడల్లె ఉంటాడు
నాకూపెళ్ళాం కావాలి (1987)

మనిషిగా పుట్టినోడు తప్పు చేస్తు వుంటాడు
 మనిషిగా మారినోడు దాన్ని ఒప్పుకుంటాడు
మదనగోపాలుడు(1987)

కలలకు భయపడి పోయాను
 నిదురకు దూరం అయ్యాను
 వేదనపడ్డాను
 స్వప్నాలైతే క్షణికాలేగా
 సత్యాలన్నీ నరకాలేగా
 స్వప్నం సత్యమైతే వింత
 సత్యం స్వప్నమయ్యేదుండా
 ప్రేమకంత బలముందా?
అభినందన(1988)

ప్రేమకన్నా పాశముందా

పెంచుకుంటే దోషముందా
తెంచుకుంటే తీరుతుందా
పంచుకుంటే మరిచేదా

ఆరాధన(1988)

మోడుకు వున్నది మళ్ళీ చిగురింపు
చేసిన తప్పుకు లేదట మన్నింపు
ఏడ్చినా నవ్వినా వున్న మనసాకటె
కోరిన మారిన రాదులే ఇంకొకటి

గాంధీనగర్ రెండో వీధి (1988)

గాలిబు రాసినది ప్రేమ కవనము
ఖయ్యాము కోరినది పానకలశం
మనసుకు చావు - లేకున్నది
మనిషికి ఎప్పుడో - రానున్నది

ప్రేమ (1988)

ఒక మంచి నేస్తముంటే లేనిది లేదు
అది ఎన్ని జన్మలైనా మాసి పోనేపోదు
ధనమెంతున్నా అది దొరకదురా
మనసెంతున్నా అది చాలదురా
నీదని నాదని లేనిదే చెలిమిరా

మిస్టర్ హీరో (1988)

చిత్ర కదంబం

సిని బరాణీలు

ఏరుకొచ్చినవారు - సినిజ్ఞా నానందమహర్షి

శ్రీశ్రీ శతజయంతి సందర్భంగా స్టైప్షల్

శ్రీశ్రీకి జాతీయ ఎవార్డు తెచ్చి పెట్టినపాట 'అల్లూరి సీతారామరాజు' చిత్రంలోని 'తెలుగువీర లేవరా..'. ఆ పాటలో రెండు వాక్యాలు

'ప్రతి మనిషి తొడలు గొట్టి - శృంఖలాలు పగులగొట్టి
సింహాలై గర్జించాలి..' అని వుంటాయి. సునిశితంగా గమనిస్తే ఇందులో ఒక వ్యాకరణ దోషం ఉంది. 'ప్రతి మనిషి' అనేది ఏక వచనం. కానీ 'సింహాలై' అనేది బహువచనం. ఒకే పోలికలో భిన్నమైన వచనాలు వాడడం వ్యాకరణరీత్యా పొరబాటు. ఐతే చాలా రోజుల వరకూ శ్రీశ్రీ కూడా ఈ పొరబాటుని గమనించనే లేదు. తెల్పుకున్న తర్వాత అది పొరబాటేనని ఒప్పుకున్నారు. స్వరానికి లోపం రాకుండా 'సింహాలా గర్జించాలి..' అని వ్రాసి ఉండాల్సింది. పొరబాటుని సమర్థించుకోవడం కాకుండా, ఒప్పుకోవడం శ్రీశ్రీ ప్రత్యేకతగా చెప్పుకోవచ్చు.

'పంతాలు - పట్టింపులు' సినిమాలో శ్రీశ్రీ రాసిన పాట 'ఇనుకోరా..ఈ మల్లన్న మాటే ఇనుకోరా..'. అందులో ఒకచోట 'ఈ బతుకుందే ఎంతో బరువు..' అని రాశారు. పక్కనే ఉన్న నటుడు చదలవాడ కుటుంబరావు గారు 'ఈ బతుకుందే మా సెడ్డ బరువు..' అని మార్చమని చెప్పారు. శ్రీశ్రీ వెంటనే ఒప్పుకుని 'సెడ్డ బరువు' అని మార్చారు. యాదృచ్ఛికం ఏమిటంటే అదే రాత్రి చదలవాడ గారు తన బరువైన బతుకుని ముగించారు!!

శ్రీశ్రీ అంటే విప్లవ గీతాల స్పెషలిస్ట్ అని అపప్రధ వుంది. అయితే భావగీతాలుగా పరిగణించదగిన అనేక పాటల్ని కూడా శ్రీశ్రీ రాసారు. 'ఆకాశ వీధిలో అందాల జాబిలి', 'నా హృదయంలో నిదురించే చెలి', 'పాడవేల రాధికా..', 'ఎవరివో..నీవెవరివో..' ఇలాంటివన్నీ శ్రీశ్రీ వ్రాసిన లలిత లలిత గీతాలే!! ఒకసారి ఎస్.రాజేశ్వరరావు గారు 'బొబ్బిలి యుద్ధం' సినిమా పాటల సెటింగ్లో శ్రీశ్రీ గారితో కూర్చున్నారు. ఆయన్ని రెచ్చగొట్టాలన్న ఉద్దేశంతో 'ఇందులో ఒక జావళి ఉంది..మీరు వ్రాయగలరా..?' అని అన్నారు. 'గలనో లేదో చూడండి..' అంటూ 'నినుజేర మనసాయెరా - నా స్వామి చనువార దయసేయరా..' అని ముందుగా ఇచ్చిన ట్యూన్కి అలవోకగా రాసేసారట ..దటీజ్ శ్రీశ్రీ.

శ్రీశ్రీ గురించి కొన్ని సినిమాపాటల్లో ఇతర కవులు ప్రస్తావించడం ఆయన పాటల పట్లా, కవిత్వం పట్లా వారికున్న ఆప్యాయతని సూచిస్తుంది.

రాజ్ - కోటి సంయుక్తంగా సంగీత దర్శకత్వం వహించిన 100వ సినిమా రాజ విక్రమార్క(1990) ఇందులో వేటూరి ఒక పాట వ్రాసారు 'గగన కిరణ గమనమిది - భువన భవన చలనమిది - చలిత లలిత కథనమిదే - శ్రీ రాగం ఆడే శృంగార క్షణంలో - శ్రీశ్రీలో రేగే కవితాగ్ని కణంలో..' అంటూ శ్రీశ్రీని ప్రస్తావించారు.

అలానే రామదండు (1981) సినిమాలో ఆత్రేయ 'చిన్నాడు అబ్బలాగే కవిగాడవుతాడు - శ్రీశ్రీలా కవిత రాస్తాడు..' అని రాశారొక పాటలో.

కె.విశ్వనాథ్ దర్శకత్వం వహించిన ఒకే ఒక చిత్రానికి శ్రీశ్రీ ఒక పాట రాసారు. అది విశ్వనాథ్ గారి మొట్ట మొదటి సినిమా 'ఆత్మగౌరవం'. అందులో శ్రీశ్రీ రాసిన పాట 'వలపులు విరిసిన పూవులే - కురిపించెను తేనియలే..'.

శ్రీశ్రీ వ్రాసిన అత్యంత ప్రసిద్ధమైన గేయం 'మరో ప్రపంచం..మరో ప్రపంచం..మరో ప్రపంచం ..పిలిచింది..'. దీని నడకని 'భజగోవిందం..భజగోవిందం..గోవిందం భజ మూఢమతే..' నుండి తీసుకున్నానని శ్రీశ్రీ రాసారొకచోట.

అనువాద - అనుకరణ స్వరాలు

ఒక భాషలోని ట్యూన్స్ ని మరో భాషలో అనుకరించడం, అరువు తెచ్చుకోవడం ఎప్పటినుంచీ వస్తున్న ఆచారమే. పాత సినిమాల్లో ఇలా అనుకరించబడిన చాలా స్వరాలకి తమిళ మాతృకలు ఎక్కువగా వుండేవి. దీనికి ఒక కారణం ఆయా తెలుగు సినిమాలని తమిళ సినిమాల ఆధారంగా నిర్మించడం కూడా.

కొన్ని ఉదాహరణలివిగో..

తెలుగు చిత్రం

శభాష్ సూరి

పాట

దేవుడికేం హాయిగా వున్నాడు

తమిళ చిత్రం

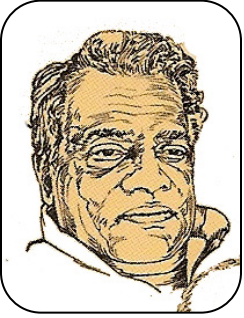
పెరియ ఇడత్తు పెణ్

ఒరిజినల్ పాట

అవళ్ కెన్నా

గుడిగంటలు	దూరానా నీలి మేఘాలు	ఆలయమణి	మానాట్టుం
గుడిగంటలు	జన్మమెత్తితిరా	ఆలయమణి	సట్టిసుట్టలు దడా
నాదీ ఆడజన్మే	నా మాట నమ్మితివేలా	నానుం ఒరుపెణ్	ఏమార సొన్నతు
నాదీ ఆడజన్మే	కన్నయ్యా నల్లని కన్నయ్యా	నానుం ఒరుపెణ్	కణ్ణా కరుణనిరకణ్ణా
నాదీ ఆడజన్మే	చిన్నారి పొన్నారి పువ్వు	నానుం ఒరుపెణ్	పూం పోల పూం పోల
లేతమనసులు	అందాల ఓ చిలుకా	కొళందై దైవం	అన్నుళ్ళ మాంగళియే
లేతమనసులు	కోడి ఒక కోనలో	కొళందై దైవం	కోళి ఒరు కూచ్చిలే
లేతమనసులు	పిల్లలూ దేవుడు	కొళందై దైవం	కొళందై దైవం
లేతమనసులు	హల్లో మేడం సత్య భామ	కొళందై దైవం	ఎన్నవేగం నిల్లు బామా

సినిమాల్లో ఆత్రేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

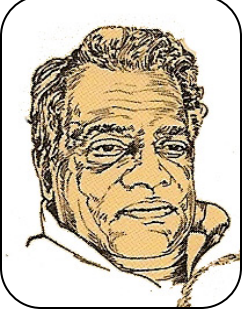
లేదమ్మ కలిమిలో జీవితం
 వృధాడంబములతో రాదులే
 జగానా గౌరవం
 నీతి తప్పని నియమం
 పొరబాటు ఒప్పుకునే ధైర్యం
 పెంచుకోవలె సహనం
 కాగలం అమరులం

ఒకే తల్లి పిల్లలు (1953)

చేయగలిగినది చేశావంతా
 చెయ్యిదాటితే ఎందుకు చింత?
 కృతఘ్నులుండే కాలంలో
 ఎవరికెవరు ఈ లోకంలో..

కన్నతల్లి (1953)

లేని పోని పరువు

తల మోయరాని బరువు
ప్రతిరోజూ మనకు కరువూ

గుమాస్తా (1953)

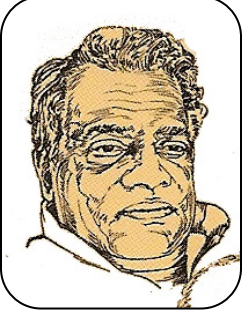
నేడు పూచిన గులాబీ పువ్వు
రేపటికంతా మన్నయిపోవు
కాలానికి కళ్ళెం వేయలేవు
ఆనందానికి అంతం కనలేవు

గుమాస్తా (1953)

వచ్చిన వాళ్ళు పోతారు
పోయినవాళ్ళు రాబోరు
ఈ రాకపోకల సందున ఉంది
రంజైన ఒక నాటకము

అర్థాంగి (1955)

మనసుంటే మన్నించాలి
మనిషంటే మనసుండాలి
ఉందనుకుంటే ఉండిపో
సుఖముందనుకుంటే మరిచిపో
బంధాలే తెంపిపో

అంతే కావాలి (1955)

కొలనులోని కలువరాణి - గగనానికి ఎగరాలని
చందమామ జతలోన - చలాకీగా తిరగాలని
వయసు సాగసు నివాళిగా - మనసు మనసు కలపాలని
కోరుకునే కోరికలు కూరిమికే సూచనలు

దొంగలున్నారు జాగ్రత్త (1958) ***

తేనె మనసులు స్టెషన్

హీరో, హీరోయిన్లతో సహా దాదాపు పాతికమంది కొత్త తారలను పరిచయం చేస్తూ సినిమా తీయడం ఈ రోజుల్లో మామూలేనేమో కానీ, 45 సంవత్సరాలక్రిందట మాత్రం ఇది ఖచ్చితంగా సాహసమే. మామూలు సాహసం కాదు, 1960ల్లో అలా కొత్తవాళ్ళతో సినిమా తియ్యాలంటే ఎన్నో గుండెలుండాలి. అలాంటి ప్రయోగం చేసి విజయం సాధించిన మరపురాని దర్శకుడు ఆదుర్తి సుబ్బారావు గారు. ఆ సినిమా పేరు 'తేనెమనసులు'. విడుదలైన సంవత్సరం 1965. ఈ సినిమా గురించి కొన్ని ఆసక్తికరమైన విశేషాలు ముచ్చటించుకుందాం.

ఈ సినిమాలో పరిచయమై దాదాపు నలభై సంవత్సరాల పాటు హీరోగా వెలిగొందిన నటుడు కృష్ణ అంతకు ముందు, ఆ తరువాత కూడ ఇలా అందరూ కొత్తవాళ్ళతో నిర్మించిన సినిమాలో పరిచయమై అన్ని సంవత్సరాలు నిలదొక్కుకున్న నటుడు ఇంకెవ్వరూ లేరు.

కృష్ణతో బాటు కో-హీరోగా పరిచయమైన రామ్మోహన్ విధి వేరే విధంగా ముగిసింది. నిజానికి తేనె మనసులు, ఆ తరువాత ఇదే తారాగణంతో వచ్చిన కన్నెమనసులు సినిమాలు పరిశీలించిన సినిమా పండితులు కృష్ణ ఎక్కువరోజులు నిలదొక్కుకోవడం కష్టమనీ, రామ్మోహన్ కొన్ని దశాబ్దాలు సినీ రంగాన్ని ఏలతాడనీ జోశ్యం చెప్పారు. కృష్ణతో పోలిస్తే రామ్మోహనే ఎర్రగా , బొద్దుగా ఉండేవాడు. అతన్ని ఆంధ్రాదేవానంద్ అని కూడా అనే వారు.

దాదాపు పాతిక సినిమాలవరకూ హీరోగా వేసినా ఆ పిదప శిఖరంలోనుంచీ లోయలోకి జారిపడినట్లయింది రామ్మోహన్ పరిస్థితి. అతి కొద్ది కాలంలోనే వేషాలు తగ్గిపోయాయి. చివరి రోజుల్లో హైదరాబాదులోని మల్కాజ్ గిరిలో హైస్కూలు పిల్లలకి ట్యూషన్స్ చెప్పుకున్నాడని కొందరంటారు. అప్పట్లో స్వాతి వీక్షిలో 'ఇప్పుడేం చేస్తున్నారు?' అన్న శీర్షికలో రామ్మోహన్ ఇంటర్వ్యూ వచ్చింది. దానిలో "నా పతనానికి నేనే కారణం. బాగా వెలుగులో ఉన్న రోజుల్లో

చుట్టుపక్కల వాళ్ళ మాటలు విని పొగరుగా ప్రవర్తించే వాడిని. సమయానికి సెట్ కి వెళితే వాల్యూ ఉండదని అందరూ నాకు ఎక్కడోసే వారు. నా తప్పులవల్లే నా కెరీర్ ని దెబ్బతీసుకున్నాను. ఆ రోజుల్లో పెళ్ళి చేసుకోవాల్సిన అవసరం కనిపించలేదు. ఎంతో మంది అమ్మాయిలు నా వెనక పడేవారు, ఇప్పుడు పెళ్ళి చేసుకోవాలన్న ఇంట్రెస్టు లేదు..” అని చెప్పుకున్నారు. 1990 ప్రాంతాల్లో అనామకంగా చనిపోయాడు రామ్మోహన్.

‘తేనెమనసులు’ సినిమా రోజులనుంచే కృష్ణగారికి సాహసాలు అలవాటయ్యాయి. అందులో ఒక సందర్భంలో స్కూటర్ మీద వెళుతూ పక్కనే వెళ్ళే జీపులోకి దూకాల్సిన సీన్ ఉంది. డూప్ ని తీసుకొచ్చారు. అతను ప్రయత్నించి “ఈ సీన్ నావల్ల కాదు బాబూ..” అని వెళ్ళిపోయాడు. కృష్ణగారు ‘నేనే చేస్తాను..’ అన్నారు. అసలు సంగతేమిటంటే అప్పటి వరకూ ఆయనకి స్కూటర్ నడపడమే రాదు. రెండు రోజులు రాత్రి పూట అమీరోపెట రోడ్లమీద స్కూటర్ ప్రాక్టీస్ చేసి, సినిమాలో అత్యంత సాహసంతో స్కూటర్ మీద వేగంగా వెళుతూ అంతే వేగంగా వెళ్ళే జీప్ లోకి దూకేశారు కృష్ణ. ఇటీవలే ఒక టి.వి. కార్యక్రమంలో ఈ విషయాన్ని ఆయనే స్వయంగా చెప్పారు.

ఈ సినిమాలో మొత్తం 12 మంది ప్రధాన పాత్రధారుల్ని, 10 మంది సహాయ పాత్రధారుల్ని కొత్తవాళ్ళని తీసుకున్నారు. అప్పటికే ‘మనసులు’ సిరీస్ తో మంచి ఫామ్ లో ఉన్న ఆదుర్తి గారి సినిమా అనగానే వేల సంఖ్యలో (మొత్తం 5 వేలు!) దరఖాస్తులు వచ్చాయి. అందులో సెలక్ట్ కాలేక వెనక్కి వెళ్ళిపోయిన వాళ్ళలో హేమమాలిని, జయలలితలు కూడా ఉన్నారు..! ఈ సెలక్షన్ లో ఆదుర్తి గారికి సహాయకులుగా వున్న కె.విశ్వనాథ్, ఎడిటర్ టి.కృష్ణ గార్లు ప్రధాన పాత్ర పోషించారు.

కె.విశ్వనాథ్ గారితో బాటు ఈ సినిమాకి సహాయ దర్శకుడిగా పనిచేసిన ఎడిటర్ కృష్ణ తరువాత కాలంలో దర్శకుడిగా మారి ‘ఖైదీ బాబాయ్’ (హిందీ ‘దుష్మన్’ కి అనుకరణ) అనే సూపర్ హిట్ సినిమా తీశారు. తరువాత ‘మంచి బాబాయ్’, ‘ అందరికంటే మొనగాడు’ లాంటి సినిమాలు తీసినా దర్శకుడిగా నిలదొక్కుకోలేకపోయారు. అయితే కె.విశ్వనాథ్ గారు మాత్రం మరుసటి సంవత్సరమే ‘ఆత్మగౌరవం’ తో దర్శకుడిగా పరిచయమై తరువాతి కాలంలో మరపురాని దృశ్యకావ్యాలని సృష్టించారు.

ఈ సినిమాలో బాలనటి పాత్ర ధరించిన రోజారాణి తరువాత ఎక్కువ సినిమాల్లో నటించలేదు. కానీ హైదరాబాదులో దూరదర్శన్ కేంద్రం మొదలైనప్పుడు తొలి మహిళా యాంకర్ గా కెరీర్

మొదలుపెట్టారు. అందులోనే యాంకర్ గా వున్న శాంతిస్వరూప్ ని వివాహం చేసుకున్నారు.

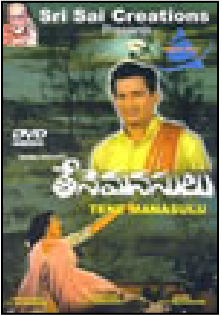
‘తేనె మనసులు’ సినిమాని ముందుగా తెలుపు-నలుపుల్లో తీశారు. అప్పట్లో డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ ది పై చేయిగా ఉండేది. మొదటి షెడ్యూల్ కాగానే తెలుపు-నలుపు రీళ్ళని పంపిణీదారులకి చూపిస్తే వాళ్ళు ‘ఈ సినిమా అస్సలు ఆడదు. వెంటనే ఆపెయ్యండి..’ అన్నారు. పట్టుదలకి మారు పేరైన ఆదుర్తి గారి ససేమిరా ఆపే ప్రసక్తి లేదని చెప్పి, అంతవరకూ తీసిన రీళ్ళని కాలేసి, మళ్ళీ మొదటినుంచీ కలర్ లో తీసారు...! తన నిర్ణయం తప్పుకాదని నిరూపించారు.

అ సినిమా షూటింగ్ మొదలుపెట్టే రోజు ‘ఆంధ్రప్రభ’ డైలీలో పూర్తిపేజీ ప్రకటన ఇచ్చారు. ఆదుర్తిగారికి అటూ ఇటూ హీరో హీరోయిన్లు నలుగురూ నిలుచున్న నిలువెత్తు ఫోటో (మద్రాసు బీచ్ నేపథ్యంలో) వేసి ‘వేరే మా కొత్త తారలు’ అని రాసి ‘తా’ అన్న అక్షరాన్ని కనబడేలా కొట్టేసి ‘వా’ అని వ్రాసారు. అంటే అప్పుడే పరిచయం కాబట్టి ‘తారలు’ అనే కంటే ‘వారలు’ అంటేనే బావుంటుందని ఒక అర్థమూ, భవిష్యత్తులో వీళ్ళు ‘తారలు’ ఐ తీరుతారన్న విశ్వాసంతో ఆ మరో అర్థమూ వచ్చేలా ప్రకటన ఇచ్చారు.

ఈ సినిమాకి కథ అందించిన కె.ఆర్.కె.మోహన్ గారు అప్పట్లో పోస్టల్ విభాగంలో పనిచేసేవారు. ఈ సినిమాకి మూలమైన నవలపేరు ‘వక్రించిన సరళరేఖలు’. అంతకు ముందూ, తరువాత కూడా. సినిమాల గురించిన వ్యాసాలు, సాంఘిక కథలూ కూడ చాలా వ్రాసారు

‘తేనెమనసులు’ కి అఫీషియల్ గా మాటలు వ్రాయాల్సింది ఆత్రేయ గారే ఐనా , ఆయన చేసే ఆలశ్యానికి భరించలేని ఆదుర్తి, కె.విశ్వనాథ్ గారిని కూడా ఆ పనిలో ఉంచారు. ఆ విధంగా ‘తేనెమనసులు’ సంభాషణల్లో కె.విశ్వనాథ్ గారి ప్రతిభకూడా చాలా ఉంది.

అప్పట్లో విడుదలైన ప్రతి సినిమాకి పాటల పుస్తకంకూడా రిలీజ్ చేసారు. రెగ్యులర్ గా వచ్చే సినిమా పాటల పుస్తకం సైజుకంటే సగం సైజులో (అప్పటి డిటెక్టివ్ నవల సైజులో సగం అన్నమాట) చిన్న సైజు పుస్తకంలా విడుదల చేశారు.

మాటల రచయిత రాసిన పాట

బాపు -రమణల జంటలోని ముళ్ళపూడి వెంకట రమణ గారు కథా, మాటల రచయితగానే అందరికీ తెలుసు ఐతే ఆయన కొన్ని సినిమాలకి పాటలు కూడా రాసారని చాలమందికి తెలియకపోవచ్చు. అందులో ఒకటి 'పక్కలో బల్లెం' సినిమాలోది ఇదిగో.. ఈ పాట పాడింది పి.బి.శ్రీనివాస్

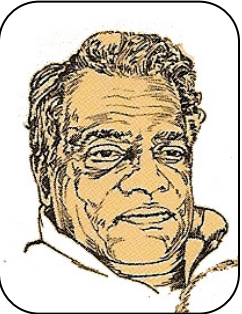

తెలుసో! యేమో! అందానికి అలకే అందం
అవునో! యేమో! అందులకే అలిగిందేమో
అందం నీదే కానీ
ఆనందం నాదే రాణీ
చెంతకు రావే చెలియా
నా కనులను చూడవే నీ ప్రతిబింబం
..తెలుసో..

కమ్మని మోమే పసుపూ
కాటుక కనులూ నలుపూ
బుగ్గల సిగ్గులు ఎరుపూ
ఇది వలపని నీ చెరునవ్వే తెలుపు
..తెలుసో..

చినదానా వలచిన దానా
అందంగా అలిగిన దానా
చాలించవే నీ కోపం తాపం
లాలించవే ఈ దీనుని పాపం..

సినిమాల్లో ఆతేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

సాగిపోయే చందమామ..ఒకసారి ఆగుమా

పరుల సామ్మును హరియించువాడె

పగటిపూటను ఇలు వీడలేడోయ్

మంచిగా మనవోయి జాబిలి

బండరాముడు (1959)

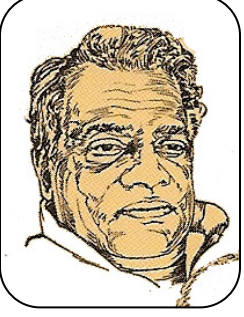
ఏటికి ఎదురీదడమే ధీరగుణం

కన్నీటికి తలవంచడమే పిరికితనం

మరల మరల దొరకనట్టి వరమీ బ్రతుకు

బ్రతకలేక దాన్ని నీవు బలిచేయబోకు

మాంగల్యం (1959)

ఉన్న వారికీ లేని వారికీ ఒకటే కావాలి

ఉన్నదానితో తృప్తినిపాందే ఓపిక కావాలి

వచ్చిన కోడలు నచ్చింది (1959)

వాడిపోయిన పైరులైనా

నీరుగని నర్తించును

కూలిపోయిన తీగయైనా

కొమ్మనలిమి ప్రాకును

పెళ్ళికానుక (1960)

నీ కోసమే జీవనం నీ రూపమే భావనం

నీవులేని నిముషాన ఈ జగమే కాననం

ఇంటికి దీపం ఇల్లాలే (1961)

తనువుకు ప్రాణం కాపలా

మనిషికి మనోసే కాపలా

తనువు వదిలి తరలే వేళ

మన మంచే మనకు కాపలా

ఇంటికి దీపం ఇల్లాలే (1961)

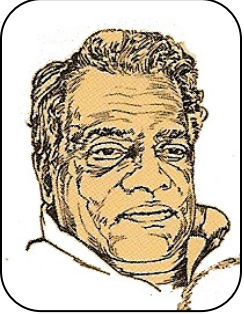
కనులున్నది కన్నీటికి కొలనులౌటకా

వలపన్నది విఫలమై విలపించుటకా?

దొరకబోని వరము బ్రతుకు మరణించుటకా

నావ నడిపించు నలుగురికి మేలైన త్రోవ

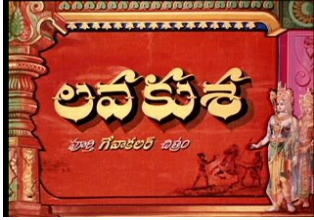
వాగ్దానం (1961)

సినీ బరాణీలు

ఎరుకొచ్చినవారు - సినీజ్ఞా నానందమహర్షి

తెలుగు సినీమా పరిశ్రమ సెంటిమెంట్లకి నిబంధనలు లేని బంది అనేది అందరికీ తెల్సిన విషయమే. అందులో ఒక సెంటిమెంట్.. ఏదైనా సినీమా నిర్మాణదశలో చాలా రోజులు ఆగిపోయిందంటే, అది సూపర్ హిట్ అయ్యే అవకాశాలు ఎక్కువ అనేది ఒకటి. సెంటిమెంట్ అంటున్నాం కాబట్టి ఒక్కోసారి నిజం కావచ్చు.. కాకపోవచ్చు. 30 ఏళ్ళ క్రిందట వచ్చిన శోభన్ బాబు సినీమా 'మల్లెపూవు', ఇటీవల వచ్చిన 'ఢీ', నిన్నా మొన్నా వచ్చిన 'అరుంధతి' ఇలాంటి సినీమాలన్నీ ఈ సెంటిమెంట్ని బలపరచేవి. ఐతే ఈ సెంటిమెంట్ని నిజంచేసే ఉదాహరణ 50 సంవత్సరాల క్రిందటే ఒకటి జరిగింది. ఒకే థియేటర్లో సంవత్సరం పాటు ఆడిన సినీమా, 50 ఏళ్ళ క్రిందటే 62 కేంద్రాల్లో శతదినోత్సవం చేసుకున్న మొట్టమొదటి పూర్తి గేవా కలర్ తెలుగు సినీమా 'లవకుశ' గుర్తుంది కదా..! ఈ సినీమా నిర్మాణం 1958 లో మొదలైంది. రామారావు, అంజలి, కన్నాంబ, నాగయ్య..లాంటి తారాగణానికి తమిళంలో కూడా మంచి డిమాండ్ ఉండడంతో తెలుగు, తమిళ భాషల్లో ఒకేసారి నిర్మాణం మొదలుపెట్టారు. కొంతకాలం ఏకకాలంలో రెండూ భాషల్లోనూ నిర్మాణం సాగాక బ్రేక్ పడింది. తారల కాలేజీ పట్ల సమస్యతో అనుకున్నట్లు చిత్రీకరణచెయ్యలేక పోయారు. ఖర్చు తడిసి మోపెడయింది. తాత్కాలికంగా చిత్రనిర్మాణం ఆపక తప్పలేదు. ఒకటి, రెండు నెలలుకాదు..దాదాపు 4 సంవత్సరాలు 'లవకుశ' ఒక్క అంగుళం కూడా ముందుకి సాగలేదు! ఆ సమయంలో పెట్టుబడికోసం నిర్మాత శంకరరెడ్డి పడిన ఇబ్బందులు ఆ భగవంతుడికే తెలుసు. మళ్ళీ 1962 లో 'లవకుశ' నిర్మాణం పట్టాలమీద కెక్కింది. 1963లో విడుదలైంది 'లవకుశ'..! తర్వాత అంతా చరిత్రే..! నిశితంగా గమనిస్తే లవ, కుశులు ఒక్కో చోట వయసు వ్యత్యాసం బాగా వున్నట్లు తెలుస్తుంది!

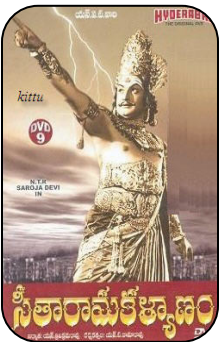

అల్లు రామలింగయ్య గారు నటుడిగా ఉచ్చ దశలో ఉన్నప్పుడు కూడా మద్రాసులోకానీ, హైదరాబాదులో కానీ ఒక్కరే హోటల్ కి వెళ్ళి టిఫిన్ చేసేవారు. హైదరాబాదు, పంజాగుట్టలోని షాన్ బాగ్ హోటల్ కి వెళ్ళి రెండిడ్డీలు తిని 'చాలా బాగుందోయ్..' అని అభినందించి నడుచుకుంటూ వెళ్ళేవారట. జనం చుట్టుముట్టి 'మీరు అల్లు గారు కదా..!?' అని అడిగితే "ఏం..మీకేమైనా డౌటా?" అనే వారట. . వాళ్ళింకా నమ్మలేక పోతుంటే " ఏమండోయ్ మనకెవరూ డౌప్ లు లేరు.. అంతా ఒరిజినలే.." అని

నవ్వించేవారట..!

ఏదైనా వ్యాపార ప్రణాళికలో ఎన్ని మార్పులు చేర్పులు, చివరి నిమిషంలో ఆశ్చర్యకర పరిణామాలు జరగవచ్చో అన్నీ జరిగే అవకాశాలున్న పరిశ్రమ చిత్రసీమ. ముందుగా అనుకున్న తారాగణం, సాంకేతిక నిపుణులు మధ్యలో మార్పుకి గురికావడం తెలుగు చిత్రసీమలో ఎప్పటినుంచీ వస్తున్నదే. 50 ఏళ్ళ క్రిందటి సూపర్ హిట్ సినిమా 'నమ్మినబంటు'కి ముందుగా అనుకున్న సంగీత దర్శకులు సాలూరు రాజేశ్వరరావు గారు. అందులో 'చెంగు చెంగునా గంతులు వేయండి..', 'తెలతెల వారెను లేవండమ్మా..', ' పొగరు బోతు పోట్ల గిత్తరా..' పాటలు సాలూరు గారు స్వరపరచినవే. ఆ సినిమా తమిళ వెర్షన్ కి సంగీతం సమకూర్చే విషయంలో కవి ఉడుములై నారయణతో వచ్చిన తేడాల వల్ల ఆయన ఆ ప్రాజెక్టు నుంచీ తప్పుకున్నారు. మాస్టర్ వేణు గారు 'నమ్మినబంటు' లోని మిగతా పాటల్ని పూర్తి చేశారు. అలానే దాదాపు అదే సమయంలో నిర్మాణమైన 'సీతారాముల కళ్యాణము' సినిమాకి కూడా ముందుగా సంగీత దర్శకునిగా సాలూరి రాజేశ్వరరావు గారినే అనుకున్నారు. కానీ నిర్మాతలతో వచ్చిన విభేదాల వల్ల ఆయన అందులోనుంచీ తప్పుకున్నారు. గాలిపంచల నరసింహారావు గారు ' సీతారామ కళ్యాణం ' కి అజరామరమైన సంగీతాన్ని అందించిన విషయం రసజ్ఞులకు తెలిసిన విషయమే.

సీతారామ కళ్యాణం సినిమాకి అఫిషియల్ గా దర్శకుడి టైటిల్ కార్డ్ ఉండదు. నిజానికి ఆ సినిమా దర్శకత్వ విభాగం మొత్తాని ఎన్టీఆర్.గారే స్వయంగా పర్యవేక్షించారు. అదే ఆయనకి తొలి దర్శకత్వ అనుభవం. ఎక్స్ క్యూటివ్ దర్శకునిగా ఐన్.ఎన్.మూర్తి గారిని పెట్టుకున్నారు. ఈ ఐన్.ఎన్. మూర్తి గారు తర్వాతి కాలంలో 'సుఖదుఃఖాలు', 'జగత్ కిలాడిలు', ' జగమే మాయ', ' శ్రీరామబంటు' లాంటి సినిమాలకి దర్శకత్వం వహించారు. ఈ సినిమా చూసిన కంచి పీఠాధిపతి గారి రామారావు గారిని ' విశ్వవిఖ్యాత నట సార్వభౌమ' అని దీవించారు. ఇప్పటికీ ఆయనకి ప్రజల హృదయాల్లో అదే చెరగని బిరుదుగా నిలిచిపోయింది.

మహానటి సావిత్రి నటించిన మొదటి సినిమా నుంచీ ఆమెని తొలగించిన సంగతీ, ఆ తరువాత చాలా కాలం ఆమెకి అవకాశాలు రాలేదన్న సంగతీ చాలామందికి గుర్తుండే ఉంటుంది. సావిత్రి కెరీర్ మొదటి రోజుల్లో ఆమెకి డైలాగ్ మోడ్యులేషన్ లో అక్కినేని గారు సలహా ఇచ్చేవారు. అక్కినేని కంటే సావిత్రి 12 సంవత్సరాలు చిన్న. ఐనా సావిత్రితో వేషం అంటే ఆయనకి సవాలుగా ఉండేది. సంభాషణోచ్చారణలో గురువైన అక్కినేనికే 'సుమంగళి' సినిమాలో ఒక చోట సావిత్రి గారు సలహాలిచ్చేవారట. అవి విన్న అక్కినేని గారు సావిత్రితో వచ్చిన పరిణితికి ఆశ్చర్యపోతూ ఆమె సలహాలని సహృదయంతో స్వీకరించారట. అప్పటినుంచీ సావిత్రి అక్కినేనికి గురువుగా ఉండేవారట. 'మూగమనసులు' సినిమా నిర్మాణం ఊహాత్మకంగా నైనా లేక పూర్వమే, ఆత్రేయ గారు ఒకసారి సావిత్రితో 'గోపీ' అన్న పిలుపుని ఎన్ని రకాలుగా చెప్పగలవో ప్రయత్నించు' అన్నారు. దాదాపు 30 విభిన్న శైలుల్లో 'గోపీ' అనే పిలుపుని

వినిపించారట సావిత్రీ! దటీజ్ మహానటి..!!

ఈ రోజుల్లో సినిమా నిర్మాణంలో వచ్చిన సాంకేతిక పురోభివృద్ధితో అద్భుతాలు సృష్టిస్తున్నారు. ఐతే ఇలాంటి సౌకర్యాలు లేనిరోజుల్లోనే ఎన్నో అద్భుతాలు చేసిన సాంకేతిక నిపుణులు తెలుగు పరిశ్రమలో ఎంతో మంది ఉన్నారు. వారిలో ఛాయాగ్రాహకుడు సెల్వరాజ్ ఒకరు. తెలుగులో మొట్టమొదటి ద్విపాత్రాభినయ సినిమా 'ఇద్దరు మిత్రులు'. దీనికి సెల్వరాజ్ గారే ఛాయాగ్రాహకులు. అప్పట్లో ఉన్న పరిమితమైన అవకాశాలలోనే అక్కినేనిని అత్యంత అందంగా రెండు పాత్రల్లోనూ చూపించిన సెల్వరాజ్ గారిని ఆరోజుల్లోనే అందరూ కెమేరా కింగ్లా చూసే వారు. 'ఇద్దరు మిత్రులు' సినిమాలో అక్కినేని తాగి కారులో వేగంగా ఇంటికి వచ్చే సన్నివేశాన్ని చిన్న బ్యాటరీ లైటు సాయంతో కారు వెనుక సీట్లో కూర్చోని హైదరాబాదు అబిడ్స్ వీధుల్లో చిత్రించారు. ఈ సినిమా శతదినోత్సవం వేడుకల్లో సెల్వరాజ్ ప్రతిభని ప్రత్యేకంగా గుర్తిస్తూ ఆయనకి వజ్రపుటుంగరాన్ని బహూకరించారట. ఐతే ఆ సినిమాకి రెండో కన్ను దర్శకుడు ఆదుర్తి గారు. ఆదుర్తికి కూడా మరో వజ్రపుటుంగరాన్ని బహూకరించబోతే దాని కాయన 'నాకు ఈ ఉంగరం ఇస్తే సెల్వరాజ్ నేనూ ఒకటే ఐపోతాం. నిజానికి సెల్వరాజ్ కాంటిబ్యూషన్ ఈ సినిమాలో చాలా ఎక్కువ. ఈ బహుమానం ఆయనకే యునిక్గా దక్కనివ్వండి..' అన్నారుట.. ! అదీ హృదయ వైశాల్యమంటే..!

వీరెవరబ్బా..!??

1

2

3

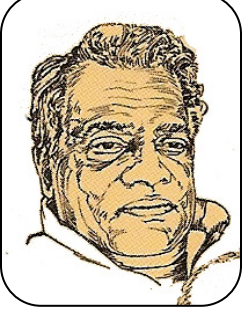
4

5

సూర్యనాలు చిరగి శేషీయో

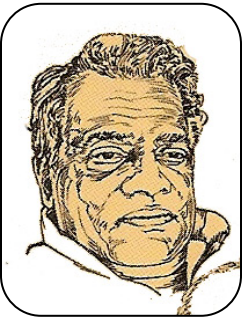
సినిమాలో ఆతేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

మంచితనం చేతకాని తనమీనాడు
మానవత్వమున్న బ్రతుకలేడు ఎవడు
ఉన్ననాడె అందరు మనకు ఆపులు
చెరువు నిండినప్పుడె చేరు కప్పలు
ఎదురీత (1962)

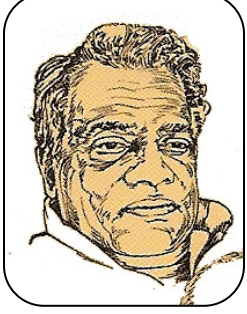
పూవును తేనియ ఎందులకు - తేటికి విందులు చేయుటకు
తేటికి రెక్కలు ఎందులకు - పూవును మోసం చేయుటకు
కానిస్టేబుల్ కూతురు (1963)

నన్నిడిచి నీవెళితే నీవెంట నేనుంట
నిన్నిడిచి నే వెళితే నువు బ్రతకలేవంట
ఇది నీ గొప్ప నా గొప్ప కాదు పిల్లోడా
ప్రేమంటే అంతేరా పిచ్చివాడా..
ఆత్మబలం (1964)

పశువులకన్న పక్షులకన్న మనిషిని మిన్నగ చేశాడు
బుద్ధిని ఇచ్చి హృదయాన్నిచ్చి, భూమే నీదని పంపాడు
బుద్ధికి హృదయం లేక - హృదయానికి బుద్ధి రాక
నరుడే యీ నరలోకం - నరకం చేశాడు
దాగుడు మూతలు (1964)

మనసిచ్చినదే నిజమైతే
మన్నించుటయే ఋజువు కాదా..
మురళీకృష్ణ (1964)

పూలదండలో దారం దాగుందని తెలుసును
పాలగుండెలో ఏది దాగుందో తెలుసునా
నవ్వినా ఏడ్చినా కన్నీళ్ళే వస్తాయి
ఏ కన్నీటెనకాల ఏముందో తెలుసునా..

మూగమనసులు (1964)

మణిసి తోటి యేళాకోళం, ఆడుకుంటే బాగుంటాది
మనసుతోటి ఆడకు మాఁవా ఇరిగిపోతే అతకదు మల్లా

మూగమనసులు (1964)

గుండె మంటలారోపే సన్నీళ్ళు కన్నీళ్ళు
వుండమన్న వుండవమ్మ శాన్నాళ్ళు
పోయినోళ్ళు అందరూ మంచోళ్ళు
వున్నోళ్ళూపోయినోళ్ళ తీపిగురుతులు..

మూగమనసులు (1964)

శీఠలవా...!! సమాధులు

- 1.టంగుటూరి సూర్యకుమారి
- 2.సూర్యాకాంతం
3. సావిత్రి
4. శోభన్బాబు
5. ఆర్కుద

సిని బరాణీలు

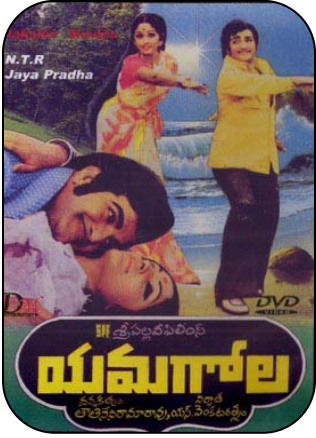
విరుకొచ్చినవారు - సినిజ్ఞా నానందమహర్షి

విజయా ప్రాడక్షన్స్ బేనర్లో తెలుగు చలన చిత్ర చరిత్రలో చిరస్థాయిగా నిల్చి పోయే చిత్రాలు పాతాళభైరవి, మాయాబజార్..లాంటి చిత్రాలని రూపొందించిన ప్రఖ్యాత దర్శకులు స్వర్ణీయ కె.వి.రెడ్డి గారి చిత్రరంగ ప్రవేశం కాషియర్గా జరిగింది. 1937-38 ప్రాంతాల్లో రోహిణీ పిక్చర్స్ (ఇంకా వాహినీ, విజయా సంస్థలు ప్రారంభం కాలేదు) సంస్థ 'గృహలక్ష్మి' సినిమా తీస్తున్నారు. అప్పటికి మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో బి.ఎస్సె(నర్స్) పాస్ అయ్యి ఉద్యోగాన్వేషణలో ఉన్న కె.వి.రెడ్డి గారు, తన వూరి వాడైన మూలా నారాయణ స్వామి గారి ద్వారా రోహిణీ సంస్థలో కేషియర్ గా చేరారు. తరువాత వందేమాతరం, సుమంగళి, దేవత సినిమాలకి ప్రాడక్షన్ మేనేజర్గా పనిచేసారు. ఆయన దర్శకత్వంలో వచ్చిన మొదటి చిత్రం 'భక్త పోతన' ఘన విజయం సాధించింది. తరువాత వచ్చిన పాతాళ భైరవి, మాయా బజార్ల గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పాల్సిన అవసరమే లేదు. 1972 సెప్టెంబర్ 15వ తేదీన 60 సంవత్సరాల వయసులో దివంగతులైన కె.వి.రెడ్డి గారి చివరి చిత్రం ఎన్టీఆర్ 'శ్రీకృష్ణ సత్య' . (అంతకు ముందు ఆయన తీసిన సత్య హరిశ్చంద్ర, ఉమాచండీ గౌరీ శంకరులకథ పరాజయమయ్యాయి)

1967 లో విడుదలైన 'రంగులరాట్నం' చిత్రం ద్వారా తెలుగు చిత్ర పరిశ్రమకి ఒక విలక్షణమైన నటుడు పరిచయమయ్యాడు. ఆయనే చంద్రమోహన్. ఆ చిత్ర దర్శకుడు శ్రీ బి.ఎన్.రెడ్డి గారికి తెలుగు చలన చిత్ర చరిత్రలో ప్రత్యేకస్థానం ఉంది. ఆయనకి పద్మశ్రీ, దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే అవార్డులు కూడా బహూకరించబడ్డాయి. ఆయన దర్శకత్వం వహించిన మల్లీశ్వరి ఒక అద్భుతమైన కళాఖండం. రంగులరాట్నం చిత్రం తరువాత ఆయన నిర్మించిన 'బంగారు పంజరం'(శోభన్బాబు, వాణిశ్రీ) 1969లో విడుదలైంది. ఆ సినిమా పెద్దగా ప్రేక్షకాదరణ పొందలేదు. దానితో మళ్ళీ ఆయన 1977లో కన్నుమూసే లోగా ఇంకే సినిమానూ నిర్మించలేదు.

1977లో విడుదలై రికార్డులు సృష్టించిన 'యమగోల' సినిమాకి ముందుగా బాలకృష్ణని హీరోగా అనుకున్నారు. నిర్మాత వెంకటరత్నంగారు, రచయిత డి.వి.నరసరాజుగారు రామారావు గారికి కథ కొంతభాగం చెప్పి, బాలకృష్ణ గారిని హీరోగా ఇవ్వమనీ, రామారావు గారిని యముడి వేషం వెయ్యమనీ అడిగారు. ఐతే బాలకృష్ణని సొంత సినిమాకి మాత్రమే పరిమితం చేస్తాననీ, బయట సినిమాల్లో వేషాలు వేయించి అతని చదువుకి ఇబ్బంది కలిగించడం ఇష్టం లేదనీ రామారావు గారు చెప్పారు. ఆ తరువాత 'యమగోల' కథ మరికొంత విన్నాక తనే ఆ వేషం చేస్తాననీ, యముడిగా సత్యనారాయణని పెట్టుకోమనీ ఆయనే సలహా ఇచ్చారు.

ప్రముఖ రచయిత(కథ, మాటలు) స్వర్ణీయ డి.వి. నరస రాజుగారు ఒకే ఒక్క చిత్రంలో ఒక పాట రాసారు. అది 1975లో విడుదలైన 'మావూరి గంగ' అనే సినిమా. ఆ పాట

'బాంది తాగినోడు బ్రహ్మ దేవుని కొడుకు

విస్కీ తాగినోడు విష్ణుమూర్తి కొడుకు

సారా తాగినోడు సాంబమూర్తి కొడుకు

ఏమీ తాగినోడు వెధవనా కొడుకు..'

రచయిత, నటుడూ ఐన గొల్లపూడి మారుతి రావు గారుకూడా ఒకే సినిమాలో ఒక్క పాటే రాసారు. చిత్రం 'చల్ మోహన రంగ', 1978లో విడుదలైంది.. ఆ పాట

'ఎన్నాళ్ళీ తలపులు

కలల మేలుకొలుపులు

ఎగసిపడే హృదయంలో

గడియపడని తలుపులు..' (సంగీతం: శంకర్)

అప్పటికీ, ఇప్పటికీ ఉత్తమ వినోదాత్మక చిత్రం 'మిస్సమ్మ'లో మొదటగా భానుమతి గారిని హీరోయిన్ గా బుక్ చేసి నాలుగురీళ్ళ సినిమా కూడా తీసారు. అందులో మేరీ పాత్ర భానుమతి గారిది. ఒకరోజు (శుక్రవారం, వరలక్ష్మి వ్రతం) భానుమతి గారు షూటింగ్ కి ఆలశ్యం గా వచ్చారు. నిర్మాతల్లో ఒకరైన చక్రపాణి గారికి కోపం వచ్చి భానుమతి గారిని క్షమాపణ చెప్పమన్నారు. భానుమతి గారు అందుకు అంగీకరించలేదు...ఇంటికి వెళ్ళిపోయారు. నాగిరెడ్డిగారు ఫోన్ చేసి 'చక్రపాణి గారి పట్టుదల తెలుసు కదా..కనీసం ఫోన్ లో ఐనా సారీ అనెయ్' అన్నారు. ఇనా భానుమతి గారు వినలేదు...అంతే భానుమతి గారి స్థానంలో సావిత్రి గారిని ఆ వేషం వరించింది.

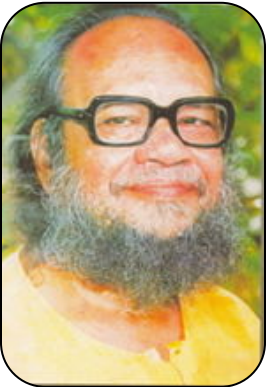

ప్రముఖ హీరో అక్కినేని నాగేశ్వరరావు గారు చిత్రరంగ ప్రవేశం చేసిన కొత్తలో ఎవరి పాత్రలకి వారే పాటలు పాడుకునే అలవాటు ఉండేది. ఆ విధంగా ఎ.ఎన్నార్ గారు మాయాలోకం(1945) , ముగ్గురు మరాఠీలు(1946), పల్నాటి యుద్ధం(1947) సినిమాల్లో తన పాటలు కొన్నింటిని తనే పాడుకున్నారు. 1948 లో ఆయన నటించిన 'బాలరాజు' చిత్ర నిర్మాణ సమయంలో ఒక చిత్రం జరిగింది. అందులో 'చెలియా కనరావా..' అనే పాటని అంతకు ముందున్న అలవాటు ప్రకారం నాగేశ్వరరావు గారే పాడుకున్నారు. ఘంటసాల గారు అప్పుడప్పుడే గాయకుడిగా నిలదొక్కుకోడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. అక్కినేని గారికి, ఘంటసాల గారికి చిత్రరంగానికి రాక ముందు నుంచే పరిచయం ఉంది. అక్కినేని గారికి అప్పుడనిపించింది 'పాట నా జీవితం కాబోవడం లేదు..పైగా తొందరలో గొంతులో జీర రావొచ్చు. పాటలు పాడకుండ ఉంటేనే మంచిదేమో..' అనుకుని తను అప్పటికే పాడిన పాటని ఘంటసాల గారితో పాడించమని ఆయనే రికమండేషన్ చేసారు. ఆ విధంగా అక్కినేని నటన, ఘంటసాల పాటల కాంబినేషన్ 'బాలరాజు' నుంచీ మొదలైంది. ఐతే తమాషా ఏమిటంటే సినిమాలో ఘంటసాల గారు పాడిన పాట వున్నా, గ్రామఫోన్ రికార్డుల్లో మాత్రం అక్కినేని గారు పాడిన పాటే ఉంది!!

తమ తమ రంగాల్లో లబ్ధి ప్రతిష్ఠలైన కళాకారులు సినిమాల్లో తక్కుమని మాయమవడం ఆసక్తికరంగా ఉంటుంది. ప్రముఖ శాస్త్రీయ సంగీత కళాకారుడు శ్రీ మంగళంపల్లి బాలమురళీకృష్ణ గారు భక్తపహ్లాద చిత్రంలో నారదుడిగా నటించారు. ప్రముఖ మిమిక్రీ కళాకారుడు నేరెళ్ళ వేణుమాధవ్ గారు కృష్ణ హీరోగా నటించిన సూపర్ డూపర్ హిట్ చిత్రం గూఢచారి 116లో రమణారెడ్డి తమ్ముడిగా నటించారు. అందులోకూడా మిమిక్రీ చేస్తుంటారు. ఆ చిత్రంలో రమణారెడ్డి ఎదురుగుండానే ఆయన్ని అనుకరిస్తూ వేణుమాధవ్ గారు చెప్పే సంభాషణలు ఒక హైలైట్. ఇంకా చాల మందిని అనుకరించిన దృశ్యాలు చిత్రించినా అవన్నీ ఎడిటింగ్లో ఎగిరి పోయాయి.

ఆంధ్రదేశంలో ఏ తెలుగింట పెళ్ళి జరిగినా, లేక పెళ్ళి వీడియోలలో నేపథ్య గీతాలుగా గానీ వినిపించేవి ముఖ్యంగా మూడు పాటలు,,(1) సీతారాముల కళ్యాణము చూతము రారండీ (2) బంగారు బొమ్మ రావేమే..(3) శ్రీరస్తు ..శుభమస్తు.. శ్రీకారం చుట్టుకుంది పెళ్ళి పుస్తకం. ఇందులో చివరి రెండుపాటలూ ఆరుద్ర గారు రాసినవే అవడం విశేషం. 'బంగారు బొమ్మ రావేమే..' పాట 45 సంవత్సరాల క్రిందట విడుదలైన 'రక్తసంబంధం' చిత్రంలోనిది (సంగీతం ఘంటసాల. ఈ పాట బాణీ మాత్రం తమిళ మాతృకలో విశ్వనాథన్-రామూర్తి గార్లు చేసినది). మూడో పాట 'పెళ్ళిపుస్తకం' (1991 విడుదల) లోనిది.

‘చిరు’ సమ్గతులు

1989 అగస్టు నుంచీ 1994 దాకా ‘చిరంజీవి’ అనే పేరుతో ఒక సినిమా మాసపత్రిక వచ్చింది. దీని సంపాదకులు విజయబాపినీడు.

ఒక చిత్ర విజయోత్సవం ఒకేరోజు నాలుగు పట్నాల్లో జరగడం ఇంతవరకూ ఒక రికార్డు. ఆ సినిమా చిరంజీవి హీరోగా నటించిన ‘గ్యాంగ్ లీడర్’. అందులోని ముఖ్య తారాగణాన్ని హెలికాప్టర్లో ఒక చోటునుంచీ మరో చోటుకి చేరుస్తూ హైదరాబాద్, ఏలూరు, విజయవాడ, తిరుపతిలో ఈ విజయోత్సవాల్ని జరిపింది కూడా విజయబాపినీడే

చాలా సంవత్సరాల క్రిందట గొల్లపూడి మారుతి రావుగారు పేరు చెప్పకుండా ఒక జాతకాన్ని ఓ జ్యోతిష్కుడికిచ్చారు. ఆ జాతకం చూసి - ఈ జాతకుడు 30 సంవత్సరాల పాటు నిరాఘటంగా సినిమా రంగంలో హీరోగా చలామణి అవుతాడు. తర్వాత రాజకీయాల్లోకి వెళ్తాడు అని చెప్పారాయన. ఆ హీరోనే చిరంజీవి. ఆ జ్యోతిష్కుడు వేదుల కామేశ్వర శర్మ గారు. (ఈ విషయాన్ని దాదాపు పదేళ్ళ క్రిందట ‘ఎలిజీలు’ అనే పుస్తకంలో రాసారు మారుతిరావు గారు)

వేదుల కామేశ్వర శర్మగారు

చిరంజీవికి వచ్చిన మొదటి బిరుదు ‘నటకిషోర్’. 1981లో వంశీ ఆర్ట్స్ వారు అప్పటి ముఖ్యమంత్రి టంగుటూరి అంజయ్య గారి చేతులమీదుగా ఈ బిరుదునిచ్చారు.

తమిళనాడులో విడుదలైన చిరంజీవి మొదటి డబ్బింగ్ సినిమా ‘ఆరని మంటలు’. ఆ చిత్రాన్ని డబ్బింగ్ చేసిన ‘మోహన్’ తరువాత కొన్ని సంవత్సరాలకి చిరంజీవితో ‘హిట్లర్’ హిట్ చిత్రాన్ని నిర్మించారు. ఆయనే ఎడిటర్ మోహన్.

1996లో చిరంజీవి నటించిన చిత్రం ఒక్కటి కూడా విడుదల కాలేదు..!

భవిష్యత్తులో అనేక విజయవంతమైన చిత్రాలు నిర్మించిన కొంతమంది దర్శకుల మొదటి సినిమాల హీరో చిరంజీవే. అందులో ముఖ్యులు వంశీ (మంచు పల్లకి), కోడి రామకృష్ణ(ఇంట్లో రామయ్య - వీధిలో కృష్ణయ్య)

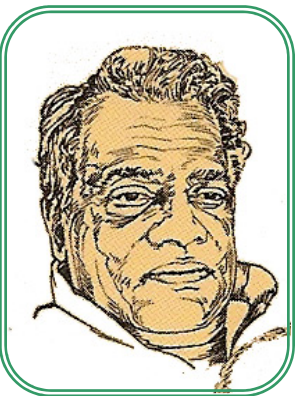
చిరంజీవికి మొదటి సారిగా ప్లేబాక్ పాడింది జి.ఆనంద్. ప్రాణం ఖరీదులో చిరంజీవి మీద చిత్రీకరించబడిన యుగళ గీతంలో చిరంజీవికి గాత్రాన్నిచ్చింది జి.ఆనంద్. ఈ చిత్ర సంగీత దర్శకుడు చక్రవర్తి. చిరంజీవి చిత్రాల్లో అత్యధిక చిత్రాలకి సంగీత దర్శకత్వం వహించింది కూడా చక్రవర్తి..

చిరంజీవి హీరో గా నటించిన 'రాక్షసుడు' చిత్రంలో చిరంజీవి పాత్రకి అసలు పేరే లేదు..! చిరంజీవి నటించిన బ్లాక్ అండ్ వైట్ చిత్రాలు .. 'ప్రాణం ఖరీదు', ' ఇది కథకాదు' , 'కుక్కకాటుకు చెప్పుదెబ్బ' .

చిరంజీవి మొట్ట మొదటి సారి ద్విపాత్రాభినయం చేసిన సినిమా 'నకిలీ మనిషి' (1980) చిరంజీవి నటించిన సినిమాల్లో అత్యధిక చిత్రాలకి సంభాషణలు వ్రాసింది సత్యానంద్.

చిరంజీవి తొలి రజతోత్సవ చిత్రం 'కోతలరాయుడు'. 1979లో విడుదలైన ఈ చిత్రం 175 రోజులాడింది.

అంతగా ప్రజాదరణ పొందని సినిమాల్లో ఆతేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

ముద్దుల చెల్లెలు(1985)

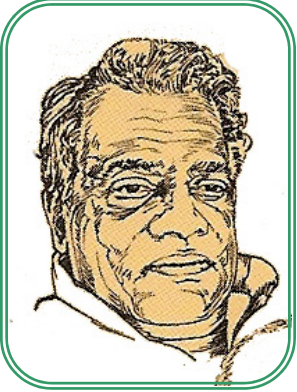
అప్పుడప్పుడు మబ్బులు మెరుపులు వస్తేనే ఆకాశం
అడపా దడపా అలకలు కలతలు ఉంటేనే సంసారం
వానలు రావాలి - అవి వరదలు కారాదు
కోపం ఉండాలి అది కుంపటి కారాదు

ఒక చల్లని రాత్రి (1980)

దుఃఖమంటే ఏమిటని దేవుణ్ణి అడిగాను
ఒకసారి ప్రేమించి చూడరా అన్నాడు
ఆ మాట నమ్మాను ప్రేమించినాను
దుఃఖమే నేనుగా మారాను నేడు

పారిజాతం(1980)

పూచిన ప్రతి పారిజాతమూ
పూజకు నోచుకోదు
పుట్టిన ప్రతి చిట్టిపాపకు
తూగుటుయ్యాలండదు
పువ్వు రాలిపోక తప్పదు
పిందెకు పువ్వు పేరు తెలియదు..

ప్రేమ తరంగాలు(1980)

కానరాని కారు చీకటి బాటలో పయనించినా
లోకమంతా ఏకమై నిను వేరు చేసి చూసినా
జాలిలేని కాలమే నిను కాలరాచి వెళ్ళినా
దేవుడిచ్చిన జీవితాన్ని చివరిదాకా
మాసిపోని నవ్వుతో గడిపెయ్యరా

సంధ్య(1980)

అందరి నొసలు ఒకటేనమ్మా
కొందరి రాతలు వేరొనమ్మా
కొందరి బ్రతుకులు అందరికోసమని
రాసిన వాడికి తెలియాలి
కథ ముగింపు వాడే తేల్చాలి

మీకోసం ప్రత్యేకంగా...

మిస్సమ్మ NRI పరిచయం

సాఫ్ట్వేర్ ఇంజనీర్గా పనిచేస్తూ, న్యూయార్క్ ఫిల్మ్ స్కూల్లో శిక్షణ పొందిన కొణతం శరత్చంద్ర కథ, స్క్రీన్ప్లే, సంభాషణలు నిర్వహిస్తూ నిర్మించిన ఇండిపెండెంట్ సినిమా 'మిస్సమ్మ ఎన్.ఆర్.ఐ' ఈ వారమే చూడడం తటస్థించింది. ఔత్సాహిక కళాకారులు, సాంకేతిక నిపుణులూ, పరిమితమైన సాంకేతిక వనరులూ.. ఏదో మామూలుగా ఉంటుందిలే అన్న భావంతో టి.వి.ముందు కూర్చున్నాం. మొదలుపెట్టాక సినిమా అయ్యే వరకూ (గంటసేపూ) టి.వి. తెరమీదనుంచీ చూపులు, ఆలోచనలూ పక్కకి వెళ్ళకుండా కట్టిపడేసింది. మొట్టమొదటి షాట్, సంభాషణలోనే 'ఇది హడవిడిగా చుట్టేసిన హోమ్ వీడియో కాదు.. ఇదేదో ప్రాఫెషనల్గా అనిపిస్తోంది..' అనే భావన కలిగించింది. ఆ తరువాత సీన్ బై సీన్..చూస్తుంటే గొప్ప ప్రయత్నం, మరింత గొప్ప ఫలితం అన్న నిర్ణయానికి వస్తాం.

కథావస్తువు సాధారణమైందే ఐనా కథ చెప్పే విధానం ఈ చిత్రాన్ని నిలబెట్టింది.... అత్యవసర పరిస్థితుల్లో న్యూయార్క్లో ఉండే ఇద్దరు యువతీ యువకులు కాంట్రాక్టు పెళ్ళి చేసుకుందామనుకోవడం (పాత మిస్సమ్మ సినిమాలో లాగ), తద్వారా ఉత్పన్నమయ్యే పరిణామాలూ, కాంట్రాక్టు ముగిసాక విడాకులమీద సంతకాలు పెట్టుకోబోయే ముంది ఏం జరిగింది అన్న పతాక సన్నివేశంతో సినిమా ముగుస్తుంది. దర్శకుడికి మంచి భవిష్యత్తు ఉందని ప్రతి సన్నివేశమూ చెబుతుంది. కథాపరంగా పాత్రలకి సరిపోయే నటీనటులని ఎన్నుకోవడం మంచి సినిమా ముఖ్యలక్షణం. ఇందులోని ప్రధాన

పాత్రధారులతోబాటు మిగతా సహాయ పాత్రలు కూడా సరిగ్గా ఆయా పాత్రలకి అతికినట్లు సరిపోయారు. హీరో(సుశిక్షిత్) నటనకి పెద్దపీట వెయ్యుచ్చు. హీరోయిన్(శిల్ప ఆకుల) కూడా ముఖంలో భావాలని పలికించడంలో నూటికి నూరుశాతం విజయం సాధించింది.

ఈ లఘు చిత్రం 'చాలా బాగుంది' అన్న ఫీలింగ్ కి ముఖ్య కారణం పదునైన సంభాషణలు (క్రిస్పి అండ్ సటిల్), ప్రతి దృశ్యంలోనూ మూడేని ఎలివేట్ చేసిన నేపథ్య సంగీతం, డబ్బింగ్ క్వాలిటీ.. ఈ మూడూ ఒకదానితో ఒకటి పోటీపడి సినిమా స్థాయిని పెంచాయి.

ఆలోచింపచేసే కొన్ని సంభాషణలు..

"ర్యాటికి ర్యాటి అవకాశాలు, అవసరాలు తారు మారైపోతాయి.."

.....

"అన్నీ సడన్ గా జరిగిపోతాయని నిన్ననే అర్థమైంది. మన లైఫ్ ని మనమేదో జాగ్రత్తగా ప్లాన్ చేసుకుంటాం. కానీ ఈ రోజు మనోజ్ (వాళ్ళమ్మకి ఇండియాలో సీరియస్ గా ఉండని వార్త వస్తుంది) వచ్చిన కాలే రేపు నాకూ రావొచ్చు. నా పేరెంట్స్ కి నేను అనుకున్నది చెయ్యక పోతే నా లైఫ్ కి అర్థం లేదు.."

..

"ఇక్కడ (అమెరికాలో) లగ్గరీస్ మధ్య లైఫ్ వెదుక్కుంటాం. అక్కడ (ఇండియాలో) లైఫ్ మధ్య లగ్గరీస్ ని వెదుక్కుంటాం.."

..

"ఇదే సొల్యూషన్ అనుకునేంత సమస్యలు నాకేమీ లేవు.."

సంభాషణలు (దర్శకుడు శరత్, సహదర్శకుడు యవనాశ్వ కలిసి వ్రాశారు) అవసరమైన చోట అవసరమైనంత మేర ఉండి కథనాన్ని రక్తికట్టించాయి.

ఉన్న ఒక్క నేపథ్య గీతం కూడా కథలో చక్కగా ఒదిగింది. చక్రవర్తుల వ్రాసిన ఈ పాటలో కొన్ని వాక్యాలు చాలా బావున్నాయి..

"ఖండాలు దాటి, సందాలు తాకి

కెరటాల పైనే నివాసమూ..

తీరాలతోటి, తుఫాను తోటి

స్నేహాలు చేసే ప్రవాసమూ.."

లైటింగ్ విషయంలో మరికొంత ప్రాఫెషనలిజమ్ చూపిస్తే ఈ కాలంలో వచ్చే ఎన్నో కమ్మర్షియల్ సినిమాలకంటే పై స్థాయిలో ఉండేది ఈ లఘు చిత్రం. నిర్మాణ విభాగానికున్న పరిమిత వనరుల (వర్కింగ్ స్టిల్స్ చూస్తే తెలుస్తుంది) దృష్ట్యా దీనికి కారణాన్ని అర్థం చేసుకోవచ్చు.

మొత్తం మీద చక్కటి టీమ్ వర్క్, ప్రతి ఫ్రేమ్ లోనూ సిన్సియారిటీ కనిపిస్తుంది.

అవకాశం వచ్చినప్పుడు తప్పని సరిగా చూడండి. ఏ మాత్రం నిరుత్సాహపడరు. ఓ మంచి సినిమా చూసిన తృప్తి మిగులుతుంది.

దర్శకుడిగా, సంభాషణ రచయితగా శరత్ చంద్రకి ఉజ్వలమైన భవిష్యత్తు ఉంది..

టీమ్ అంతటికీ అభినందనలు..!

కౌముది

మరిన్ని వివరాలు కావాలంటే

www.missammanrimovie.com
sharat.konatham@gmail.com

సినీ బరాణీలు

ఎరుకొచ్చినవారు - సినీజ్ఞా నానందమహర్షి

కన్నాంబ సైఫర్

తెలుగు సినీమా ప్రారంభమైన తొలినాళ్ళ నుంచీ దాదాపు మూడు దశాబ్దాలపాటు మూడు తరాల ప్రేక్షకుల్ని తన నటనా చాతుర్యంతో అలరించి, తెలుగు సినీ చరిత్రలో తనకంటూ ఒక ప్రత్యేక స్థానాన్ని పదిలపరచుకున్న కన్నాంబ పూర్తిపేరు పసుపులేటి కన్నాంబ. 1912 సెప్టెంబర్ 20న కడపలో జన్మించింది. 1964 మే 7వ తేదీన మద్రాసులో మరణించింది. ఆ కాలంలో 'గ్లిజరిన్ లేకుండా కన్నీళ్ళు కార్నగల మహానటి' అని కన్నాంబ గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పుకునే వారు. దుఃఖ సన్నివేశాల్లో తన సహజనటనతో ప్రేక్షకుల్ని కన్నీళ్ళ పర్యంతం చెయ్యడం కన్నాంబకే సాధ్యమైంది ఆ రోజుల్లో.

జన్మించింది కడపలో ఐనా కన్నాంబ రంగస్థలమెక్కింది ఏలూరులో. 'హరిశ్చంద్ర', 'కనకతార', 'రంగూన్ రాడి', 'సావిత్రి', 'ప్రహ్లాద', 'కృష్ణలీల' మొదలైన అనేక రంగస్థలనాటకాలతో ఆంధ్రదేశంలో సంచలనం రేకెత్తించింది. ఏ పాత్ర పోషించినా కరుణ, రౌద్ర రసాలకి ఆమె అత్యధిక ప్రాధాన్యత నిచ్చింది. కన్నాంబ నాటకాల్లో వేషాలు వేసే రోజుల్లో కడూరు భగవానుల నాగభూషణం (కె.బి.నాగభూషణం) ఆ నాటకాలకి ప్రయోక్తగా ఉండేవారు. తదుపరి ఇద్దరూ భార్యాభర్తలయ్యారు. నాగభూషణం గారికి వేరే భార్యా, పిల్లలూ ఉన్నారు ఏ. ఇద్దరూ కలిసి 'శ్రీ రాజరజేశ్వరీ నాట్యమండలి' అనే సంస్థని ప్రారంభించి సొంతంగా నాటకాలు ప్రదర్శించేవారు. తరువాతి కాలంలో అదే బానర్తో సినీ నిర్మాణ సంస్థని కూడ స్థాపించారు.

కన్నాంబ నటించిన మొదటి సినిమా 'హరిశ్చంద్ర' 1935లో విడుదలైంది. దీనికి దర్శకత్వం వహించింది పి.పుల్లయ్య. ఆయనకీ అదే మొదటి సినిమా. ఈ సినిమాని కొల్టాపూర్లో తీశారు. ఇందులో నటించడానికి అప్పటికే రంగస్థలమ్మీద పేరు తెచ్చుకున్న కన్నాంబ గారిని బుక్ చేసుకునేందుకు వెళ్ళినప్పుడు, ఆ నాటకాల ట్రూప్ మేనేజర్ కన్నాంబతో బాటు మరో 22 మందిని కూడా తీసుకుంటేనే గానీ కుదరదన్నారు. కన్నాంబ కోసమని మరో 22 మందికి కూడా వేషలిచ్చారు 'హరిశ్చంద్ర' సినిమాలో..!

30 సంవత్సరాల సినీ జీవితంలో తెలుగు, తమిళ, హిందీ భాషలో దాదాపు వంద పైగా సినిమాల్లో నటించింది కన్నాంబ. సుమారు పాతిక పైగా చిత్రాలని సొంత బేనర్లో నిర్మించారు. 1941లో సొంత బేనర్ మీద మొదటిసారిగా 'తల్లిపేమ' అనే చిత్రాన్ని నిర్మించారు కన్నాంబ, నాగభూషణం. దీనికి దర్శకుడు జ్యోతిష్ చంద్ర. మాటల రచయిత కొవ్వలి (వేయి నవలల తెలుగు రచయిత). తమ రెండో సినిమా 'తులసి' నుంచీ నాగభూషణం గారే దర్శకత్వం చేయడం మొదలు పెట్టారు. శ్రీ రాజరాజేశ్వరి బేనర్ అంటే అందరికీ ఖచ్చితంగా అనుకున్న సమయానికి పారితోషికాలు ఇచ్చే సంస్థ అని అందరూ మెచ్చుకునే వారు. తరువాతి దశాబ్దంలో సినీరంగంలో కాలు పెట్టిన ఎన్టీఆర్, అక్కినేని, ఎస్.వి.రంగారావు మొదలైన వారు కన్నాంబ సొంత చిత్రాల్లో నటించి నటనలో కొన్ని మెట్లు పైకి వెళ్ళారు.

1938 ప్రాంతాల్లో రోహిణీ వారి 'గృహలక్ష్మి' షూటింగ్ లో ఒక సన్నివేశంలో 'దేవుడు లేడూ! సత్యం జయించదూ..!' అంటూ పిచ్చి దాని వేషంలో కన్నాంబ మద్రాసు లోని చైనా బజార్ మధ్యగా పరుగెట్టింది. ఆమె నిజంగా పిచ్చిదేననుకుని ఏ బస్సుకిందపడుతుందో నని ఆమెని పోలీస్ స్టేషన్కి తీసుకెళ్ళారు. తర్వాత ప్రాడక్షన్ వాళ్ళు వెళ్ళి కన్నాంబ గారు సినిమా నటి అనీ, ఆ దృశ్యం షూటింగ్లో భాగమనీ చెప్పి ఆమెని విడిపించుకుని వచ్చారు. అదీ కన్నాంబ సహజనటనకి ఒక చిన్న ఉదాహరణ..!

ప్రముఖ రచయిత ఆరుద్రగారు తన చిన్నతనంలో కన్నాంబ నటించిన 'చండిక' అన్న సినిమా చూసి

కత్తిపట్టిన కన్నాంబేక్షన్

కన్నాం..కన్నాం..

సుత్తిదెబ్బల కన్నాంబ డైలాగ్

విన్నాం..విన్నాం..

అని ఒక గేయం వ్రాశారు. అప్పటికి ఆయన వయస్సు 12 సంవత్సరాలు..!

కన్నాంబ మరణించి నప్పుడు మద్రాసులోని తమిళ , తెలుగు చిత్రపరిశ్రమలు రెండూ చలించి పోయాయి. ఎం.జి.ఆర్ దగ్గర నుంచీ అందరూ శ్రద్ధాంజలి ఘటించారు. కన్నమ్మ పేట స్మశానంలో కన్నాంబ మృతదేహాన్ని ఖననం చేశారు. ఐతే మరునాడు అక్కడికి వెళ్ళిన కొందరికి ఆమె సమాధి తవ్వేసి కనిపించింది. ఎవరో దొంగలు ఆమె శవానికి ఉన్న ఖరీదైన పట్టుచీర కోసం ఆ పని చేశారని అనుకున్నారు. లోకంలో అధమాధములు అప్పటికీ ఇప్పటికీ కొనసాగుతూనే ఉన్నారు.

1964లో కన్నాంబ పోయాక నాగభూషణంగారు ఒంటరి వాడైపోయాడు. మానసికంగా, భౌతికంగా కృంగిపోయారు. ఐనా ఎం.జి.రామచంద్రన్ తో ఒక తమిళ సినిమా తీర్మామనుకున్నారు కానీ పూర్తి కాలేదు. అప్పులు పాలై అంతవరకూ సంపాదించినదంతా తుడిచిపెట్టుకుపోయింది. చివరి రోజుల్లో పాండి బజార్ లో కాలినడకన వెళ్ళేవారు. చూసిన వాళ్ళు కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకునే వాళ్ళు. అక్కనేని మరికొంతమంది కలిసి కొంత మూలధనాన్ని ఆయన పేర బేంకులో వేసి, దాని మీద వచ్చే వడ్డీతో ఆయన బతికేలా ఏర్పాటు చేశారు. గాలీ, వెలుతురూ సరిగా లేని గదిలో, ఒక చిన్న ట్రంకు పెట్టెతో , కన్నాంబ ఫోటోలతో , జ్ఞాపకాలతో తన చివరి రోజులని అతి దీనంగా గడిపిన కడారు నాగభూషణంగారు 1976లో మరణించారు. దానితో తెలుగు సినీ చరిత్రలో ఆ జంట కథ ముగిసింది..!

కన్నాంబ, నాగభూషణం గార్లకి పిల్లలు లేరు. ఒకమ్మాయిని దత్తత చేసుకుని పెంచుకున్నారు. ఆమెని ప్రముఖ దర్శకుడు సి.పుల్లయ్య గారి అబ్బాయి సి.ఎస్.రావుకి ఇచ్చి 1958లో పెళ్ళి చేశారు. ఐతే సి.ఎస్. రావుగారు 1963లో సినీ నర్తకి రాజసులోచనని రెండో పెళ్ళి చేసుకున్నారు. కన్నాంబ చనిపోయేప్పుడు వ్రాసిన విల్లులో తన ఆస్తి అంతా తన పెంపుడు కూతురికే దక్కేట్లు వ్రాశారనీ , నాగభూషణం గారికి ఏమీ ఇవ్వలేదని ఒక వాడుక ఉంది. అందువల్ల కూడా నాగభూషణం గారు క్రుంగిపోయి ఉంటారని కొందరంటారు.

అలనాటి రచయితలు - మొదటి సినిమాలు

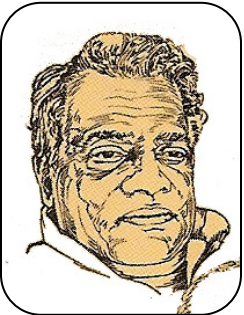
రచయిత

తాపీ ధర్మారావు నాయుడు
 బలిజేపల్లి లక్ష్మీ కాంతకవి
 సముదాల రాఘవాచార్య
 వెంపటి సదాశివబ్రహ్మం
 పింగళి నాగేంద్రరావు
 ఆర్కడ
 ఆచర్య ఆత్రేయ
 దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి
 మల్లాది రామకృష్ణ శాస్త్రి
 సముదాల రామానుజం
 సుంకర సత్యన్నారాయణ
 జి.కె.మూర్తి
 రాజశ్రీ
 మహారథి
 వీటూరి

రచయిత తొలి సినిమా

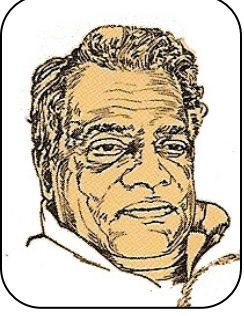
మోహినీ రుక్మాంగద (1937)
 భక్తమార్కండేయ (1938)
 గృహలక్ష్మి (1938)
 తెనాలి రామకృష్ణ (1941)
 భలేపల్లి (1941)
 బీదలపాట్లు (1950)
 దీక్ష (1951)
 మల్లీశ్వరి (1951)
 చిన్నకోడలు (1952)
 శాంతి (1952)
 పల్లెటూరు (1952)
 సదారమ (1956)
 ఆడపెత్తనం (1958)
 కూతురు కాపురం (1959)
 స్వర్ణగౌరి (1962)

సినిమాల్లో ఆత్రేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

అగ్నివంటి వలపంటించి హాయిగ
 ఉందామనుకోకు
 మనసునుంచి మనసుకి పాకి
 ఆరని గాయం చేస్తుంది
 అది తీరని తాపం అవుతుంది..!

కన్నెమనసులు (1966)

మనసుపెరిగితే ఒకటౌతాము
వయసు పెరిగితే వేరవుతాము

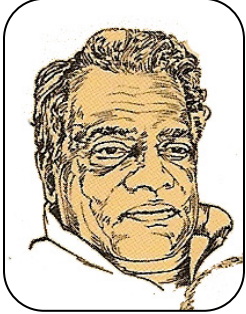
డాక్టర్ ఆనంద్ (1966)

పిరికి వాడికి వేయి చావులు
బ్రతుకునిండా ఎండమావులు

డాక్టర్ ఆనంద్ (1966)

ఎదలో ఒకరే కుదిరిన నాడు మనసే ఒక స్వర్గం
ఒకరుండగా వేరొకరొచ్చారా లోకం ఒక నరకం

మనసే మందిరం(1966)

ఇవ్వనంత వరకు ఈ హృదయమెంతో పెద్దది
ఇచ్చినప్పుడొక్కరికే తావు గల చిన్నది

ప్రైవేటు మాస్టారు (1967)

అమ్మ వుంటే లేనిదేమి లేదు
అమ్మలేక ఏమున్నా వున్నది కారు
అమ్మటే త్యాగమూ - అమ్మే ఒక యోగమూ
అమ్మంటే సత్యమూ అమ్మే సర్వస్వమూ..

కలసిన మనసులు (1968)

సిని బరాణీలు
పరుకొచ్చినవారు - సిని జ్ఞానానంద మహర్షి

భానుమతి స్మృతి

గాయని, నటి, సంగీతదర్శకురాలు, చిత్రదర్శకురాలు, రచయిత్రి, నిర్మాత, కథానాయిక, స్టూడియో అధినేత్రి..ఇన్ని రంగాల్లో పేరుపొందిన ఏకైక మహిళ భానుమతి. బహుశా ప్రపంచ చలనచిత్ర చరిత్రలోనే ఇన్ని శాఖలు నిర్వహించిన మహిళలెవరూ లేరేమో!

భానుమతి స్వస్థలం ఒంగోలు దగ్గర 'దొడ్డవరం' అనే వూరు. ఆమె జన్మించింది సెప్టెంబర్ 7, 1925 న. తండ్రి పెరు బొమ్మరాజు వెంకటసుబ్బయ్య. ఆయన తండ్రులు, తాతలు జమిందారులే. వెంకట సుబ్బయ్య గారు చిన్నతనంలోనే దత్తతకి వెళ్ళారు. ఆయనకు చెందాల్సిన ఆస్తులకోసం దాయాదులు కేసులు పెట్టారు. తద్వారా ఆయనకున్న ఆస్తిపాస్తులు చిన్నతనంలోనే పోవడం వల్ల భానుమతి బాల్యం అంతా బీదరికంలోనే గడిచింది. అందువల్లనే చిన్నపిల్లగా ఉన్నప్పుడే భానుమతే ఇంటిపనులన్నీ నెత్తిన వేసుకునేది.

కర్ణాటక సంగీతంలో వాళ్ళనాన్న గారే భానుమతికి తొలిగురువు. ఏడెనిమిదేళ్ళ వయసులోనే ఎం.ఎస్.సుబ్బలక్ష్మి గారిని అనుకరిస్తూ గ్రామ్ ఫోన్ రికార్డుల్లో పాటలు విని సొంతంగా పాడుతుండేది. సినిమాల్లోవేషాలు వెయ్యడం మొదలుపెట్టి నాలుగు సినిమాల్లో వేషాలు వేశాక కూడా ఇంటికి వచ్చేసి, కొల్టాపూర్ నుంచీ ప్రత్యేకంగా రప్పించుకున్న ఒక మరాఠీ విద్వాంసుడి వద్ద సంవత్సరంన్నరపాటు హిందుస్తానీ సంగీతం నేర్చుకున్నారు. అందుకే ఆమె నాలుగో సినిమా 'భక్తిమాల'కి ఐదో సినిమా 'కృష్ణపేమ'కి రెండేళ్ళు గ్యాప్ ఉంది. తన నాన్నగారికిచ్చిన మాట నిలబెట్టుకోవడం కోసం తన సొంత సినిమాల్లో ఖచ్చితంగా ఒక క్షేత్రయ్యపదమో, ఒక త్యాగరాజ కీర్తనో, ఒక జయదేవుని అష్టపదో ఉంటుంది.

భానుమతి స్కూల్లో చదువుకునే రోజుల్లో 'పాదుకాపట్టాభిషేకం' అనే పిల్లల నాటకంతో మొదటిసారి రంగస్థలం ఎక్కింది. అందులో రాముడి వేషం వేసింది. భానుమతి తండ్రికి డా.గోవిందరాజుల సుబ్బారావు

గారు మంచి మిత్రులు. ఆయన ప్రోద్బలం వల్లనే భానుమతిని చలనచిత్ర రంగంలోకి పంపడానికి ఒప్పుకున్నారు. అమె నటించిన మొదటి సినిమా సి.పుల్లయ్య గారి దర్శకత్వంలో వచ్చిన 'వరవిక్రయం' అనే సినిమా. ఈ సినిమాని కలకత్తాలో నిర్మించారు. భానుమతి మొదటి సినిమా పారితోషికం 150రూపాయలు! రెండో సినిమాకి పారితోషికం 1500 రూపాయలు..! 10 రెట్లు ఎక్కువ అన్నమాట. ఐతే రెండో సినిమా 'మాలతీ మాధవీయం(1940)' దారుణంగా ఫెయిలయింది. అందులో హీరో సి.పుల్లయ్య గారి మేనల్లుడు శ్రీనివాసరావు అనే అతను హీరో..!

భానుమతి నటించిన ఐదో సినిమా 'కృష్ణపేమ' సినిమా షూటింగ్ సందర్భంలోనే ఆ సినిమాకి అసోసియేట్ గా పనిచేస్తున్న రామకృష్ణ గారిని ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకుంది. వాళ్ళ వివాహం జరిగింది ఆగస్టు 3 , 1943 న. అప్పటికి భానుమతి రెమ్మనరేషన్ 2000 రూపాయలైతే రామకృష్ణ నెలసరి జీతం 150 రూపాయలు మాత్రమే..! వాళ్ళ పెళ్ళి రెసిడెన్స్ లో రావు బాలసరస్వతి గారి పాటకచేరి హైలైట్..! 1946లో వాళ్ళకి పుట్టిన భరణి (భరణి వెంకట సుబ్రహ్మణ్య శర్మ) పేరుతోనే తరువాత సొంత సినిమాలనీ స్టూడియోనీ కూడా నిర్మించారు.

'అత్తగారి కథలు' పుస్తకానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య ఎకాడమీ ఎవార్డు అందుకున్న భానుమతి రచయిత్రి కావడం విచిత్రంగా జరిగింది. తన మొదటి సినిమా 'వరవిక్రయం' నిర్మాణంలో ఉన్నప్పుడే పుల్లయ్యగారు తన తరువాతి సినిమాగా 'పాండురంగ మహాత్మ్యం' తీర్మామనుకున్నారు. అందుకోసం విశ్వనాథ సత్యనారాయణ, విశ్వనాథ కవిరాజు, బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంత కవి గార్లని పిలిపించారు. వాళ్ళూ, భానుమతీ పక్కపక్క గదుల్లోనే ఉండేవారు. అక్కడ పరిచయమైన కవిరాజు గారే భానుమతికి కథారచనలో తొలిపాఠాలు నేర్పించి 'మరచెంబు' అనే కథ వ్రాయించారు. అప్పటికి భానుమతి వయసు 14 సంవత్సరాలు మాత్రమే.

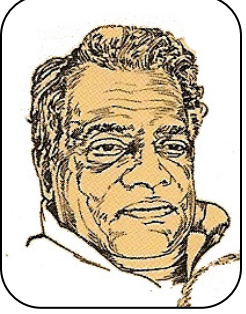
చిన్నప్పుడు సరిగా చదువుకోలేదన్న విషయం భానుమతికి ఎప్పుడూ తొలుస్తుండేది. దాదాపు 35 సినిమాల్లో నటించాక, నటిగా చాలా పెద్ద పేరు తెచ్చుకున్నాక కూడా 1966లో సెస్టెంబర్లో మెట్రిక్ పరీక్ష వ్రాయడానికి స్వయంగా విశాఖపట్నం వెళ్ళి అందరి మధ్యన కూర్చుని పరీక్ష వ్రాసి పాసయ్యారు. అదే స్ఫూర్తితో 1967లో పి.యు.సి కూడా వ్రాసి పాసయ్యారు. అదే ఆంధ్రా యూనివర్సిటీనుంచీ 1975లో గౌరవ డాక్టరేట్ పట్టా అందుకున్నారు..! 1985లో శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం కూడా ఆమెకి గౌరవ డాక్టరేట్ ప్రదానం చేసింది.

భానుమతికి జాతక చక్రాలు , భవిష్యత్ గురించి అధ్యయనం చెయ్యడం అంటే చాలా ఆసక్తి. 1959లోనే నాడీ గ్రంథాలని కూలంకషంగా చదవడం మొదలు పెట్టింది. వాటిని చదివి వ్యాఖ్యానం చెప్పగల శర్మ గారనే ఒక పండితుణ్ణి పిలిపించి సంవత్సరం పాటు అధ్యయనం చేసింది. అన్నింటిలోకి 'పరాశార స్వప్నాధ్యాయం' అంటే తనకి చాలా ఇష్టమని చెప్పేవారు భానుమతి.

మహానటి సావిత్రికి విశేషమైన పేరు తెచ్చి పెట్టిన 'మిస్సమ్మ', 'దేవదాసు' సినిమాల్లో భానుమతి

నటించాల్సింది. 'మిస్సమ్మ' సినిమాలో భానుమతి నటించగా నాలుగురీళ్ళ సినిమా కూడా తీశారు. ఐతే చక్రపాణి గారితో వచ్చిన మాట పట్టింపువల్ల అందులోంచి తప్పుకున్నారు. అలానే 'దేవదాసు' సినిమా కూడా. అప్పటి వరకూ తమ భరణీ పిక్చర్స్‌లో పనిచేసిన డి.ఎల్.నారాయణ, సుబ్బరామన్ లు తీస్తున్న సినిమా అనీ, తమకి చెప్పకుండా సాంతబేనర్ పెట్టుకున్నారనీ అందులో నటించడానికి భానుమతి అంగీకరించలేదు.

సినిమాల్లో ఆతేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

మంచి వాడికి చెడ్డవాడికి

తేడా ఒకటే బాబూ!

మంచివాడు మనసున అనుకుంటాడు

చెడ్డవాడు చేసే చూస్తాడు

పాపకోసం (1968)

పాలకుండలు పసిహృదయాలు

ఉప్పురాళ్ళు మీ కీచులాటలు

పాలు విరిగినా, మనసు చెదిరినా

పనికి రాదురా చిట్టిపాపలూ

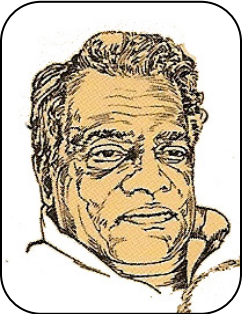
ఆదర్శ కుంటుంబం(1969)

మనిషిని మనిషిని కలుపుకున్న దేమిటి

మరువలేని తిరుగులేని

మంచి మనసు ఒక్కటి

నాటకాయలరాయుడు (1969)

మళ్ళి మళ్ళి చేయలేనిది

పెళ్ళి ఒకటే ఆడదానికి

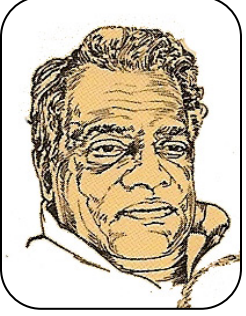
మార్చి మార్చి ఇవ్వలేనిది

మనసు ఒకటే జీవితానికి

తాళిబొట్టు (1969)

ఇచ్చాడమ్మా ఒకటే బ్రతుకు
బ్రతకాలమ్మా తుదివరకూ
మానుకు వున్నది చిగిరించడము
మనిషికి లేదు మళ్ళీ జన్మము

మూగపేమ (1970)

కర్మను నమ్మిన వాళ్ళెవరూ కలిమిని స్థిరమనుకోరు
కళ్ళుమూసుకోరు
మనసుతెలిసిన వాళ్ళెవరూ మమత చంపుకోరు
మనిషి నొదులుకోరు
ఉన్నదాని విలువెరుగని వాళ్ళు పోగొట్టుకుని విలపిస్తారు..

తాసిల్లారుగారమ్మాయి (1971)

సిని బరాణీలు

ఫరుకొచ్చిన వారు - సిని జ్ఞానానంద మహర్షి

జమున స్పృశ్

అలనాటి హీరోయిన్స్ లో ప్రత్యేకమైన పాత్రలు ధరించి, ప్రత్యేకమైన గుర్తింపు పొంది, తన ప్రత్యేకతని నిలబెట్టుకున్న నటి జమున. ఆమె నటిగా పాత్రలు తగ్గించుకున్న తర్వాత కూడా సామాజిక సేవా

కార్యక్రమాల్లోనూ, రాజకీయాల్లోనూ చురుకైన పాత్ర వహించిన సంగతి అందరికీ తెలిసింది. జమున గురించిన కొన్ని ఆసక్తికరమైన విశేషాలు ఈ నెల సినీ బతాణీలు..!

జమున పుట్టిన తేది 1936, ఆగస్టు 30. పుట్టిన వూరు హంపి. వాళ్ళ నాన్నగారు వ్యాపార రీత్యా గుంటూరు జిల్లాలోని దుగ్గిరాలకి వచ్చి స్థిరపడ్డారు.

నిజానికి ఆమె మాతృభాష కన్నడం అయినా తెలుగు అమ్మాయిగానే పెరిగింది. ఆమె అసలు పేరే జమున. సినీమాకోసం మార్చుకున్న ఫేషన్ పేరు కాదు.

జమున పసితనంలో ఒకసారి వాళ్ళ నాన్నగారు (నిప్పాణి శ్రీవివాస రావు) ఒకసారి మైసూరు వెళ్ళారు, దసరా ఉత్సవాలు చూడడానికని. అక్కడో మీటింగు జరుతోంది. పెద్ద గుంపు ముందు ఒకాయన స్టేజి మీద నిలబడి ఉపన్యాసం ఇస్తున్నారు. శ్రీవివాస రావు గారు పసిపాప జమున చేతికి ఒక పూలదండ ఇచ్చి ఆ ఉపన్యాసం ఇస్తున్న పెద్దమనిషి మెడలో వెయ్యమన్నారు. తను అలాగే చేసి చిట్టిచేతులతో నమస్కారం చేసింది. ఆయన జమునని చేతుల్లోకి తీసుకుని ముద్దు పెట్టుకున్నారు. అప్పుడు జమునకి ఆయనెవరో తెలీదు. ఆయన ప్రముఖ రాజకీయనాయకుడు సుభాష్ చంద్రబోస్ అన్నగారు శరత్ చంద్రబోస్..!

జమున చిన్నపిల్లగా వున్నప్పుడు జగ్గయ్య గారు అదే వూళ్ళో హైస్కూలులో టీచర్ గా పనిచేస్తుండేవారు. ఆయన సినీమాల్లోకి రాక ముందు నాటకాలు కూడా వేస్తుండేవారు. జమున స్కూల్లో నాటకాలు వేస్తున్న సంగతి తెలుసుకుని తమ నాటకంలో చిన్నపాత్ర కోసమని జమునని తీసుకెళ్ళారు. చిన్నపిల్ల జమున జగ్గయ్యని 'మామయ్య' అనిపిలిచేది. కొంతదూరం ఎడబండి మీద వెళ్ళి మరి కొంతదూరం నడవాల్సి వచ్చింది. జమున నడవలేనని మారాం చేస్తుంటే జగ్గయ్య చిన్నపిల్ల జమునని ఎత్తుకుని ఆ వూరి వరకూ తీసుకెళ్ళారు. కొన్ని దశాబ్దాల తర్వాత ఇద్దరూ ప్రముఖ తారలై ఇద్దరూ కలిసి ఒకే సినీమాలో కలిసి నటిస్తామని ఆ రోజుల్లో ఇద్దరికీ తెలీదు.. కాలం చిత్రమైనది..చిత్రసీమ ఇంకా విచిత్రమైనది..!

కౌముది

జమున కుటుంబం దుగ్గిరాలలో ఉండగానే మరో సంఘటన జరిగింది. జమున చిన్నపిల్లగా వున్నరోజుల్లోనే సావిత్రి రంగస్థల ప్రదర్శనలిస్తుండే వారు. ఒకసారిశ్రీరామ నవమి ఉత్సవాలకు డాన్స్ చేసేందుకు సావిత్రి వాళ్ళ గ్రూప్ దుగ్గిరాలకి వచ్చింది. ఆ వూళ్ళో ఒక మాస్టరు గారింట్లో స్నానాలకి, భోజనాలకి ఏర్పాట్లు

చేశారు. ఐతే సావిత్రిని చూసేందుకు జనం విపరీతంగా రావడంతో ఆమెని జమున తమ ఇంటికి తీసుకెళ్ళింది. అక్కడే స్నానాలు, భోజనాలు ఏర్పాటు చేసింది జమున. చాలా సంవత్సరాల తర్వాత జమున సినిమాల్లోకి వెళ్ళిన కొత్తలో, అప్పటికే నటిగా మంచి స్థానంలో ఉన్న సావిత్రి ఆమెని ఇంటికి పిలిపించుకున్నారు "నువ్వు దుగ్గిరాల జమునవే కదూ!" అంటూ ఆప్యాయంగా పలుకరించారు. తర్వాత కాలంలో ఇద్దరూ మిస్సమ్మ, మూగమనసులు లాంటి ఎన్నో చిత్రాల్లో కలిసి నటించారు.

జమున చిన్నప్పుడు శాస్త్రీయనృత్యం నేర్చుకోలేదు. మిస్సమ్మ చిత్రంలో 'బాలనురా..మదనా..' అన్న భరతనాట్యాన్నీ 'బృందావనమది అందరిదీ..' అన్నపాటకి నృత్యాన్ని నేర్చుకోడానికి రెండు నెలలు పైగా పట్టింది. డాన్సు డైరెక్టర్ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిగారు ఎంతో ఓపికగా జమునకి ఆ డాన్సులు నేర్పారు. జమున మొట్టమొదటి సారి భరతనాట్యం చేసిన సినిమా కూడా 'మిస్సమ్మ'.

దేవదాసు లాంటి కళాఖండాలని నిర్మించిన డి.ఎల్.నారాయణ గారు జమున ఫేమిలీకి చాలా సన్నిహితులు. ఆయనే జమునకి సంబంధాలు వెదికే వారు. డి.ఎల్. గారి ఆధ్వర్యంలోనే జమున వివాహం రమణ రావు గారితో జరిగింది.

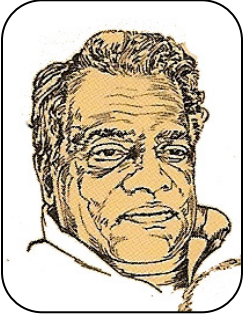
జమున కెరీర్ ఉచ్చ స్థాయిలో ఉన్న రోజుల్లో (1958 ప్రాంతాల్లో) అలనాటి ప్రముఖ హీరోలు ఎ.ఎన్నార్, ఎన్టీఆర్ లు ఇద్దరూ జమునతో నటించడానికి విముఖత చూపించారు. రెండు మూడు సంవత్సరాలు ఆమెని తమ పక్కన హీరోయిన్ గా బుక్ చేయడానికి ఒప్పుకోలేదు. ఆ సమయంలోనే జమున జగ్గయ్య గారితోను, హరనాథ్ తోనూ ఎక్కువ సినిమాల్లో నటించి విజయవంతమైన హీరోయిన్ గానే కొనసాగారు. ఆ సమయంలోనే అప్పటివరకూ విలన్ గా వేసిన కృష్ణం రాజు 'వితదంపతులు' చిత్రంలో జమున పక్కన హీరోగా నటించారు. ఇద్దరు హీరోలు, జమునల మధ్యన కొనసాగిన ఆ వైరుధ్యాలు 'గుండమ్మకథ' చిత్ర నిర్మాణ సమయంలో సమసిపోయాయి. అప్పటినుంచీ అన్ని కాంచినేషన్లలోనూ జమునకి సినిమాలు వచ్చాయి.

ప్రసిద్ధ నిర్మాణ సంస్థలు అన్నపూర్ణా (దొంగరాముడు), సురేష్ ప్రొడక్షన్స్ (రాముడు-భీముడు), జగపతి ఆర్ట్స్ (అన్నపూర్ణ) నిర్మించిన మొదటి సినిమాల్లో జమునే హీరోయిన్ గా నటించింది.

సినిమాల్లో ఆతేయ రాసిన పాటల్లోని మంచి వాక్యాలు

మనిషిలాగ జీవించేది నీ చేతుల్లోనే వుంది
మంచీ చెడు ఏదయిన నే చేతుల్లోనే వుంది
కావాలని నిప్పు తాకితే చేయి కాలక మానదు
కాలినందుకు కర్మ అంటే గాయమేమోమానదు

తాసిల్లారు గారి అమ్మాయి (1971)

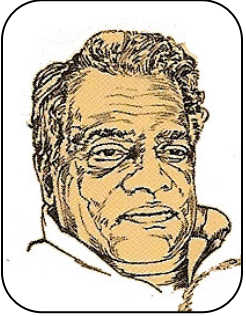

తొలిసారి వదిలేస్తే పొరబాటు - అదే
పదిసార్లు రుచి చూస్తే అలవాటు..!

నా తమ్ముడు (1971)

మనసును దాచేటందుకే పైపై నవ్వులు వున్నాయి
మనిషికి లేని అందం కోసమే రంగులు వున్నాయి..

ప్రేమ్ నగర్ (1972)

(మనసు)

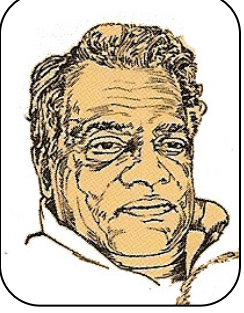
ఒకరికిస్తే మరలిరాదు
ఓడిపోతే మరిచిపోదు
గాయమైతే మాసిపోదు
పగిలిపోతే అతుకుపడదు..

ప్రేమ్ నగర్ (1972)

గువ్వ కెగిరే కోరికుంటే రెక్కలొస్తాయి

తప్పటడుగులె ముందుముందు నడకలౌతాయి
 ఆశవుంటే మోడుకూడా చిగురు వేస్తుంది
 అందమున కానందమపుడే తోడువస్తుంది

భార్యాబిడ్డలు (1972)

చీకటిలో వెలుగును చూడ నేర్చుకో
 చెమటలో స్వర్గాన్ని సృష్టించేసుకో
 విధి వ్రాసిన వ్రాతలకు విరుగుడొక్కటే
 పదిమంది తోటి పంచుకునే రోజు వచ్చుటే..

భార్యాబిడ్డలు (1972)

సాగసులోన సాగసే లేదు సాంతం కాకుంటే
 వయసే వొంటికి చెరుపవుతుంది వదిలి వూరుకుంటే

భార్యాబిడ్డలు (1972)

